

ఆంధ్రమిత్ర

312213 వ త్రి దిన ము వ్ర క టి ం వ ర బ దు ను

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది సోమవారము } సంచిక ౨౯౭
Vol. 17 } MADRAS, MONDAY, 24th MARCH 1930. } No. 297
శ్రీ శుక్లనామసంవత్సర ఫాల్గుణమాస బహుళ దశమి

అమృతాంజనము!
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
చాపును. శార్వపునొప్పుల తొలగించును.
పోట్ల పోగొట్టును. దొంగులు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
మరకను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది

వంచభాష చీట్ల చూచి గానిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని దబ్బితో వశా సీసా 1-1 0-10-0
దబ్బ 1-1 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

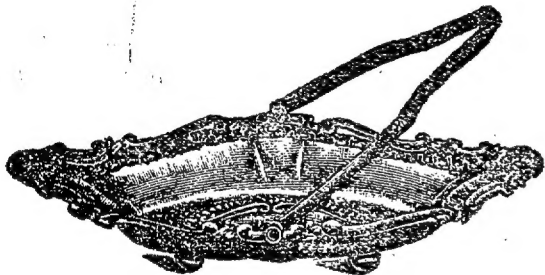
6, 7 రంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు

109, ప్రేరింగ్, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

తండ్రి విలాసము "ఉమ్మిడియాక్"

తెలిపాను సం. "2802."

నవీనము, నవనాగరికము, నవలావ్యయము, ఆకర్షణ

వగైరాలు మిళితమైన, వెండిసామానులను భంగారు
నగలను మాత్రమే ప్రజలు ప్రస్తుతము ఇష్టపడెదరు.
గాన మేము వీటిలో నొక్కటియైనను తప్పక అనున
రించుచుండుటవలననే మా వ్యాపారాభివృద్ధికి, కాతా
దారులు పొచ్చుటకు ముగ్ధికారణము.

ఒకసారి పరీక్షించిన అన్నియు విపులముగా
తెలియును.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 వైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

LOANS FROM
Rs. 50 to Rs. 2500

Obtainable by all registered mem-
bers of the Relief Loan and Provision
department of the

Metropolitan Industrial
Bank, Ltd.

172, Bowbazar St., Calcutta.

WANTED

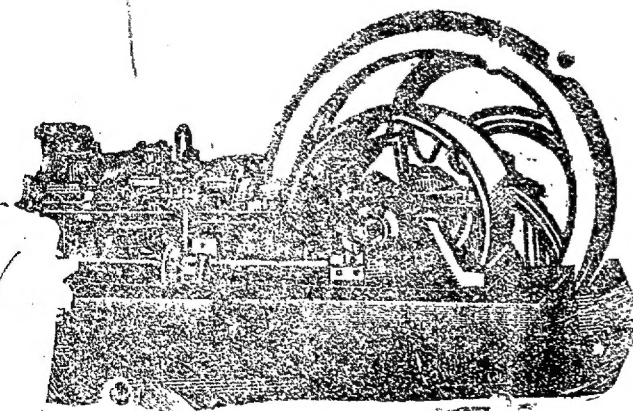
Competent organising Inspectors
in every District and Taluk
on Rs. 100 p. m. plus Rs. 50 as T.A.

Apply—with references to—
The Managing Director.

ప్రసిద్ధికెక్కిన విల్సన్ క్రూడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరెజరు లేదు. త్వరలో స్టార్టుగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజెంట్లు

యెంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ,

308, లింగి శెట్టివీధి, మద్రాసు.

39-2

బ్రాంచి ఆఫీసు, బెజవాడ.

నేషనల్ యిండియన్ లైపుయిస్తూ

రెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్.

సామాన్య శేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధి చెందునట్టి కంపెనీ.

మానేజిమెంటు క్లుప్తముగను

తెలివిగను చేయబడును బలమైనదై రేకర్లు.

నేషనల్ యిండియన్ పాలసీచాలా సులభమైనది. ఆకం
పెనీమీకు అయ్యేఖర్చులన్నిటిని యిచ్చును. మీరు ప్రీమియములు
మాత్రం కట్టుతుండవలెను. పాలసీ తీర్మానముకాగానే మీకు
గానీ, చనిపోయినప్పుడు మీసంతతి వారికిగాని ఇన్నుల్ది
ముత్తమును యిచ్చివేయును. కష్టమైన నిర్బంధములు లేవు తమ
మ యిష్టబడును.

భీమాచేయదలచినవారున్నూ ఏజెంట్లుగావుండుటకు వ
శముగల పెద్దకనకములన్నూ ఆప్టికేషన్లు ఈ క్రిందివారికి
వాడుకొనుదు.

టి. వి. రాఘవయ్య యస్క్వయర్,

పాడూఫీసు కలకత్తా

చీఫ్ ఏజెంట్లు,

2-2 నార్తర్న్ నర్కార్సు, బెజవాడ.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్,

స్థాపితం 1923 సం॥ రం.

బంధు

తల్లిగారి ప్రారంభించిన మహా మైదరాబాదు ప్రాంతానికి అక్కంటెంటుగా పనిచేయుటకు, అనుభవముగల ఒక యువకుడు కావలెను. దరఖాస్తు దారులు, వారివారి వివరములు, యోగ్యతలు, ప్రస్తుత జీతం, వారికి పురోగమివ్య బడిన యెవల యెంతకాలములో చేరగలరో, వారికి హిందూసాసనీ వచ్చునేమా తెలుపవలెను.

యోగ్యతలుబట్టి రు 100 ల వరకు జీతము యివ్వబడును.

బ్యాంకులలో ఆనుభవములేనివారు దరఖాస్తులు పంపవచ్చురలేను. దరఖాస్తులు 1930 యేప్రిల్ 8 వ తేదీ లోపుగా యిచ్చినవ పరితకము చేసినవారికి చేరవలెను.

డో. శో. శాస్త్రి, యం. ఏ. శైక్లూరి.

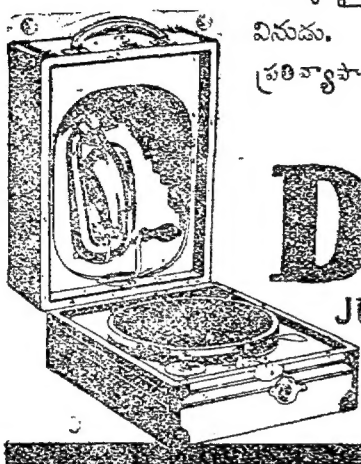
దీని ధ్వనియందును

ఆనందమును గ్రోలుడు.

సుఖమైన చిన్నపాద్యమును, గొప్పధ్వని మృదువైన పలుకు గల్గి, చేత దీనికొనిపోవుటకు వీలుగల డెక్కాపై ఒకపర్యాయము స్లేటు పాడునప్పుడు వినుడు.

ప్రతివ్యాపారస్థుడును ఒకసారి సంతోషముగ వినిపింపగలడు

ధర రు. 45-పైగా

DECCA

JUNIOR PORTABLE

SEN & PANDIT,

P. O. Box 402, Calcutta.

స్వాతంత్ర్యయోధుల చిత్రపటములు

(చిత్రకారులు: చావలి నాగేశ్వరరావుగారు)

శ్రీయుత పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, దేశభక్త మెకటప్పయ్య, సుభాష్ చంద్ర బోస్, పట్టాభి శిలా రామయ్య మొదలగు సుప్రసిద్ధ నాయకు లీపటములను గురించి నభినందించియున్నాడు.

మహాత్మా గాంధీ, లోకమాన్య తిలక్, లాలా లజపతిరాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, సర్దారు వల్లభాయి, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, సుభాష్ చంద్రబోస్, దేశభక్త మెకటప్పయ్య మున్నగు 25 గురు స్వాతంత్ర్యయోధులపటములు త్రివర్ణములలో బహు రమ్యముగ వివిధపైజులలో చిత్రించబడినవి.

ఖరీదు 0-8-0, 0-6-0, 0-2-0 మాత్రమే.

పురమందిరములు, స్థానికసంస్థలు, జాతీయపాఠశాలలు మొదలైనవాటికి అసలు చిత్రములు (Original Paintings) సరసమైన ధరలకు తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆంధ్రదేశమునం దన్ని చోట్లను మంచి పలుకుబడి, సమర్థత గల యేజెంటు కావలెను.

వివరములకు:—

THE ANDHRA CHITRASALA,
LAKSHMI BHUVAN,

GUZDEN PARK, BOMBAY, 2

స్వల్ప ధర!

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!!

100కి 100గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

పిల్లలు పెండ్లు మనశికారి వరకు అందరి మందము, ములబదము, పడినెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లు లాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, ఇక్కిలయందు నొప్పి, ఆహారశిర్ష కాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, స్లేప, ఇన్ ఫ్లూయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుణపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిన నాడు, స్నానమునాడు (కర్మరీకి బదులుగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను, 2-3 తమలపాకలలో నమలి విరిగవలెను. సాంక్రామిక కోసలలో మండపలినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను నేపించిన ఆరోగ్యదృఢులగు వగుదురు. ఈమాత్రల సీసాలలోగల అనుపాదపత్రమును చూడుడు. 100 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 4లకాలవంతున ప్రతిపా

పులోపలకు దొరకును. పోస్టు మార్కెటుగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 3-8-0.

సారస్వతానవం:

మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి వరములకు మంచి తోగాను, రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును, పండితపాటకుల కంకశ్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పొడవపొడవ ఈ తాగినామునింపును. మోక్షిగనైన స్త్రీలకు తలనొప్పి (మైగ్రేన్) చాల మెత్తగావుండుటవలన) మాట్లాడున నడుమనకాని పిల్లలకు పంజీవివంటిది. 6 మాత్రలు సీసా 1-కి రు 1-0-0, 12 మాత్రలు సీసా 1-కి రు 2-0-0.

చోట్లబుద్ధులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

శ్రీకృష్ణదేవరాయ వర్ధంతి

వెనుకొండ

డాక్టరు చిలుకూరి నారాయణరావుగారు

యం. ఏ., యల్. టి. పి., హెచ్. డి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

గురగిరి, ఘనగిరి, నామాంతరములతో నొప్పు ఈ పెను గొండపురము విజయనగర రాజ్యస్థాపనకాలము నుండియు ప్రఖ్యాతి నహించినది. విజయనగర సామ్రాజ్యమునకు హాని కలుగ నున్నప్పుడు తిరిగి దానిని ప్రబలింపజేయుటకు తగినసాన మీ శత్రునిర్మేద్యమైన యీ పెనుగొండ దుర్గమే యని విజయనగర రాజుల కందరికిని తెలిసిన విషయమే. కృష్ణరాయల నిర్యాణానంతరము మహమ్మదీయుల ధాటిచేతను హిందూరాజుల పరస్పర వైషమ్యములచేతను పడిన విజయనగరమునకు పెను గొండలో అంటుగట్టి పూర్వవైభవమును మించిన వైభవము నకు తెచ్చిన ఆలియ సంతానమునకు తావొసంగిన దీ పెనుగొండ దుర్గమే కదా? కృష్ణరాయ ధారంభించిన దక్షిణ హిందూ స్థానైక్యసంరంభమునకు రూపము నిచ్చి ఆయుధ్యమును స్థిరముగ నాటుకొనజేసి ఆంధ్రుల వాగవకతను నలుదిక్కుల వ్యాపించుటకు దోహద మొనరించినది యీ పెనుగొండ మట్టియే. అట్టి యీపురమున శ్రీ కృష్ణదేవరాయల వర్ధంత్యుత్సవమును జరుపుట తిరిగి ఆంధ్రుల ఏకీభావమును చాటుటకై యేర్పడిన దని నమ్ముచున్నాను.

ఆంధ్రత్వము.

ఇప్పటి ఆంధ్రులు, ఇప్పటి ఇంగ్లీషు వారివలెను, పూర్వపు రోమనులవలెను మిశ్రమజాతివారు. మిశ్రమజాతులే ప్రపంచరంగమున ఉన్నతదేశకు వచ్చినవని చరిత్ర తెలిపినవారికి తోచకపోదు. జాతులు మిశ్రమయినను, ఏకీభావమును పొందుటకు జీర్ణించుకొను శక్తి ఉండవలెను. రోమనుజాతి అనేక నాగరికతలను తనలో జీర్ణము చేసికొనినది. అట్లే ఇంగ్లీషు జాతి కూడను. ఆంధ్రత్వమునందును అట్టి జీర్ణశక్తి యున్నది. వికాల హృదయము, పరసహనము. సర్దుకొని పోవుస్వభావము, జ్ఞాన తృప్తి, ఇట్టివి అభివృద్ధికి హేతువులు. ఈ గుణములు ఆంధ్రజాతియందు నిండుకొనియున్నవి. ఇతరమతములకు తావు లేనప్పుడు ఆంధ్రులు తమదేశమును చూపించినారు. జాక్ష, జైన, వీరశైవ, బ్రాహ్మణ మతములన్నియు ఆంధ్రదేశమున సమన్వయము గావించినవి. ఇస్లాముమత విక్రంద జీర్ణించుకొని పోయినది. క్రీస్తుమతము ఆంధ్రత్వములో అంతరించికొని పోయినది, ఆంధ్రచోళ పల్లవ, చాళుక్య, రాష్ట్రకూట, కళింగ, కదంబ, వైదుంబాది, సమస్త జాతులను ఆంధ్రత్వమునకు తమతమ పాళ్ళు నొసంగినవి. నవీనముగా వచ్చినజాతులను ఇందులో ఇటు డక పోలేదు. అందుచేత ఆంధ్రత్వము ఇట్టిదని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. అది మనస్సుకు మాత్రము గోచరించునది.

ఆంధ్రులు, తెలుగులు

అందుచేత, ఆంధ్రులు వేరు తెలుగువారు వేరు అని క్రొత్తగా బయలుదేరిన వాదము నివృత్తియొజనమును నిరర్థకమునై యున్నది. ఇంగ్లీషువారిప్పుడు తమలో తాము తగవులాడి, మేము ఆంగ్లికులు, మేము శేక్సనులు, మేము మార్కసులు, ఇంగ్లాండుదేశమును ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యమును మనము ముగ్గురమును పంపకము చేసికొని తీరవలెను- అని ఒకవాదము బయలుదేరిన యెడల ఎంతవో సాక్షి స్పద మగునో, అట్లే ఆంధ్రుల మనసుకొను వారును, తెలుగుల మనసుకొనేవారును తక్కులాడి పంపకము నకు పెనగులాడినయెడల ఒక రంధులును ఒకరు తెలుగువారు నునై లోకములో నవ్వలపాలగుదురు. కష్టమునకో నిష్ఠరము నకో పూర్వపు ప్రతిభవలన, ప్రయత్నములవలన ఒకగొప్ప జాతి యేర్పడినది. దానిని చీలికగా విడదీయవలెనుట అనర్థవాయకము.

రాయలసీమ

ఆంధ్రత్వమునకు రాయలసీమ ఒసగినపాలు చాల ఎక్కువగా నున్నదని గ్రహింపకతీరదు. తూర్పు చాళుక్య శ్రీప్రాంతముల వేలిన పశ్చిమ చాళుక్య సంతతివారే. పూర్వగాంధులు పశ్చిమగాంధుల సంతతివారే అయినట్లు కనబడుచున్నది. తూర్పురాష్ట్రకూటులకును పశ్చిమరాష్ట్రకూటులకును సంబంధమున్నది. అట్లే కదంబులు మున్నగువారును రాయలసీమ ప్రాంతములనుండి పోయి తూర్పుదేశమున ప్రబలినవారే. అట్లే భాషావిషయములలోను ఈప్రాంతముల ప్రాధాన్యము కనబడును. తెలుగున్నడము, అనగా తేలికయైన కన్నడమే, తెలుగుభాషయై పూర్వప్రాకృత మయిన ఆంధ్రముతో మరల వికళము పొందినచో రాయలసీమ ఆంధ్రభాషానిర్మామన కట్టుపకరించినచో తెలియగలదు. ప్రథమ ఆంధ్రకావ్యమును భారతమును వ్రాసినన్నయభట్టువయోగించిన భాషాప్రయోగము లిప్పటికిని రాయలసీమలో విసబడుచున్నవన్న ఆంధ్రభాష యీ

సీమవారి కెంత అప్పుపడి యున్నదో తెలియగలదు. వీరశైవాది మతము లీ ప్రాంతములనుండియే దేశమంతటను ప్రబలివని, ఈ రీతిగా రాయలసీమ తెలుగుదేశమునం దెంతటి ప్రాముఖ్యము నాక్రమించి ఉన్నదో స్పష్టము కాగలదు.

రాయలసీమ అనుపేరు ఈ ప్రాంతములకు మాత్రమే పెట్టుట రాయలసీమకు బయటనున్న తెనుగువారికి కష్టముగా నున్నట్లు శ్రుతిగోచర మగుచున్నది. "రాయలు మావాడుమాత్రము కాదా? మాదేశమును పరిపాలించలేదా? రాయల సీమపదము మాప్రాంతములకు ఎందుకు వర్తించదు?" అని ఒకరు నన్నడిగినారు. ఇట్లుడుగువారికి సమాధానము లేకపోలేదు. (1) రాయల సీమ అనగా ఒక్క కృష్ణ దేవరాయలు పరిపాలించిన సీమమాత్రము కాదు. సంగమవంశస్థాపకులైన హరిహర బుక్క-దురుసుండి ఆరవీటి వంశములోని తుదిరాయలవరకును పరిపాలించిన సీమకే రాయలసీమ అనుపేరును టుచితము. ఈరాయలసీమ అందరి కాలములోను ఆంధ్రదేశమంతయు విజయనగరరాయల పరిపాలనములో లేదు. కొందరు పరాక్రమవంతులైన రాయలకాలములో మాత్రము ఆంధ్రదేశములోని ఇతరభాగములు రాయల ఏలంబడికింద నుండెను. రాయలవంశ ముగిసిననుగా వీరినభాగములుచేత 'రాయలసీమ' అను పేరు ఈ ప్రాంతములకు ఉచిత తరముగా ఉన్నది. (2) మీద వివరించిన ప్రకారము ఈ ప్రాంతములయందే ఆంధ్రరాజ్యము విస్తరింపజేయుటకు ప్రయత్నములు ఎక్కువగా జరుగుటచేతను ఆంధ్రభాష కీ ప్రాంతములయందే ఎక్కువగౌరవము కలుగుటచేతను రాయలసీమ ఆంధ్రదేశము నకు మూర్ధస్థానము నలంకరించుచున్నది. "రాయ" శబ్దమును శ్రేష్ఠవాచకముగా గ్రహించినను ఈపేరు ఉచితతరముగా నున్నది. (3) పరమోన్నతపదవి ననుభవించి అపార వైభవము లతో తుల్యునగుచున్న యీ ప్రాంతములకు "సీదేడు దీప్తిప్రసన్న" అను అసభ్య అవాద్యనామ మొకటి కుదురుకొన్నది. అను మాటకు ఎవరో "దత్తమండలములు" అని తెనుగుచేసిరి. అపేరు విడువకుండ వెన్నాడుచున్నది. "కాండూరి లక్ష్మీకృతి" సామెతగా మనదేశమును మరియొకడు ఇంకొకనికి ఇచ్చివేయుట ఏమి? దానిని జ్ఞాపకము చేయునట్టి "దత్త" శబ్దముతో దానిని మనము వ్యవహరించుకొనుట ఏమి? ఈ "దత్త" శబ్దములో నున్న అవమానమును "దత్త" అను ఒక చిన్న ఖండకావ్యము తొలగించినది. (4) "దత్తమండలములు" అను బహువచనరూపము ఈ ప్రాంతముల అనేకత్వమును చాటుచు, ఈనాటి ప్రజల బల హీనతను చాటుచున్నది. 'రాయలసీమ' అనుపేరు ఈమండలముల ఏకత్వమును ప్రకటించుచున్నది. (5) ఈపేరు నంద్యాలలో జరిగిన ఆగ్రహమహాసభలో దేశములోని ప్రముఖులందరను కూడి ఏర్పాటు చేసినది. మొదట ఇప్పటి తెలుగు దేశమంతటికిని ఆంధ్రదేశ మను పేరు లేక పోయినను, మొట్టమొదటి ఆంధ్రమహాసభలో ఆంధ్రదేశ మను పేరుతో ఆంధ్రభాష వ్యవహారములో నున్న దేశమున కంతటికిని ఏకత్వము కలిగినది. నంద్యాల సభలో దానిలోని అంతర్భాగ మయిన యీసీమకు ఏకత్వము కలిగినది. 'రాయలసీమ' అనునామము లోకములో ప్రాకి ఇక ఇక్కడేవారు విడిపించుకొనుటకు గాని, ఇతరులు తీసివేయుటకు గాని సాధ్యముకాదు. అట్లుండనిండు.

రాయలసీమ కన్నడదేమియ్యూ?

ఒక విధముగా రాయలసీమ కన్నడదేమియ్యూ. ఒక్క-రాయలసీమయే అనలే? ఆంధ్రదేశ మంతయు కన్నడదేమియ్యే అనవచ్చును. "కావేరియింద మాగోదావరి వరెగడ్డకానాడదా కన్నడదో?" అని నృపతుంగుడు తన "కవిరాజమార్గము"లో కావేరినుండి గోదావరివరకు గల దేశమంతయు 'కన్నడనాడు' అన్నాడు. తరువాతికాలములోకూడ ఆంధ్రదేశములో చాల భాగమునకు కర్ణాటసంజ్ఞ ఉండేది. తెలుగుభాష కర్ణాటభాష విశేషమే అని ప్రాంతకాలపుట. ఇప్పుడు ఆంధ్రదేశమునకు గాని, రాయలసీమకుగాని కర్ణాటసంజ్ఞ వర్తింపదు. బళ్ళారిలో పడమటి తాలూకాలతప్ప తక్కిన రాయలసీమ అంతయు తెలుగుదేశమే అని చెప్పకతప్పదు. ఇప్పుడు "కర్నాటిక్" అనబడు అరవదేశమెట్లు కర్నాటకము కాదో రాయలసీమయు కర్నాటకము కాకాలము. తెలుగువారు దక్షిణదేశమున దండిగా నున్నందువల్ల, అట్లే ఇతరప్రాంతముల నొకప్పుడు జయించియు, వలస పోయియు ఆక్రమించినారన్న కారణమున దక్షిణహిందూ స్థానమునంతటిని ఆంధ్రదేశమని అనుట కెట్లు వీలులేదో, ఆంధ్రదేశమునుగాని, రాయలసీమనుగాని, కర్ణాటక మని చెప్పటకును వీలులేదు.

రాయలవంశము కన్నడవంశమా?

ఈ విషయమై అనేక వాదోపవాదములు బయలుదేరుచున్నవి. ఒక పక్షమువారు విజయనగర ప్రతిష్ఠాపకులైన హరిహర బుక్క-రాయలు ఒకగల్లురాజుల నాక్రమించి, ఆ రాజ్యము మహమ్మదీయులకు వశమైనప్పుడు తుంగభద్రాతీరమున విజయనగరమును నిర్మించుకొనిరిని తెలుపుచున్నారు. ఇట్లు చెప్పిన వారిలో మాయెలు, ప్రాంసీను బుకనా, మార్కెసియన్లు, ఎచ్. ఎచ్. విల్సన్, మూర్తవారామారావు, విక్టోరియన్లు, రంగారావులు, డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు వంటివీధావ్యంకులున్నారు. లూ

సీమకమలములు మిక్కిలి శ్రేష్ఠతరమైనవి న్యాయమైన ధర వీకంసి చబిల్ దాన్ అండు నన్స్

రత్నాలు, బంగారు, వెండిసగలు వర్తకులు
ఉత్తరమును వ్రాసిన మా చిత్రమైన క్యాటలాగు పంపబడును.
112, 113 నైనాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

యీ రైసుగారు విజయనగర ప్రతిష్ఠాపకులు హోయ్సల బళ్ళారి రాజులకుగాని కాకతీయ ప్రతాపరుద్రునికిగాని సామంతులై ఉండవచ్చునని ఇటునటు కాకుండ చెప్పివేడిచినారు. రెండవ పక్షమువారు హరిహర బుక్క-రాయలు దోరసముద్రమును రాజధానిగ నేలిన బళ్ళారిరాజుల మహామండలేశ్వరులని చెప్పుచున్నారు. వీరిలో ఇండియన్ గవర్నమెంటు కాసనపరిశోధకులుగ నుండిన ఎన్. కృష్ణశాస్త్రిగారు, డాక్టరు కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారు, సత్యనాథము, గోపినాథరావు, హెంరానుగార్ల వంటి చరిత్ర పరిశోధకులున్నారు. అట్లు విద్యల్లోకము నందు తగవులకు పుట్టించుచున్న యీ ప్రశ్నకు తగిన సమాధానమును సమగ్రముగా నిర్ణయించుట కిది సమయము కాదు. కాని రెండు పక్షములవారి వాదములను సంగ్రహముగా తెలిపి నా యభిప్రాయమును మూచించుటకు ప్రయత్నింతును.

హోయ్సల వాదము.

ఈవాదమును డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు తన "కంపిలి విజయనగరము" అను గ్రంథములో ఇట్లు నూత్నముగా శ్రోషింపజేసినారు.

1. విదుగురు సోదరులు విజయనగర సామ్రాజ్యమును స్థాపించినారు. వీరు మూడవ బళ్ళారిని సామంతులు. బళ్ళారి డు తనరాజ్యపు ఉత్తర భాగమును దక్కను మహమ్మదీయుల దాడులనుండి కాపాడుటకై వీరిని తన సైన్యాధిపత్యమున నియోగించినాడు.

2. 18-7 సం॥లో దోరసముద్రము మహమ్మదీయుల పాలై, నాశమైనప్పుడు, బళ్ళారిడు తన రాజధానిని దక్షిణ దేశములోని తిరువణ్ణామలైకు మార్చి తుంగభద్రా తీరమున హోసపట్టణమును శ్రోత్రసంగమనకు పువారులు వేసినాడు. ఈహోసపట్టణమే తరువాత విజయనగరమైనది.

3. దోరసముద్రము వినాకానంతరము మూడవ బళ్ళారి డు దక్షిణమునకు పోవుట అదనుగా కనుగొని, ఈ ఆయిదుగురు సోదరులును బలవంతులయి, విదేశయాత్రికుల నిఘాలోనికి వచ్చినారు.

4. బళ్ళారిరాజులలోని తుదియిద్దర యడములలోను మహమ్మదీయుల కేసుడుగ నిలిచి వీరు సాయపడినారు. మూడవ బళ్ళారిని వరణానంతరము వారు చుధుర సుల్తానులను నిర్మించి, హోయ్సలరాజ్యమును విజయనగర సామ్రాజ్యముగా విజృంభింపజేసినారు.

5. 1846 సం॥ము నాటికి వీరు స్వతంత్ర రాజులై నారు. అప్పటికి మూడవ బళ్ళారిడు మరణించి యుండును.

తెలుగు వాదము

ఈ వాదమునకు బుమునిచ్చిన వారిలో డాక్టరు వెంకటరమణయ్యగారు అగ్రసంకలని చెప్పవచ్చును. వీరు తన కంపిలి విజయనగరము, అను ప్రైగ్రంథములోనే వైవాదమును గురించి ఇట్లభిప్రాయ మిచ్చినారు. "వైసిద్ధాంతములకు మూలములైన విషయములు కష్ట. వారి పరిశీలన విధానము తృప్తికరముగా లేదు. వారిపని పక్షపాతముతో కూడినది. వారుకేవలము శాసనములనే ఆధారము చేసికొన్నారు గాని, మహమ్మదీయ శక్తి ప్రకారము, పోర్చుగీసు యాత్రికులయు వ్రాకలను ఇంచుమించుగా అన్నిటిని విడిచిపెట్టినారు. శాసనముల నైనను వారు సక్రమముగాను, సమగ్రముగాను పరిశీలించలేదు. వారి యీ హాలు నిరధారములు, వారి నిరూపణములు ప్రమాణరహితములు. ఈయభిప్రాయమునకు కారణములివి.

1. విజయనగర సామ్రాజ్య స్థాపకులయిన ఆయిదుగురు సోదరులును మూడవ బళ్ళారినికి సామంతులని చెప్పటకు ఒక్క-కాసనమయినను లేదు. వాఙ్మయములోగాని, జగత్తుతిలో గాని, ఈయూహను పోషించువిషయ మొక్కటియులేదు.

2. 1848లోనో 1844లోనో ఆంతరించిన హోయ్సల రాజ్యమునకు ఎనిమిది తొమ్మిది యేండ్లతరువాత ఉత్తర భాగమును సంతరించు ఆవశ్యకత యుండదు.

3. మూడవ బళ్ళారిని రాజ్యము ఇప్పటి మైసూరు రాజ్యము ఉత్తరపు టైలను దాటి ఎన్నడును వ్యాపించలేదు.

4. 1812 సం॥ములో కంకరదేవుడు చనిపోయిన తరువాత బళ్ళారిని రాజ్యమును కంపిలిరాజు లాక్రమించిరి. 1827 లో కంపిలిరాజ్యము మహమ్మదీయులకు లోబడిన తరువాత ఢిల్లీసామ్రాజ్యము క్రిందికి వచ్చింది. అటుతరువాత బళ్ళారి డు ఉత్తర ప్రాంతములను జయించుటకే అవకాశము లేదు. ఆందుచేత అతడు కృష్ణా తుంగభద్రల నడచు సామంతరాజులను నిలుపుటయు అసంభవమే అగును.

అట్లు హోయ్సల వాదమును నిరాకరించి, వెంకటరమణయ్యగారు తెలుగువాడగు నిట్లు నిలువజెట్టుచున్నారు. విజయనగరమును ప్రతిస్థించిన ఆయిదుగురు సోదరులును యాదవకులముండగు సంగమని కొడుకులని కాసనములు తెలుపుచున్నవి. కాని ఈవంశము పూర్వచరిత్ర మేమియు తెలియదు. రాజకాల నిర్ణయము, కేళడి బసవరాజ కృత మగు శివతత్వ రత్నాకరము లింగయ్యకృతము 'కేళడి వృషవిజయము' 'బళ్ళాల రాయనయ్యద మ్' అను గ్రంథముల వలన ఈ ఆయిదుగురు సోదరులును ఉత్తర దేశమునుండి, ఒకగల్లు నుండి, వచ్చినారని తెలియుచున్నది. ౪ జకాలనిర్ణయమును బట్టియు, న్యూనిజు మొదలగువారి వ్రాతలను బట్టియు, వీరికి ఆనెగొంది రాజ్యము ఢిల్లీ సుల్తానులన సంప్రాప్తమయినదని తెలియుచున్నది. బళ్ళారినికి వీరు సామంతులు కాక అతని శత్రువులై, సుమారు తొమ్మిది సంవత్సరములు అతనితో పోరాడినట్లు కాసనములు తెలుపుచున్నవి. వీరు 1846 సం॥న ఢిల్లీ సుల్తాను ఆధిపత్యము నంగీకరింపక, స్వతంత్రులయి రనుటకు ప్రమాణము లున్నవి. (సశేషము)

మద్రాసు అండు సదరక్ మరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)
సరియైన వర్తక కంపెనీ ప్రతినిధులకు మైలేజీ కాసను లిక్వీరుచును. 3000 మైళ్లు
మొదటి తరగతి రు. 284-6-0
రెండవ తరగతి రు. 117-8-0

ఉపయోగపరచవలసిన నిబంధనలొకరు ప్రస్తుతపు రైలు మైలుపేజీల్లోని 180 మొదలు 182 పేజీలవరకు చూడుడు.

అమ్మకమునకు
మద్రాసు వెంట్రెట్ ప్రేమన్ వెంగురూరు సీటీ.
హుగ్లీ } ఈ ప్రేమనులంకు దరఖాస్తులను, డిస్ట్రిబ్యుట్రాన్స్
జెజవాడ } పోర్టేషన్ నూపరిక్ టెన్ డెండ్ "ట్రాక్" గారి
గుంతకల్ } ద్వారాపంపుకొనవలయును.
ఇతరవివరములు క్రిందివారికి వ్రాసి తెలిపినవచ్చును.
డిప్యూటీ ట్రాన్స్ పోర్టేషన్ నూపరిక్ టెన్ డెంట్లు
ఎం. యస్. ఎమ్ రైల్వే. "కమ్మర్షిల్,"
పాల్కు బోర్డ్, మద్రాసు.

వైద్యరత్న మహిత డి. గోపాలాచార్యులవారి అపూర్వ గ్రంథములు

మాధవనిదానము	ప్రతివెల	1-కి రు	5-0-0
ఆయుర్వేదపరిభాష	"	"	1-8-0
పథ్యాశక్యము	"	"	1-4-0
శ్లేషజక్యము	"	"	1-4-0
విమూచి	"	"	0-8-0

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథముల
151, గోవిందప్పనాయకపేథి, జి. టి. మదరాసు.

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డెరిఫారమ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ బనవన్ గుడి, బెంగళూరు

లైవ్ స్టాక్ ఇన్ స్ట్రూమెన్సు
పంచెపు గొట్టములు, పోలో పొట్టిగుట్టములు, వేటగాండ్ర గొట్టములు ఏనుగలు, యితర పశువులు.
వ్యాధి, ప్రయాణము లేక ఆకస్మికపుమరణములను అంగీకరింపబడును.
వెంటనే వివరములకు వ్రాయుడు.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
బెంగళూరు.

కేరళ చందన సబ్బు

నేవతీర్చి, చల్లదనము నిచ్చును
హిందూదేశమునకు తగిన శ్రేష్ఠమైన సబ్బు

ఏజంట్లు స్టాక్స్:-

ఆంధ్రం, కేరళ, ఉత్తర
ఆంధ్రం, దక్షిణ ఆంధ్రం, చిత్తూరు.

గుంటూరు, కృష్ణా
కడప

అనంతపురము

బెల్లారి

గంజాం

విశాఖపట్నం

ఆదంహజీ మహమ్మద్ నేట్, నెం. 7,

బుదరు ఏపీ, జి. టి. మద్రాసు.

నంకా పెదసుబ్బాస్వామి సన్లు, తెనాలి.

సుల్తాన్ ఖాన్ లోహనీ అండ్ సన్లు, కడప.

బి. సి. ఆదినారాయణచెట్టి అండ్ బ్రదర్స్
అనంతపురం.

హెచ్. రంగన్న గౌడ్ అండ్ బ్రదర్స్, బెల్లారి.

పి. జి. రావ్ అండ్ సన్లు, ఛత్రపూరు.

అత్తిరామశర్మ, భరద్వాజ బిల్డింగ్స్
విశాఖపట్నం.

"BREAK PILLS"

మునలివాండ్రను యావన వాతముగా జేయును

కలుచ బడిన వీర్యమును గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బలమును కలుగజేసి సం
సార సౌఖ్యమునకు అవకాశ మిచ్చును. కేరళమునకు శ్రేష్ఠము కలుగ జేయును.
ఎటువంటి నుఖసంబంధమైన వాడ్యములైనను జేరజాలవు. 1 గంటలో పిటి కడ్డుత
లే క్రిందనవరచి అనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను తనివి నొందించు వైరాగి
చిటిక, రసవివగంధకాదులు కలియలేదు. గొడ్రాండ్లకైనను సంతోషమును.

20 మాత్రలు సీసా రు 2-0-0 60 మాత్రలు సీసా రు 5-0-0.

సెగలకు జర్మనీట్యూబులు 80 పెట్టి రు 2-9-0. పోస్టేజీ వేరు.

1980-వ సం॥ రం దైవీకావ్యం 3 అక్షరాలు.

ఆర్య వెళ్ల ఆశ్రమం, విశాఖ నీటి, (గంజాం జిల్లా.)

తరుణము మించిపోకమునుపే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో ఊడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు.
వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టర్డ్
ను నేటినుండి వాడు తారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధ లన్నింటికీ

ది వ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట బిరుసుగా నుండు
టనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునట్లే, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించును.

ఈ సూభిపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీ వెండ్రుకల తలెత్తరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చురుకైన
గలిగించునో గమనింపుడు. కామినియా ఆయిల్ మీ వెండ్రుకలను నెట్లు అధికము గలుగజేయునో గుర్తింపుడు.
ప్రతి పట్టణములోను, పల్లెలోను, గురజాదారు లందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మనార లందరివద్దను దొరకును.
మీయూరి వర్తకులయొద్ద కొనునపుడు కామినియా ఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0, పోస్టేజీ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 2-కి రు 2-10-0, పోస్టేజీ ఆ 0-12-0.

ఓటో దిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)
కొనుట ముఖ్యము.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు రుమాలుమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు అటోదిల్
బహారు చల్లి నచెంటే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, పెద
జల్లిన ట్టినర్నును. వెండి సమయములందు బంధువు లందరిని సంతోషపరచుటకు, అటో
దిల్ బహారు తప్ప మరెదియు కానరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని దాని ఆస్వాదనమును
అనుభవించు.

1/2 ట్రాన్సు ఓటోదిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/2 " " "	"	1-4-0
1 ట్రాన్సు " "	"	0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన పంపబడును.

సువాసన కార్డు 1-కి అణా 1.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్స్ కంపెనీ,

90-2

285, జుమ్మా మసీదు మార్కెట్, బొంబాయి. నెం. 2.

చెన్న పురిశాసనసభ

(శనివారం ఉదయం తరువాత)

జె. ఎ. సాల్వార్గారు డిమాండు నంబరు 1000
తగ్గింపజేసి ప్రతిపాదించును, మంత్రిగారి, కార్యనిర్వాహక
సభ్యులుగాని, ఇతర అధికారులుగాని, ఉద్యోగుల నియ
మించుటలో, అధ్యక్షుల రాజకీయాభిప్రాయములను, బట్టి అభి
మానమును గవ్వరుపాదరి నుడివిరి.

గా. పారి సర్వోత్తమ గృహు గృహ సవరణను బలపరచిరి.

రెవిన్యూసభ్యుడు జబాబుచెప్పును, వ్యక్తులపాక్షిక రాజ
కీయములబట్టి యుద్యోగముల నొసగవద్దని ప్రభుత్వమువా
రెప్పుడును ప్రోత్సహింపలేదని నుడివిరి.

సవరణను వోటునకు తెట్టగా వీగిపోయెను. డిమాండు
అంగీకరింపబడెను.

జైనరలు అడ్మినిస్ట్రేషను- వివిధవిషయములు

అను కిరీ కక్రింద రు 850,500 ల నొసగవలసినదని గా||
అధిక సభ్యుడు ప్రతిపాదించెను.

బి. మునిస్వామినాయుడుగారు రు 100 లు తగ్గింపజే
సి ప్రతిపాదించును, స్థానిక సంస్థలపై "సర్ చార్జి"
చేయు పద్ధతిని సవరింపజేసిరి, అన్ని కేసులయందును,
"సర్ చార్జి" ఉత్తర్వులపై సిరిలకోర్టులకు అప్పీలుచేయుటకు
కఠికారము నొసగవలెననియు నుడివిరి.

డి|| బి|| కుమారస్వామి రెడ్డిగారు ప్రతిపాదనను బలపరు
చుచు ఇంతవరకు సర్ చార్జి చేయబడిన మొత్తములో సభిక
భాగము 1 లేక 2 రూపాయలకు మాత్రమే ననియు నుడివిరి.
స్థానిక సంస్థల గౌరవ అధ్యక్షులకు ఉర్రక అలజడి గలిగిం
చుట కి యధికార ముపయోగింప బడుచున్నదే గాని వేరు
గాదు ఇది చాల అన్యాయము-అని రెడ్డిగారు నుడివిరి.

పి. శివరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ఎట్టి ప్రతి
ఫలమును పుచ్చుకొనక, ప్రజాసేవ జేయుచున్న అధ్యక్షులను
అలజడి పెట్టుటగాను, "సర్ చార్జి" పద్ధతి నుపయోగించుట
చాల ఆక్రమమున నుడివిరి.

ఈ యధికారము చాల సందర్భములలో ప్రభుత్వోద్యో
గులచే చాల దుర్వినియోగపరుపబడు చున్నది.

పోకల గోవిందరావుగారు ప్రతిపాదనలను బలపరు
చుచు, చాల సందర్భములందు సర్ చార్జి అధికారము దుర్విని
యోగ మొనర్చబడు చున్నదనియు, న్యాయస్థానములకు వెళ్లి
నవో ఇట్టి సర్ చార్జి యంతరపులు వెంటనే నిర్దుచ్చేయబడును
ప్రస్తుతము అవకాశము లేకపోవుటచే, సర్ చార్జి చేయబడి పపు
డెల్ల మదరాసు పరుగెత్తుకొనినవిచ్చి వందలకొలదిరూప్యములు
వెచ్చించుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. ప్రస్తుత మున్న నిబంధనలు
చాలా సందిగ్ధము గ నున్నవి. వానిని
సవరింపవలెను-అని గోవిందరావుగారు నుడివిరి.

అధిక సభ్యుడు ప్రశ్న-తర మొసగును, ప్రతిపాదనయొడల
తనకు సామర్థ్యాగలదని నుడివిరి. సర్ చార్జి కేసులయందో కోర్టు
లకు వెళ్లువో ఆటటు డిపార్టుమెంటు సిబ్బందియు, న్యాయమును
చాల హెచ్చింపబడవలయుననియు నుడివిరి. అయినను, ఈ ప్రతి
పాదనయందు మామిలపబడిన పద్ధతిని గురించి ప్రభుత్వము
వారు విచారించెదరు. అని అధిక సభ్యుడు నుడివెను అందుపై
ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

సభవారంతట ఫలాహారములకు లేవిరి.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు సెగకోగములను నివారించి మూత్రము
నిడుచునపుడు గలగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్
లతోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును.
సీసా 1-కి రు 8-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమైనను యెన్నిసం
క్లిరములనుండియున్న మూర్ఖుల నైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును.
నెలకు సరిపోవుమందు రు 8-0-0.

ఫాడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలపాడలనే గాక యితరవిధములైన
పాడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జ, కర్పాడి
మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
మును కూమారునికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు రేడికెంటు:-

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు."

ఏజంట్లు కావలెను.

131

జనబలము

గంటూరు పంచాయతీ కార్యము

కార్యనిర్వాహకసంఘము

ఈ జిల్లాలో మండు జనము కార్యనిర్వాహక సంఘముని సాగించుటకుగాను జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక వర్గ పథ గంటూరులో స్వరాజ్యకార్యాలయమునందు 28-3-30 తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు సమావేశమగున గావున పథ్య లందరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

భా. గణపతిరావు,

22-3-30.

కార్యదర్శిగాను.

ప్రజాసంస్థలు: జాతీయపతాకోత్సవము

ఉగాదినాటి డోరేగింపు

ఏలూరు పౌరుల మహాోత్సవము

మ. 11 11 11 శ్రీ పద్మి గోవానరి జిల్లాబోర్డు ఆధ్వర్యమున, తత్సభ్యులకును ఏలూరుతాలూకాబోర్డు ఆధ్వర్యమున తత్సభ్యులకు ఏలూరు మునిసిపల్ ఆధ్వర్యమున తత్సభ్యులకు: ఆన్మలాం!

ప్రమాదాత సంగి చైత్ర శుక్ల ప్రతిపత్తికి (31-3-30) నాడు, శ్రీ గాంధీమహాత్ముని జైత్రయాత్రకు, ఆంధ్రలోకా మోదనూచకముగా, సంపూర్ణ స్వరాజ్య సాధనవిహ్నుముగ, ప్రజా సంస్థయగు మనకార్యాలయమునూ, ఏతత్ పాల్కత్వమునన్న పాతకాలలందున, జాతీయపతాకోత్సవము జనమ్రుల ధర్మముని ఏలూరు పౌర ప్రాతినిధ్యము వహించిన మిమ్ము సమయముగ ప్రార్థించుచున్నాము. దేశసేవాపరతంత్రులగు మీరు ఈ విధి నిర్వహించి లోకమునకు ఉదాహరణభూతులగుదురు గాత మనియు, భారతభ్రతులగుట సార్థకపటివికొని ధన్యులగు తురుగాతమనియు సన్నేహముగ మనవిచేయుచున్నాము. ఆంధ్రరత్న యవజనసమితి, ఏలూరు, 22-3-30. } వంక సూరిశాస్త్రి, కార్యదర్శి.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ శ్రీ కోవల్లి కృష్ణారావుపంతులుగారు

మార్చి 28 :- నిన్న మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కోవల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు వారిస్వగృహమునందు కాలగర్భము చెందరికి తెలియచేయుటకు చింతిలుచున్నాము. వీరికి ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయందు గాథమరు అభివాసమందియుండెను. ఈయన ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాసాధనాచార్యులకు హను మంత్రాపుగారి తండ్రిగారు. వీరుకొంతకాలము హ్యూటవాది వృత్తియందుండి పిమ్మట పత్రికాసంపాదకునిగా దివానుగా పనిచేసియుండిరి ధాన్యము ఉత్పత్తిసంఘము స్థాపించుటకు వీరు బందరులో ముఖ్యకారకులుగ యుండిరి. వీరినిర్వాహక తెలియగనే జాతీయకళాశాల మానిషేయబడినది.

సత్యాగ్రహ ప్రచారము

శ్రీయునులు భోగరాజు కట్టాభి నీతారాయయ్యగారు, మట్నూరి కృష్ణారావుగారు, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహముగారు తూర్పు కృష్ణాజిల్లాలోని గ్రామములకువెళ్లి ప్రభుత్వరాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చియు మహాత్ముని సత్యాగ్రహము గూర్చియు ఉపన్యాసము లిచ్చుచూ రాజోపు శాంతిసమరమునకు సైనికులుగ చేరవలసినదని హెచ్చరించిరి. ఏప్రిల్ 2 తేదీనుండి బందరులో నొక కాంతివైద్య శిబిరము ఏర్పరుపబడును. యువకులు చాల ఉత్సాహపూరితులయి యుండినట్లు కనబడుచున్నాడు. ఆ శిబిరములో సైనికులకు వారంరోజులసామ్రా ప్రయోగముయొక్క రీతులను, సత్యాగ్రహ రహస్యములను మొదలగు విషయములు నేర్పబడును.

శారదాబిల్లు మాహాత్మ్యము

ఈబిల్లు అమలులోనికి వచ్చుచున్నదనే భీతికలిగి మూఢు అనుకోక మేళతాళములు లేకపోయినా నుమారు 900 వివాహములు జరిగినవి. పూర్వవార పరాయణులు ఆచారము తప్పించుకొంటూ 3, 4 సంవత్సరములలోపుగల బిడ్డలకు శేలకొలిపి కట్టుములు వరులకిచ్చి గండము తప్పించుకొనిరి. కొన్ని పెండ్లిండ్లకు పురోహితులు లేరు. కొన్ని వివాహములకు మంగళ మేళముకుబడుట గ్రామోహముల సీసాలేకులమీద వాయిద్యము లతోను పూర్తి అయినవి. విజముగా శారదాబిల్లు శిష్టాచార పరాయణులకు పెద్ద ఫీచరుగలదు దెచ్చి. ఈ వివాహముల వలన పని కల్పింపబడి జీవించిన బీదవాండ్లు కై శారదా కరుణానిధి అని సంహోషించు చున్నాడు.

మీ చర్మమును రోజూపుష్పముమాదిరి స్వచ్ఛముగనుంచును

ఒక విన్నోలియా వైట్ రోజ్ సబ్బు బిళ్లను మీ స్నానపు గది లోనికి తీసికొనిపోయి నీటితో కదవిన వెంటనే పాశ్చాత్య గులాబీ పుష్పముల నువాసనమాదిరి వాసనయిచ్చును. ఎంతటి ఎండకాలముం దైనను, దీని యమూల్యమైన తెల్లని నురుగువలన రోజూపుష్పముమాదిరి స్వచ్ఛముగ నుండునట్లు జేయును. ఒకదానిని ఉపయోగించుటకు సరికల్పించుకొనుడు.

VINOLIA

WHITE ROSE SOAP

VINOLIA CO., LTD., LONDON, ENGLAND

విద్యార్థుల కర్తవ్యము

మహాత్మునివ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 20:—పై జెప్పిన శీర్షికలో మహాత్ముడు యంశయిండియాలో నొక వ్యాసము నీతిగా ర చించెను. గుజరాతు విద్యార్థికుము ఆచేక మారులు సార్థకత వ హించినది. ఆ విద్యార్థికు ప్రతిష్ఠాపకులు ఆ విద్యార్థికు మహా ప్రయోజనకారియనని గంపెదాక పెట్టుకొనియున్నాడు. సద రు విద్యార్థికుమునకు ధర్మదాతలు విరాళములను ధారాళముగా నొసంగుచున్నాడు. ఇప్పుడీ విద్యార్థికుములో సాహిత్య విద్యా భ్యాసము కట్టి పెట్టబడినది. 16 సంవత్సరముల వయస్సునకు లో బడినవారికి మాత్రమే సాహిత్య పఠనము విధిగా నియమించబ డినది. 15 సంవత్సరములకు పైబడిన విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును వాలంటీరులుగా చేర్చబడియున్నాడు. ఈ మార్గ మునే ఇతర జాతీయవిద్యాలయములన్నియు అనుసరించుచు గాక, అధునికయుగములో ఎదేశములోనైనను స్వాతంత్ర్యోద్యమ ము ఆరంభమైనప్పుడు విద్యార్థులే ముందంజవేయుచున్నాడు. ఈ యుద్యమము ప్రశాంతమైనదగుటచే విద్యార్థులకు నిర్లక్ష్య భావ మేర్పడకుండు గాక!

1920 సెల్ రములో దేశమునందుప్రక్రమింపబడిన సహాయనిరాకరహోద్యమమునకును ప్రస్తుత సమరమునకును భేదము తెలియజేసెను. 1920 సెల్ రములో ప్రభుత్వ పాతకాలను విద్యార్థులు ఖాళీచేయవలెననియు జాతీయ విద్యాలయములను సెలకొల్పి వలెననియు, సంకల్పింప బడినది. అది జాతీయ సమర మునకు ఆరంభసన్నాహములు. కాని నేను జాతీయ విద్యాలయ ములలో శిక్షితుల వారందరును సర్వజన సామాన్యముగా అప లంబించ బడుచున్న యాశాసనోల్లంఘనమునందు చేరవలయును. కాబట్టి విద్యార్థుల ప్రస్తుత కర్తవ్యము లేట్లయ్యెను. కాబట్టి వారు కృతవిశ్మయలగుదురుగాక. Xత 10 సెల్ రముల ప్రభోధము నివ్వబడెను వారింకను స్థానపుతై యున్నారని తలంపబాలను. కాబట్టి అంత్య సమరములోని నురికెదరు గాక; (ఫ్రీ. ప్రె.)

చిత్తూరుజిల్లాలో ఖద్దరుప్రచారము

నారాయణపరమనందుండి సంచారఖద్దరు వస్త్రాల యమును 1920 సంవత్సరము మార్చి 25, 25 తేదీలందు నగనికి మార్చబడును. అన్నిరకములఖద్దరు పాతెగార్ చెంగమ గాయని వారి బడియందు ప్రదర్శింపబడును. ఖద్దరు ప్రచార కలములముగా యింటింటికి పల్లెపల్లెన పంపి అసహ్యకరలకే అమృతమును.

సి. వి. రంగం శేషి

గౌరవకార్యనియంత

“రాండు టేబిలు సభలో పాల్గొన్న, ఇన్ని నిర్బంధము లుండవు”

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి నూచన

శాసనసభలో రాజకీయనిర్బంధములగూర్చి చర్చ కలకత్తా, మార్చి 22:—“ప్రజలు రాండు టేబిలు సమావేశము నూచనను ఎట్టిసభాన్యముతో నూచింపబడినో అట్టిసభాన్యము లోనే స్వీకరించినయెడల ఇన్ని రాజకీయ నిర్బంధములు చేయుట కవసరముండదు కేవలము వినోదముకొరకు ప్రజలను శిక్షించుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముకాదు. కాని ప్రభుత్వమును పడ గొట్టవలెననే స్వభావము పెంపొందినందున నణచి వేయుట ప్రభుత్వమువారి విధియైయున్నది” అని ప్రభుత్వము హామీమెంబరు శాసనసభలో లిగలరిమెంబరును బద్ధుడైనందున 282000 పై కోతతిర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరముగ డెలివరీ ఎస్. ఎం. బోసుగారు డిమాండులో కోరిన ప్రతిపాదించుచు ప్రభుత్వము వారు రాజకీయనిర్బంధముల విషయమున యింతుక ఉదారస్వ భావము జూపినచో నింతవ్యయ మన స ర ముండ దని యు, రాజకీయభిప్రాయములకై ప్రజలను నిర్బంధింపరాదనియు, బోసుగారు కోరిక. చర్చ జరిగినపిదప తీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది.

గవర్నరుగారు శాసనసభలో నుపన్యసించుటకు శేడుగూడ వాయిదావేసిరి. సోమవారము లేక మంగళవారమునాడు పన్య సించును. శాసనోల్లంఘనముగూర్చి ప్రభుత్వనిధానమును ఆ ఉపన్యాసమునందు జెల్లడింతురనియు, వివిధరాష్ట్ర ప్రభుత్వ ములకు ఏకీభావము కుదురుటకై యీ ఆలస్యము జరుగుచున్న దనియు సభ్యు లనుకొనుచున్నాడు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

హిబ్రాన్ అల్లరులు, అనంతరము

విరుగురు అరబ్బులకు మరణశిక్ష

జెనువలెస్, మార్చి 21:—జోయిన సంవత్సరము హి బ్రాన్లో జరిగియుండిన యల్లరులలో హత్యయొనరించినందు లకు విరుగురు అరబ్బులకు మరణశిక్ష విధింపబడినది. ముగ్గురు వద లివేయబడిరి. హత్యయొనరింపబడినవారి కుటుంబములవారికి నిం దివసలంక కలిసి 1000 పాన్ల నవ్వపహార మొసంగవలయునని నిర్ణయింపబడినది.

హిబ్రాన్ అల్లరుల ఫలితముగా మరణశిక్ష విధింపబడుట కిదియేమొదటి సారి.

NOTICE.

PRODDATUR ELECTRIC LICENSE 1930.

Messrs. Chari & Chari Ltd., of 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras having made application to the Government of Madras, for the grant of license for the supply of electrical energy in and near Proddatur, under the conditions set forth in the Draft License below:—

Notice is hereby given that any local authority, Company or person desirous of making any representation in respect of this application may do so by letter addressed to the Secretary to Government in the Public Works Department, Madras, within three months from the date of this notification.

Copies of the Draft License and copies of the maps referred to therein may be inspected at the undermentioned offices.

- (i) The Office of the Taluk Board Proddatur.
- (ii) The Office of the Municipal Council Proddatur.
- (iii) The Office of the Applicants at 27, Poonamallee High Road, Vepery, Madras from whom copies of the Draft Licenses may be purchased at a cost of Annas 4 each.

CHARI & CHARI Ltd., MADRAS DRAFT LICENSE PRODDATUR

The Proddatur Electric License 1930.
LICENSE FOR THE SUPPLY OF ELECTRIC
ENERGY GRANTED BY THE GOVERNMENT
OF MADRAS UNDER THE INDIAN
ELECTRICITY ACT 1910

LICENSE

License is hereby granted to Chari & Chari Ltd., to supply Electrical Energy in the area with the powers and upon terms and conditions all specified below:—

1. *Short title:—*This license may be cited as "Proddatur Electric License 1930."

2. *Interpretation:—*This license is to be read and construed as subject in all respects to the provisions of Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof and to the rules thereunder, and the several words, terms and expressions, to which meanings are as signed by the Act or any statutory modifications thereof or by the rules thereunder or the General Clauses Act 1897, shall have in this license and the annexures there to the same respective meanings provided that in this license.

(i) The expression "The Act" shall mean the Indian Electricity Act 1910, with the statutory modifications thereof;

(ii) The expression "The Licensees" shall mean and include Chari & Chari Ltd., Madras, and their permitted assigns.

(iii) The expression "First Annexure," "Second Annexure," "Third Annexure" and "Fourth Annexure" shall mean the first, second, third and fourth annexure to this license respectively.

(iv) The expression "Deposited Map," shall mean the plan of the area of supply hereinafter specified, which has been deposited with the Government of Madras in pursuance of the rules under the Act, and which plan is signed for the purpose of identification by the Secretary to the Government of Madras in the Public Works Department and by the applicants, Chari & Chari Ltd., Madras.

(v) The expression "Unit" shall mean the quantity of energy contained in a current of one thousand amperes flowing under an electromotive force of one volt during one hour.

(vi) The expression "Load Factor" shall mean the ratio or percentage of the average quantity per hour to the maximum quantity per hour of energy supplied in any month.

3. *Commencement of License:—*The date of notification by the Government of Madras in the Fort St. George Gazette, that this license

has been granted is in this license referred to as "The Commencement of the License".

4. *Security:—*(a) The period within which under clause 1 (a) of the Schedule to the Act, the licensees shall show that they are in a position fully and efficiently to discharge the duties and obligations imposed upon them by this license throughout the area of supply shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be two years from the commencement of the license.

(b) The period within which under clause 1 (b) of the Schedule to the act, the licensees shall deposit security and the sum so to be deposited shall, unless otherwise ordered by the Government of Madras, be nine months and rupees three thousand respectively.

5. *Area of supply:—*The area within which the supply of electric energy is authorized by this license is the whole of the area contained within the Municipal limits of Proddatur and more particularly delineated in the deposited map by yellow line enclosing the said area.

6. *Purpose of supply:—*Subject to the provisions of this license and the Act and the rules there under, the licensees shall be entitled during the continuance of this license to supply energy within the area of supply for all purposes except in bulk. Provided that the licensees shall not be under any obligation under Section 22 of the Act to supply more energy than is consistent with their obligation to maintain a constant supply to consumers, due regard being had to the licensees' load factor.

Provided that no supply of energy shall be commenced to be given by the licensees to owners or occupiers of private premises until the Government of Madras have approved the form of requisition to be made by the owners or occupiers for such supply of energy and also the form of written contract or agreement with the licensees to take a supply of energy, which is to be executed or entered into by owners or occupiers and until the Government of Madras have also approved the amounts of all miscellaneous charges incidental to or in connection with such supply and which the licensees propose to make against the owners or occupiers.

7. *Systems of supply:—*The systems of supply to be adopted for the supply of electric energy under this license are the following:—

1. Medium pressure Direct Current, three wire system with 440 volts between outers and 200 volts between any outer and the neutral wire.

Provided always that it shall be lawful for the Government from time to time to issue, with due regard to the expense involved and to the effect upon the commercial prospects of the undertaking, regulations dealing with the above system of supply or to authorize other systems of supply to be adopted for the purpose of this license.

Provided also that the licensees may, from time to time, with the previous consent in writing of the Government of Madras and subject to such limitations and conditions as may be prescribed by the Government, adopt any other system of supply for the purpose of this license.

2. (a) The feeders, distributing mains and service lines may be overhead or underground in whole or in part and shall be erected, constructed and maintained by the licensees in strict conformity with the Act and the rules thereunder.

Provided that nothing in this license shall authorize the licensees to use overhead mains at any higher pressures than medium pressure without the sanction in writing of the Government of Madras in each case and subject to any conditions or limitations which the Government of Madras may prescribe.

Provided also that no conductor of an aerial line erected in, over, along or across any of the streets mentioned in clause 1 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing

by the Government of Madras shall be at a less height from the ground than 25 feet.

Provided further that in the streets mentioned in clause 2 of the third annexure hereto or in any other streets which may at any time hereafter be named in writing by the Government of Madras, all electric lines shall be laid underground.

(b) For the purpose of Rule 61 of the Indian Electricity Rules 1922 the maximum wind pressure shall be taken as 20 lbs. per sq. foot.

8. *Compulsory Works:—*(a) The licensees shall lay down suitable and sufficient distributing mains and execute works to the satisfaction of the Government of Madras for the purpose of supplying electrical energy throughout such streets or parts of streets as are mentioned in the first annexure and as indicated in Red on the deposited map. In the case of difference between the description in the first annexure and as indicated in the deposited map, the latter shall prevail. The licensees shall commence to execute the works above said within 15 months from the commencement of the license and shall complete the same within three years thereof.

(b) If the licensees fail to comply with the above provisions or should in the opinion of the Government of Madras the progress made during any portion of the said three years be unsatisfactory, the license may be revoked.

(c) The licensees shall submit reports every six months from the commencement of this license until the completion of the compulsory works specifying all steps taken and the progress made in carrying into effect this license.

(d) The licensees shall, subject to the first provision to clause 6 of this license, supply all the energy demanded by the Municipal Council of Proddatur.

9. *Generating Station:—*Shall be within or near the area of supply.

10. *Breaking up of the streets and railways and crossing of waterways:—*(a) The licensees are hereby specially authorized to open and break up the soil and pavement of the streets whether or not repairable by the Government of Madras or by the local authority and mentioned in the second annexure to this license and also the Railways or parts of Railways mentioned in the said annexure so far only as concerns level crossings road over bridges and parts of the railways running along the highway.

(b) The length of the trenches to be opened on any streets at any one time and the period for which they may remain open shall be determined from time to time by the Government of Madras or the local authority by which such streets are repairable. When any street is crossed not more than half the width of such street shall, without the specific authority in writing of the Government of Madras or local authority as aforesaid, be closed for traffic.

(c) The licensees are further authorized to cross all rivers, streams or irrigation channels within the area of supply in accordance with such conditions as the Government may impose.

11. *Limits of prices to be charged in respect of the supply of energy:—*The price to be charged by the licensees for energy supplied by them shall not exceed those stated in that behalf in the fourth annexure or in the case of a method of charge approved by the Government of Madras in accordance with clause 10 of the Schedule to the Act, such maxima as the Government of Madras may fix on approving the method. Nevertheless, the licensees may enter into special contracts subject to sections 22 and

23 of the Act' for the supply of energy; and where the energy supplied is unmetered, may charge a fixed sum per lamp per month.

12. *Purchase of undertaken*—(a) The option of purchase given by section 7 sub-section 1 of the Act shall first be exercisable at the expiration of 50 years from the commencement of this license and on the expiration of every subsequent period of twenty years during the continuance of this license. The percentage of the value to be determined in accordance with and for the purpose of sub-section 1 of section 7 of the Act of all lands, buildings, works material and plants of the licensees therein mentioned to be added under the second provision of the sub-section to such value on account of compulsory purchase shall be twenty per cent.

(b) In accordance with section 3, sub-section 2, clause (d) (11) of the Act, it is hereby expressly declared that the generating station belonging to the licensees and to be used in connection with the undertaking shall form part of the undertaking for the purpose of purchase under section 5 or section 7 of the Act.

13. *Exception from the Schedule to the Act*—In pursuance of section 3 sub-section (2) clause (f) of the Act, it is hereby expressly declared that Clause IX of the Schedule to the act shall be excepted from incorporation in this license.

Clause X (I) shall not apply in the case of unmetered consumers who are charged a fixed sum per lamp per month.

14. *Assignment of License*—At any time after the commencement of this license, the licensees may, with the previous consent in writing of the Government of Madras, assign the license or transfer the whole of the undertaking in respect of which this license is granted including all lands, buildings, works materials and plant of the licensees to a company formed or to be formed and registered in British India in accordance with the law in force in British India or in England under the English Companies Act having authority to take over the license and the said undertaking as the case may be and to exercise the powers and perform the obligations given to or imposed on the licensees under this license and the act and the rules made under the act and on such assignment or transfer the rights, powers and authorities, obligations and liabilities of the licensees shall be exercised by and shall attach to such company formed or to be formed as aforesaid.

15. *Revocation*—If the licensees fail to comply with the provisions of any of the clauses hereof, the license may be revoked.

FIRST ANNEXURE Compulsory Works

List of streets or part of streets in which the licensees are to lay down suitable and sufficient feeders and distributing mains for the purpose of supply of electrical energy.

1. Bazaar Street.
2. Narayana Rangia Choultry Street.
3. Seshugari Street.
4. Part of Gouramma Kotha Street.
5. Part of Modamedapalli Street
6. Kothapetta Street.
7. Old Taluq Office Street.
8. Gangamma Temple Street.
9. Durga Bazaar Street.
10. Sundarachari Street.
11. Kothakotla Street.
12. Police Line Street to about the end of Rameswaram Extensions.

SECOND ANNEXURE

Breaking of Streets and Railways

List of streets not repairable by the Government of Madras or by a local authority and of railways which may be broken up in pursuance of the special powers granted by this license.

Nil.

THIRD ANNEXURE Electric Lines

CLAUSE 1.

Overhead Lines—List of streets or parts of streets wherein the conductors of aerial

lines are to be erected at a height not less than twenty-five feet from the ground.

Nil.

CLAUSE 2.

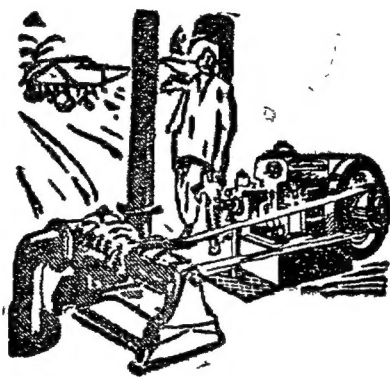
Underground Lines—List of streets or parts of streets wherein all electric lines shall be laid underground.

Nil.

FOURTH ANNEXURE Maximum Charges

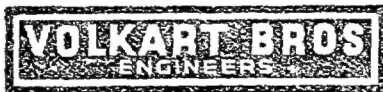
Clause 1.—Where the licensees charge any consumer by the actual quantity of energy supplied to him, they shall be entitled to charge him at the following rates, excluding meter rentals:—

- (a) For lights or fans, or light and fan a uniform rate of annas eight per unit subject to a minimum monthly charge of rupees three.
- (b) For other purposes than lighting and fan and subject to a monthly minimum charges of ten rupees, per kilowatt.
 - i. For the first thousand units at four annas per unit.
 - ii. For the second thousand units at three annas and six pies per unit.
 - iii. And for any further quantity at three annas per unit.
- (c) For all energy required by the Municipal authorities at a rate of annas four per unit.
- (d) The rental to be levied per meter shall not exceed annas eight per month for a single phase meter or rupee one pre month for a poly phase meter.

మా ప్రత్యేక ప్రేమనకి, పోర్టుబుత్ పంపింగు పెట్టు కోరికను ప్రాధాన్యత ఎంజనులతో గలవు.

పూర్తి వివరములకు ఈ దిగు న విలాసమునకు వ్రాయును:—

ఆర్మీనియన్ వీధి, మద్రాసు.

ప్రదర్శనగదులు ఈ దిగున స్థలములందు గలవు:

కొత్తతరగుపేట, బెంగళూరు.

వెస్టుమెయిన్ వీధి, మద్రాసు.

అవనాపిరోడ్డు, కోయంబుత్తూరు.

తెలుగుజిల్లాలకు ప్రతినిధులు:—

మద్రాసు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి

వాల్ కాట్ బ్రదర్స్, ఏజెన్సీ, బెజవాడ.

సర్వవత్ సమావేశ రిపోర్టు

వై.హెచ్.ఎఫ్.ఎల్. తెలుగు ప్రకటనలు బెజవాడ ఖద్దరు స్టోర్సులోను, బెంగళూరు కాంగ్రెసు ఆఫీసు లోను విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. కావాలనివారు ఆయా స్థానములలో దీనిని కొనవచ్చును. కాలము 1/౧౦/౧౯౨౭ నాటికి.

స్వయంశిక్షా సంస్కృతి

గ్రంథములు

నామినేషన్ కమిటీ ప్రకటన తెలుగులోను, తెలుగులోను కల్పన మొదలగు వివిధ ప్రకటన పెట్టు అవకాశము ౧౦-౧౦ తిరుగు 1. నిలకండ్, C/౦ఎన్. ఎన్. ఎరసింహం, బ్రయినింగు గాలేజీ, రాజమండ్రి.

రంగూను ప్రజాకల్లోలము

పోలీసుచాకిరి జననముచూపమునకును

జరిగిన కొట్లాటనుగూర్చి వివరములు

రంగూను, చూర్చి 21:—గత బుధవారమునాడు రంగూను జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో సేనుకుప్పాగారి కేసు విచారణ జరుగుచుండగా కోర్టుపెంపల జరిగిన ప్రజాకల్లోలమును గూర్చి రంగూను మేయరు పత్రికలో యీ క్రింది వివరములు ప్రచురింపబడినవి:—

సేనుకుప్పాగారి కేసు విచారణ ప్రారంభింప బడక పూర్వము కోర్టుపెంపల పెద్ద జనసమూహము గుంటూరు యందును, మద్రాసుము 11-8-21 గంటలకు పోలీసు సార్జంట్లు ఆ కార్యకర్తలై కొందరు పోలీసులు పదాత్తులై వచ్చిరి. ప్రజలు వందేమాతరం అని కేకలుచేయుచు వచ్చిరి. ఒకని చెతిలో గల జాతీయ పతాకమును సార్జంట్లు లాగికొనెను. కాని అతడు జెండాను ఇవ్వనందున అతడునుడ అరెస్టుచేయబడెను ఇంతలో జనులు ముందుకు ప్రోసిగొనివచ్చి జెండాను జెండా పట్టుకొనినచానిని వదలివేయుడని పట్టుబట్టిరి. కాని పోలీసువారు కోపాగ్రేవలై జనులను చెదరగొట్టుటకై లాటిక గ్రలతో కొట్టిరి. జనులు కోపాగ్రేవలై పోలీసువారిపై రాళ్లు దువ్వెరి. పోలీసువారిలో చాలమందికి తీవ్రమాయములు తగిలెను. ఇంతలో మిలిటరీపోలీసు ఇండియను ఆర్మీదళము రప్పించబడెను. కోర్టుకునుదురుగా ఉన్న మాంటుగార్ల వీధికి చెందుచున్న లను పటాలములు నిల్చి జనులను చెదరగొట్టి నుమారు 2 గంటల కాలములో సర్దు ఆణచివేసిరి. మోటారు లార్లీలలో ఆ నిల్చి పోలీసు స్టేషనులను లనుండి యువీలైన పోలీసుదళమును తీసికొనివచ్చిరి.

నుమారు 200 మందికి గాయములు తగిలెను. పోలీసు సార్జంట్లు పోలీసుభటులు ఆంగ్లో యిండియన్లు లాటిలను పుచ్చుకొని వీధులలోనున్న తమలపాకు దుకాణదారులకును కొట్టిరి. శ్రేణువీధిలోనున్న కేయాకు కల్లులో పోలీసువారు ప్రవేశించి ఆవటమును గల్లాపెట్టె నుమాస్తానుకొట్టిరి. ఆ దుకాణములోనున్న మంచినామాక చాలా ధ్వంసము చేయబడెను. అంతట ఆ వీధిలోని దుకాణములన్నియు మూసివేయబడెను. మాంటు గొమరీ వీధి, స్వామిస్వామి, శ్రేణువీధులలో దుకాణము లన్నియు మూయబడెను.

కాంగ్రెసు నాయకులకు తమస్థానము అల్లకల్లోలమును కల్పించు బయటకు వచ్చిరి. కాని, పోలీసు సార్జంట్లు లాటిక గ్రతో ఆయన తలమీద చెకుక వైపున కొట్టెను. ఆయన స్వేచ్ఛితిప్పి పడిపోయెను. సమీపములో నిలచియున్న ఒక పత్రికా సంపాదకుడు తన మోటారులో ఆయనను తీసికొని వెళ్లి ప్రథమ చికిత్సోపచారములు చేసెను.

తయస్థిగాడు క్రమేణ స్వస్థత జెందుచున్నాడు. పాఠశాలలోని విద్యార్థులు చాలా మంది యీ అల్లరి ఏమిటో చూడవలెనని విచారము వచ్చిరి. కాని, పోలీసు వారు వీరిని వెంటాడిరి.

పోలీసువారితో కలిసి ఆంగ్లయిండియను లనేకులు లాటిలు పుచ్చుకొని తిరుగుచుండిరి.

పోలీసు ఉద్యోగులలో డబ్బులు తగిలిన వారు ఆంధ్రులై నున్న కారులలో గవర్నమెంటు ఆస్తులకి గొంపోబడిరి. ప్రజలలో చెబ్బలుతగిలినవారికి ప్రయివేటు చెద్యుకే చికిత్సలను చేసిరి.

అరెస్టులు-విచారణ ఇంతవరకును ముగియకముతము ప్రభుత్వోద్యోగులపై దౌర్జన్యము చేసినారనే సేరాకోపగమన నిందితులుగా మేజిస్ట్రేటు విచారణకు పంపబడిరి.

అసెంబ్లీసభలో చర్చ రంగూనులో జరిగిన యీ కల్లోలమునుగూర్చి ముందుగా విచారణ చేయుటకై విగిలిన సభా కార్యములను నిలిపి యుంచవలయునని యొక త్రిరాష్ట్రమును జూలగీడుమనీ గారు అసెంబ్లీ సభలో నుపపాదించెదమని సభివారికి తెలియచేసిరి. శ్రీ రె.

విజయనగరం

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

లీవరు అందు స్పెషిల్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నిచ్చుచెద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుందురు. ఉత్తర ప్రదేశ్ తరము లన్నియు క్రింది అప్రమనకు వ్రాయవలెను. నెం. 27, మాధవ పెదమాళ్ కోయల్ వీధి, మైసూరు మద్రాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ

గ్రామనిర్మాణ కార్యక్రమము

మంత్రుల చర్య తీర్మానము నిమగ్నములు

శనివారము ఫలసాగనంతర సమావేశమున చెన్నపురి శాసనసభ్యులు ఆయనయొక్క ప్రతిపక్షమున మంత్రుల యొక్క గ్రామనిర్మాణ విధానములను గూర్చి కడతీర్మానముగ విమర్శించిరి. 6 కోట్ల రూపాయతో సవరణ వీరిపోయెను.

రికార్డు ఆఫీసు

రికార్డు ఆఫీసునందు అసెంబ్లీ క్యూరేటరు ఉద్యోగమును తీసివేయగలదులగుగాను డి. సి. రామలింగచెట్టిగారు సవరణ సుపాదించుచు డి. సి. యస్. ఆఫీసును రు. 8000 ల మాసవేతనముతో నీవదలి నియమించి, ఆతనివేతనము శాసన సభవారి వోటునకు లోబడకుండునట్లుగా జేయుపద్ధతిని ఆక్షేపించుచు ఈపదవికి డి. సి. యస్. ఉద్యోగికింజేత, సారస్వత విద్యావికారదు తనవైన నియమింపబడ దనని సూచించిరి.

గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు ప్రోక్యుటర్ సమాధాన మొసంగుచు 1708 నుంచి పురాతనమును విలనగలిగిన రికార్డులను అసెంబ్లీ క్యూరేటరుగారు సంరక్షింపవలసి యందుననియు, ఇవిగాక చారిత్రక, ఆర్థిక రికార్డుల సంబంధమున రికార్డులను గూడ భద్ర మొనర్చి వారిని శ్రమముగ పెర్చువలసి యందుననియు, ఇందులకు రివిన్యూ కాలానుభవము గలనా రావశ్యక మనియు, డి. సి. యస్. ఉద్యోగిని వెక్కిరించిన ఎటులైన చొప్పింపవలయునని ప్రభుత్వమువారి యజ్ఞేయ కాదనిరి.

సర్ పాత్రోగారు రికార్డు ఆఫీసునందును రికార్డులన్నియు వరుసగ అమర్చబడి పట్టి తయారుజేయబడి యున్నదాయని అడిగిరి.

డి. బి. కె. సి. రాముని మినన్ గారు సమాధాన మొసంగుటగా డి. సి. యస్. ఉద్యోగిని నియమించుట నావశ్యకమనిరి.

పీఠప సవరణ ఉపసంహరించుకొన బడెను.

పోర్టుట్రస్టు లెక్కలు

పోర్టుట్రస్టులు, కన్యరెస్సి బోర్డులు, పిక్నింగు, లాండింగు కమిటీలపై లోకల్ ఫండు ఆడిటుగారు గావించు రిపోర్టులను సభ్యుల కంఠజేయుటకును, పై సుదహరించిన సంస్థల నిర్వహించు పనులన్నియు వాణిజ్యకాలా ఆడిటుగారిచే తయారు జేయబడుటకును ఆడిటుగారిపాత్ర శాసనసభవారిచే విచ్చింపబడుటకును శ్రీ సబ్బానాగా రోకసవరణ సుపాదించిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు సవరణను బలపరచుచు పోర్టుట్రస్టుల జమా ఖర్చు లెఖులను ప్రభుత్వమువారు సరిగా తనిఖీ జేయుటపరమని సూచించిరి. అదనపు ఆదాయము సక్రమముగ వ్యయ పరచబడునట్లు ప్రభుత్వమువారు తనిఖీజేయవలసి యందునని పలికిరి.

గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు సమాధాన మొసంగుచు ఈపోర్టుట్రస్టుల విషయములో వాణిజ్య సంబంధమును తనిఖీ ఎంతవరకు లాభికరముగ నుండునో చెప్పకాలమని పలికిరి.

సవరణ వోటును పెట్టబడి ఓడింపబడెను.

పీఠప డిమాండు వోటునకు పెట్టబడి ఆమోదింపబడెను. ప్రజాతత్వ శాఖమంత్రులు కార్యదర్శుల శాఖకు గాను రు. 4, 41, 900 లు గ్రాంటు చేయబడవలెనని ఉపపాదించిరి.

“గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి”

డి. బి. యస్. సమాధానము రెడ్డిగారు గ్రాంటును రు. 100 లచే తగ్గింప వలసినదిగ సవరణ సుపాదించుచు “గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి” పనులపై ప్రభుత్వమువారు వలంబించియున్న విధానమును విమర్శించి, సదరు స్కీములకు ఎక్కువ ఉదారముగా ధనమును వెచ్చించుటకుగాను సవరణ ఉపపాదించుచున్నామనియు, ప్రధాన మంత్రిగారి గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి విధానముల గూర్చి అనేక మారులు సానుభూతి ప్రకటించియుండిరినియు, కాని ఎప్పుడైనను ఆర్థికసభ్యులచేతి నుండి ధనమురావలెనని తెలుపుచుండిరినియు, ఆర్థికసభ్యుల ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తునకు, తాంబ్రం కళాశాల మొదలైన వానికి లక్షలకొలది ధనమొసంగుటకు సాధ్యమాయెనేగాని గ్రామనిర్మాణ విధానములకు న్యాయము విరాళము నొసంగుటకు సాధ్యముకావలెననియు, ప్రభుత్వమువారికి స్కీములపట్ల తమ వైఖరిని మార్చుకొనుట తత్వంతోశ్యకమనియు పలికిరి.

ఆనేకశాఖలందు నిర్మాణకార్యములను నానినంతి ఈ గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధిపై, మూలధన మొసంగబడవలెననియు పలికిరి. డి. బి. కె. సి. రాముని మినన్ గారు సవరణను బలపరచుచు మదరాసు రాష్ట్రమును గ్రామనిర్మాణ కేవలము దుర్భరమై యున్నదనియు, 150 సం॥ల ప్రిటివు పరిపాలన గ్రామ నిర్మాణము వెంటమాత్రమును ఆభివృద్ధిజేసి యుండలేదనియు, ప్రజలు సుఖపులవరి నానాసౌకర్యముల నెడబాసి నివసించవలసి వచ్చుచున్నదనియు పలికిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారు మద్యంపేదమునకుగాని గ్రామ నిర్మాణ విధానములకుగాని తదితర జాతీయ నిర్మాణకార్యములకు ధనము లేదనని సాక్షును జూపుచున్నారనియు, మంత్రివర్గమువారికి గౌరవప్రదముగ లేదనియు, ఇంతవరకును మంత్రివర్గమును సర్వకాలసర్వాధ్యక్షులందును బలపరచినవత్తులవాడుగూడ నేడు వారియభిప్రాయములను మార్చుకొనియున్నారనియు మంత్రివర్గము జాతీయిగావున్నదనియు కాని జాతీయేంద్ర ప్రయోజనము లేదనియు, మంత్రులు ప్రజలయెడ తమవిధులను నిర్వర్తించవలసివో వెంటనే వారు రాజీనామాపెట్టి బయటకు రావలెనేగాని ఏవోమంత్రాంగములు పన్నులు తమస్థానములకు అంతయుండరాదనియు, ఆర్థిక సభ్యుడు ధన మొసంగనందున తామేమియు చేయజలకున్నామని చెప్పబడవలన ప్రయోజనము లేదనియు, గ్రామనిర్మాణ విషయమున దొక స్పష్టతనుగూర్చి కార్యక్రమముగాని, క్రమమైన విధానముగాని లేకుండెననియు, మంత్రులు ఇక వెంటమాత్ర ముస్థానములందుండకగడవలెననియు, శ్రీ. లూకరుగారు (యూరోపియను ప్రతినిధి) మాట్లాడుచు ప్రస్తుతము గ్రామములందరికీడూ అనేకముగ ఆర్థికతహీనస్థితియందున్నవియు, ఈ రోడ్లన్నియు ఒక స్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖవారియొక్క పరిపాలనాధికారములకు లోబడి యుండు విధాన మేదియైన నుండవలెననియు, సరియైన మార్గములుండినవో వ్యాపారభివృద్ధిజేసి ఎక్కువ కూలి, బత్తెములు లభించి రాష్ట్రసంపద ఆభివృద్ధిపడగలదని పలికిరి.

శ్రీ బాలకుబ్రహ్మయ్య మొదలియారుగారు మాట్లాడుచు రాష్ట్రములందలి గ్రామ ప్రాంతముల రోడ్లపై ఎంతపైనముగ నుండవలెనో అంత పైనముగనన్నదనియు, ఉన్నకొలది రోడ్లుగూడ విదేశీయ వర్తకులకేగాని ప్రజలకే కుద్దేకొంపబడలేదనియు, గ్రామ పునర్నిర్మాణ విధానముల పరిపాలనపై మంత్రిుల సభాకార్యదర్శులను నియమించిన యుక్తముగ నుండునని పలికిరి.

శ్రీ సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు మాట్లాడుచు మంత్రివర్గమునకు స్వంత బలములేదనియు, ఇతర వర్గములవైననా, నామినేటెడు సభ్యులవైననా ఆధారపడవలసియున్నారనియు వారి సంరక్షింపిని వారే ఎరింగియున్నారనియు, 6 సం॥లు ఆధికారముందుండి ఆధికముగానిందింపబడిన జజ్జీను మంత్రివర్గముతో నీమంత్రివర్గమును పోల్చిచూచిన యిప్పుడు తామి మంత్రివర్గముగాంచి తెలుపవలెననివలసియున్నదనియు, ఒక్కశాసనమువైననా ఈ మంత్రివర్గము వారుగావించి స్వతంత్రముగా నిర్వహించినట్లు చెప్పుకొనజాలరనియు, మంత్రులు తమ కీర్తి నాలోచించిననా తామి పదవులందుండరాదనియు, మంత్రి వర్గము యొక్క బలహీనత కసంఖ్యాకములగు నిదర్శనములగులనియు, కార్యనిర్వహక వర్గమువారి నిరంకుశత్వము మంత్రివర్గమువారి అసమర్థతలనునే సాధ్యమగుచున్నదనియు, మంత్రులందఱకును డి. సి. యస్. కార్యదర్శులయొక్క ఆధికారముత్యంతమై మంత్రిులను స్వాధీనులనుగ జేసివైచెననియు, అందుచే మంత్రి వర్గము సుగాంచి జాతీయేంద్రమయియున్నదనియు, మిగిలియున్న స్వల్పకాలములో నామినేటెడు విషయములో మంత్రులు నిష్పాక్షికముగ నుండురని ఆశించుచున్నామనియు ఒకటిరెండు మాసములలోపుగ ప్రభుత్వము రాష్ట్రమునందు అసాధారణముగ పరిస్థితుల నెదుర్కొనవలసి యుండవలసియు, మంత్రివర్గమువారికి కార్యనిర్వహక వర్గముపై ఎట్టి పలుకుబడిగాని లేనట్లు ఇప్పుడే విశేషముగుచున్నదనియు, మంత్రివర్గము నిజముగ బలయుక్తమై యుండినవో అన్నపూర్ణయ్యగారి జైలు సౌకర్యములనుగూర్చి లామెంబరు కృష్ణన్ నాయుడుగారు వాటి ఉదయమున అట్టి సమాధానముల నిచ్చియుండురాయని యడిగిరి.

గౌ. ప్రధానమంత్రి డాక్టరు పి. నంబూరయ్యగారు సమాధాన మొసంగుచు తామిపుడు సవరణనుగూర్చియే మాట్లాడెదమనియు, శ్రీ వెంకటాచలంకెట్టిగారు ముచ్చటించిన యంశములనుగూర్చి మరొక సవరణపై జవాబుసంగెదమనియు పలికిరి. 1927 సం॥నాడే గ్రామనిర్మాణాభివృద్ధి గూర్చువిషయము తలపెట్టబడెను. స్థానిక సంఘములవారు వసూలుజేయు లాఘుదు నెవ్వనుండి కొంతధనమును, దానికి సరియైన ప్రభుత్వకా

ర్యముతో గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి ప్రత్యేకముగా నేర్పరుపవలసినదిగ స్థానికసంఘములవారిని కోరుట జరిగెననియు, కాని ప్రభుత్వమువారు లోచించిన జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షులవెనుకగాని తామెంత మొత్తమును ప్రత్యేకించెదరో నిర్ణయమునా తెలుపజాలనందుననా వారేవిధమున కార్యప్రణాళికను గాని తయారుచేయజాలనందుననా ప్రభుత్వమువారేమియు చేయజాలకపోయిరినియు, అట్లయ్యును తామును, ఆర్థికసభ్యులును ఈ విషయములపై సమగ్రముగ పరిశీలించి రెకరింప గ్రాంటుగ ప్రతిసంవత్సరమును ఇందులకై కొంతమొత్తమును ఆయవ్యయ పట్టికయందు ప్రత్యేకించుటకు నిశ్చయించుకొనిరనియు ప్రస్తుత మీ ఆయవ్యయపట్టికయందు రు రిలక్షలు ఇందునిమిత్తమై ఏర్పరుపబడియున్నవనియు, ట్రంకురొడ్డుల విషయములో జిల్లాబోర్డులు తమ వాగ్యతలనిర్వర్తించుటకీది కొంతవరకు తోడ్పడజాలననియుపలికిరి. తాముస్థానిక స్వపరిపాలనాశాఖా మంత్రివదని స్వీకారమునరించిన పిదప 1927-28 నుండి కేటి నరకును ప్రతిసంవత్సరము నీటిసరఫరా, రోడ్లమంజూరణ మొదలగునాని కెంతెంత ధనమొసంగినదిన్ని మంత్రిగారు వివరించిలక్షలకొలది ప్రతిసంవత్సరము ఆయవ్యయపట్టికయందు ధనము ప్రత్యేకింపబడినప్పటికిని కొలదిజిల్లాలందుతప్ప మిగిలిన జిల్లాలన్నిటి యందును నీటిసరఫరా గ్రాంటునందు రమారమి సగముమొత్తమును రోడ్ల గ్రాంటునందుకొంచెముతక్కువగ సగముమొత్తమును గడుపునాటుటచే ప్రభుత్వమువారికే చెందెననియు, కావున ఈ విషయము నందు లోపము కేవలము ప్రభుత్వమువారిపైననేగాక స్థానిక స్వపరిపాలనాసంఘములపై నూడ కలదనియు, లోక లోబోర్డులవారు తమ కొసంగబడిన ధనమును సక్రమముగ వినియోగించుకొని యుండలేదనియు, ఇకముందు విషయమును గూర్చి లోకలోబోర్డుల సవరణబిల్లువలన గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధి ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు గలుగుచున్నదనియు, గవర్నరు, గవర్నరు జనరలుగార్ల యామోదమును బడసినవెంటనే నిధి నేర్పాటుజేసి ప్రభుత్వమువారిచే తగినంత గ్రాంటు నిష్పించుటకు తోడ్పడగలమనిరి.

డి. బి. వి. మునిసామినాయుడుగారు మంత్రిగారి సమాధానమును విమర్శించుచు గ్రామములందలి బాటల విషయములో మంత్రివర్గమున కొక నిర్ణీత విధానమెవ్వదిగాని లేదనియు, ఏవోకొన్ని జిల్లాబోర్డులు ప్రభుత్వసంఘము వినియోగించుకొనక పోవుటచే నా మొత్తములు ప్రభుత్వమునకు చెంది యుండుటయు, ఆ కారణమున గ్రామము లందెట్టి యభివృద్ధి జరుగకుండుటను వివరించి, స్థానికసంఘములవారి కార్యమును చేయజాలకపోయినప్పటికిని, ఈ గ్రామముల యభివృద్ధిపై ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగా ఏమియునర్చిరని అడిగిరి. గత సంవత్సరము తమలో కొందరు రాయబారముపై జెల్లి గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధిగాను రు. 50 లక్షలవైన యొసంగవలసినదిగ గౌ. ఆర్థిక సభ్యుని, మంత్రిగారిని కోరియుంటిమనియు, మంత్రిగారు తమకు తామేమి సమాధానము చెప్పకాలక పోయిరినియు, గౌ. ఆర్థిక సభ్యులు ఈ విషయమునందు చాల చిక్కులు కలవని తెల్పియుండెననియు, కాని యిప్పుడో ఆర్థికముగ ఇదికేవల మసంభవమని మంత్రిగారు తెల్పియుండిరినియు, ఎందుచేతనా భావము చేతనా ఇయ్యది అసంభవమగుటయని మరల ప్రశ్నించిరి. ఇప్పుటికి నాలుగోకొట్ల రూప్యములు నిలువజేయున్నదే ధనాభావ మెట్లగును? పంజాబు మొదలైన యితర రాష్ట్రముల వారి విషయమై ఎంతో యభివృద్ధిని గాంచియుంకిరనియు, మదరాసు ప్రభుత్వ మంత్రివర్గముమాత్రము “నానాటికి తీసికట్టు” అను సామెత ననుసరించెననియు పలికిరి. రాష్ట్రీయకృషుల ద్వారా రు. 884 లక్షలు తిరిగి వచ్చినను ఒక పైసయైనను గ్రామముల యభివృద్ధిపై ఒసంగబడియుండలేదనియు, జనరలు అప్పత్రికి రు. 59 లక్షలు, కై ప్రవకళాశాల స్థలాంతరమునను మార్చుటకు రు. 29 లక్షలు, ఆంధ్ర, అన్నామల విశ్వకళాపరిషత్తులకు చెరు రు. 27 లక్షల నొసంగబాలెనేగాని, మంత్రిగారు గ్రామ నిర్మాణాభివృద్ధిని లక్ష్యపెట్టలేదనియు, లోకలోబోర్డులపై నిందను మోపుట ఎట్టి ప్రభుత్వమున కైన అసంగరమనియు పలికిరి.

గ్రామముల ఆరోగ్యవిషయమై గ్రామవాసుల కంటెను జైల్లయందలి బంధితుల స్థితియే బాగుగనున్నది. “మంత్రిులు అపారాధవంతులయిన కావలెను, లేదా ఆర్థికసభ్యుడు వీరితో సహకారము జేయుటకయినను విరాకరించి యుండవలెను.” తామింతకాలమును ఏదైన జరుగునేమో యని ఉభయలకును తోడ్పడితిమనియు, మంత్రిగారిట్టి నిధి నేర్పరుపటకు ప్రయత్నము గావించినవో సభవారిని కొంతవరకు సంతుష్టిపరుపగలరని పలికిరి.

నగరమందు భిక్షకసమస్య

చెన్ననగరమందు భిక్షకుల సమస్య పరిష్కారమునకు కార్యోచనమువారు ప్రభుత్వమువారికింపిన విజ్ఞప్తుల సమాధానములను తెలిసికొనుటకై యి. యి. జేమ్సుగారు సవరణ నొకదాని నుపపాదించుచు, వీధులందు తిరిగియు భిక్షకులను భిక్షక శరణాలయమందు జేర్చునట్లు పోలీసుచట్టమునందలి 21-వ శక్తును మార్పుజేయు ప్రభుత్వమువారికి రంగీకరింతురాయని ప్రశ్నించిరి.

అట్లుచే మునిస్ ఖాన్ గారు సవరణను బలపరచుచు ఈ భిక్షకుల సమస్య చెన్ననగరమందు చాల తీవ్రమై యున్నదనియు, ఈ విషయమై భిక్షకులకొక శరణాలయము నిర్మించి కార్యోచనమువారు తమ విధిని నిర్వహించియుండ ప్రభుత్వమువారు కార్యోచనము కంటమాత్రమును తోడ్పడియుండలేదనియు, ప్రస్తుతముందు శరణాలయము 800 ల మందికంటె ఎక్కువమందికి తావోసంగ జాలగన్నదనియు, అనేకవందల మంది భిక్షకులు అందసేకులు పలువిధములగు దుష్టవాద్యములగు లోనైనవారు పురవీధులందు నిరాధారులై సంచరించుచున్నారనియు ప్రజాశ్రేయము నర నెడి ప్రభుత్వమిట్లు ఉపేక్ష వహించి యుండజాలదనియు పత్రికరి.

రా. బి. సి. సతేశ్వరదత్తయ్య గారు:— సవరణపై మాటలాడుచు భిక్షకరక్షణాలయమందు 800 ల మందికి తావుండగ నూర్చు మాత్రమే అందు నివసించు చున్నారనియు, పురవీధులందు తిరుగాడుచుండెడి బిచ్చగాండ్రును భిక్షక రక్షణాలయమునకు పంపుటగా పోలీసు చట్టమునందుండు శక్తును మార్పుచేయవలసినదిగా కోరుచున్నామనియు పత్రికరి.

శ్రీ. సి. గోపాల మినన్ గారు సవరణను బలపరచిరి.

శ్రీ. కె. కోటి రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు ఈసమస్య కేవలము చెన్న నగరమునకు మాత్రమే సంబంధించినదిగాదనియు భిక్షకుల శక్తి చాలామట్టమున వృధపరుపబడుచున్నదనియు, ఈ శక్తిని ఇతర అభివృద్ధి కరములగు విధముగా వినియోగింప బడుటకు తోడ్పడ వలెనని పత్రికరి.

గౌ. ప్రధాన మంత్రిగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయమై ముందు గ తాము ఆలోచించి యుండలేదని పత్రికరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను.

సానిక స్వపరిపాలనాకాళా విధానమును విమర్శించుటకై గాంధీయరు 100 లనే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ. ఉప్పి సాహెబుగారు ఉపపాదన గావించిరి.

పిదప సభ ముగింపబడెను.

పిదప సవరణ వోటుకు పెట్టబడి 80రు అనుకూలురు 88రు ప్రతికూలురతో ఓడింపబడెను.

జస్తిను పక్షమువారకు స్వతంత్రులును ప్రతికూలురకు వోటులేనీరి.

నోటీసు.

ఇందువల్ల సమస్తజనులకు తెలియబరచునది ఏమనగా, నేను, అనగా, ఆకారపు చెన్నయ్యను, వాపేరుతోను, నాకుమారుడగు ఆకారపు నరసింగం పేరుతోను, మరి ఉభయుల పేరుతోను చెన్నపట్నం, బొంబాయి, మధుర, సికింద్రాబాద్, వరంగల్లు, కన్యమెట్టు, మరియు యింకా యితరచోట్లను అనేక దుకాణములుపెట్టి వ్యవహారం జరుపుచుంటిని. యీ దుకాణములవిషయమై అన్ని వ్యవహారములు జరుపుటకున్న, యింకా నాకు సంబంధించిన అనేకపనులు చేయుటకున్న, నాకుమారుడైన నరసింగంపేర జనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీ (General Power of Attorney) 10-3-22 వ తేదీన సికింద్రాబాద్ నబురిజస్ట్రారువారి ఆఫీసులో రిజిస్టరీచేసి యిచ్చియుంటిని. యీమధ్యను నాఆజ్ఞాప్రకారం అతను నడువనందువల్ల, నేను, నాకుమారుడైన నరసింగంపేర యిచ్చిన జనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీని రద్దుచేయటమైనది. దీనివిషయమై అతనికికూడా జనరల్ పవరు ఆఫ్ అటార్నీ రద్దుచేస్తూ నోటీసుయిచ్చినాను. నదరు నరసింగముకు యీపై నుదహరింపబడినదుకాణముల విషయమై ఎట్టి అములు జరుపుటకుగాని, పవరు ఆఫ్ అటార్నీలో ఉదహరింపబడ్డ ఎట్టి చర్యలు జరుపుటకుగాని ఎట్టి అధికారము లేదు.

నరంగల్లు
ది 21-3-31

ఆకారపు చెన్నయ్య

సా|| 6-80 X|| బెజవాడ శ్రీ మద్భాగవతామంధిరము హాలులో సా|| 9-80 X||

25-3-30 తేదీ మాత్రము

కోహినూరు ఫిల్ము కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన

“గు లే నా ర్”

బా పా లా ల్ వారి

యొక్క వజ్రములు, సవరంబంగారము, వెండి వస్తువులు.

215, చైనాబాంరు, మద్రాసు.

సానిక వార్తలు

రాకపోకలు:—విశ్వవార కళ్యాణాకాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నేటి మధ్యాహ్నము ఆహమ్మదాబాదునుండి మద్రాసుకు తిరిగవచ్చిరి.

యం. యస్. యం. రైల్వేపనివాండ్రునభ:—యం. యస్. యం: రైల్వేపనివాండ్రుసంఘము పెరంబూరు కాలనీయోక్త జనరలు బాడీ సమావేశము శేపు 25 వ తేదీని సాయంకాలము జరుగును. ఏకేంటు గారి ప్రత్యుత్తరము చర్చింపబడును.

అఖిలపక్షసమావేశము:—బొంబాయిలో జరుగనటుల ప్రకటించబడిన అఖిల పక్షసమావేశమునీసభ బొంబాయిలో బ్లాంట్ స్పిల్లాడ్జియందు ఏప్రిలు 6వతేదీని జరుగనని అఖిలపక్షసమావేశాధ్యక్షులగు సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు ఆసోసియేటెడ్స్ ప్రతినిధికి తెలియచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

ఒకబహిరంగసభ:—చెన్ననగర 17 వ డివిజను పౌరుల సభ రాజోపు 26 వ తేదీని సాయంకాలము 5-30 గం. చూలై ఆనది శ్రీనివాసయ్యర్ పీఠియందున్న పిల్లయార్ కోటల సమీపమున జరుగును. చూలై శ్రీకాంత్ ఘట్టయ్యనుఅంత మొదలప జేయవలెననిపౌరులుఉపన్యసించెరు. డా||వరదరాజులు నాయుడు గారధ్యక్షత వహించెదరు.

ఒక మోటారు ప్రమాదము:—సిమ్మన, కంపెనీకిసంబంధించిన మోటార్ గారికి నిన్న ఉదయము తేనాంపేట పోలీసు స్టేషను సమీపమున జరిగిన మోటారు ప్రమాదమున తీవ్రగాయములు తగిలెను. వీరిపుడు జనరలు ఆసుపత్రియందు చికిత్స పడయుచున్నాడు. వెర్నెస్ గారు సెంట్రాల్ మోటారు తన మోటారు బండియందు పోవుచుండ తేనాంపేట పోలీసు స్టేషను సమీపమున మోటారు తలకిందులయ్యెను. వెర్నెస్ గారికి తీవ్రగాయము తగిలెను. మోటారులో నుండి తగిలిన మువ్వరకు గాయములు తగులలేదు. మోటారు చాలావరకు చెడిపోయెను. పోలీసువారి విషయమున విచారణ సలుపుచున్నాడు.

మద్రాసుపశుచికిత్స వైద్యులసంఘము. గత శ్రీనాథన్ పండుగలయందు జరుగవలసియుండిన పై సంఘపు సాంవత్సరిక జనరలుబాడీసమావేశము అనివార్యకారణముల వలన జరుగనందున సంఘమువారిచే యోచింపబడవలసిన కార్యక్రమముంతయు నిలిచియున్నది. ఈసమస్యలన్నియు చర్చించుటకుగాను రాజోపు ఏప్రిలు 19 వ తేదీని సాయంకాలము 4 గం||, మద్రాసు వెటెరినరీకాలేజీలోనుండపైసంఘముయొక్క సాంవత్సరిక జనరలు బాడీసమావేశము జరుపబడవలయు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు గత16వతేదీని సభనుండి నిశ్చయించిరి. ఈసభయందు తీర్మానములు గాని సవరణలుగాని ప్రతిపాదించదలచువారు ఆనంతపురంలోనున్న సంఘముఉపాధ్యక్షులగు యం. యస్. శాస్త్రిగారికి ఏప్రిలు 12వ తేదీ లోపుగ పంపుకోవలెను. అని సంఘకార్యదర్శి. జానకి రామయ్యగారు ప్రకటించుచున్నాడు.

తూ. గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసభ

29 వ తేదీన రాజమహేంద్రవరమున జరుగును

సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముని సందేశమును చెప్పురు రాజమండ్రి, మార్చి 24:— శ్రీవెన్నెటిసత్యనారాయణగారు జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు యిట్లు తలచినారై నంతువున్నారు:— తూర్పుగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ వారి కసమావేశము రాజమహేంద్రవరమున యిశైల 29 వ తేదీన మధ్యాహ్నము 2 గం. డా|| ఎస్. వి. రామారావుగారి యంతియందు జరుగును. శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారును, కళావంకటాచార్యుగారును ఆహమ్మదాబాదులో ఆ. భా. కాం. సంఘసభకుపోయినవారు ఆనాటికి రాజమహేంద్రవరము వత్తురు. సాంబమూర్తిగారు మహాత్ముని సందేశమును గొనివత్తురు. సభ్యులెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. నూతన కార్యనిర్వాహకుల ఎన్నిక, వాలంటీరులను చేర్చుట భావిప్రచార విధాననిర్ణయము జరుగును.

యస్. ఐ. వి. వి. పుట్ బాల్ పందెములు

రాజమండ్రి నింబుల్లుజిల్లు విజయము మద్రాసు, మార్చి 24 — గతశనివారము 22వ తేదీని జిల్లాలో వెండిగిన్నె పుట్ బాల్ పందెముల సందర్భమున రాజమండ్రి నింబుల్లుజిల్లుకును నూతన నగరసంఘపు జిల్లుకును పోటీ జరిగెను. రాజమండ్రి నింబుల్లు జిల్లు కి గోలులు చేయగలిగి ఆటయందు విజయముగాంచిరి. ఈజిల్లును ఎదిరించిన నూతన నగరసంఘపుజిల్లు ఏమియును ఆడజాలరైరి. వీరు రాజమండ్రి జిల్లుకుటగాండ్రును కొంతవరకైనను ప్రతిఘటించరైరి. ఆట ప్రారంభమునుండి ఒకజిల్లు వదిలిగానే యుండెను. రాజమండ్రి జిల్లువారు ఆర్డగంటపూర్వము 4 గోలులును పిదప నాలుగు గోలులునువేసిరి. నూతననగరపుజిల్లు ఒక గోలుమాత్రము చేయగలిగిరి. రాజమండ్రి జిల్లువందు బాగగనాడినవారిలో బ్రహ్మయ్యనాయుడు, సూర్యనాయగార్లు, ముఖ్యులు. ఈపోటీని వీక్షించుటకు ప్రేక్షకులు చాలయంది వచ్చియుండిరి.

గాంధీవార్తలను నిలిపివేయుట

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్య మహాత్ముడు జోర్జ్సు నాపా రామగ్రామములో నోసంగిన ఉపన్యాసములు ఆత్యద్భుతముగనుండెను. ప్రజల హృదయములను కరగించివేసెను. అట్టి ఉపన్యాసములను పూర్తిగ వ్రాసి బొంబాయిక్రానికలు పత్రికకు తలచినారైద్వారా పంపగ, ప్రభుత్వము వారి నూచన పై ఆహమ్మదాబాదు టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసువారు బట్వాడా చేయలేదని సదరు పత్రికా ప్రతినిధి, మహాత్ముని పటాలము వెంటజోపుచున్నవాడు, నిరసనను ప్రకటించుచున్నాడు.

లోనున్నయరునందు బహిరంగసభ:— మద్రాసు యువజన స్వాతంత్ర్య పక్షమువారి యువసమావేశమున శేపు సాయంకాలము 5-30 గం, శ్రీరాములు నాయుడు పార్కునందు మహాత్మాగాంధీ కి సత్కారగా ఉద్యమమును ఆమోదించుటకు బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుతులు వి. యశ్. శాస్త్రి, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యర్, డా|| సి. సుబ్బరావు, పి. యస్. భావ్యంశెట్టి, శ్రీమతి వెంకటరమణమ్మగార్లు ఉపన్యసించెదరు.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు మహాత్ముని సందర్శించుట

ఆంధ్ర నాయకులు మహాత్మునితో సంభాషించుట

దేశభక్తుని ప్రకటన

అనభిలో సాంఘిక బహిష్కారము

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుల క్వార్టరును ఏనస్తురును గూడ విక్రయించకపోవుట

ఘనకుటుంబములలోని యువతులు వెక్కువమంది

సత్యాగ్రహమున చేరగోరుట

దాదాభాయి నౌరోజీగారి మనుచురాలు అంబాలాలు సారాబాయిగారి కుమార్తె శ్రీమతి కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయగార్లు మున్నగువారు సత్యాగ్రహమును చేరగోరుట

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి (మహాత్ముని ధర్మపత్ని) గారు మున్నగు స్త్రీలు సత్యాగ్రహముకొరకు ఆశ్రమమునుండి రైలులో దండీకి బయలుదేరనుండుట.

ఇదివరలో జరిగిన సంచార కార్యక్రమము

12 వ తేదీ	బు	మొదటికోట	16 అహమదాబాదు	2 అస్సా
13	గు	2	8 బరేలా	4 నవగామ
14	శు	3	5 నాస్సా	6 మతారు
15	శ	4	7 దభు	8 నడ కూడు
16	ఆ	5	9 బొరియా	10 అంం
17	సో	6		మానవ్రతము
18	మం	7	11 నాపా	12 బోర్సరు
19	బు	8	13 రాసు	14 కనకపూరు
20	గు	9	15 కరేలీ	
21	శు	10	16 కరేలా	17 అనభీ 6 మై
22	శ	11	18 జంబుసారు	19 అమరు
23	ఆ	12	20 బువా	5 మై 21 సామీ
24	సో	13		మానవ్రతము

అనభిలో మహాత్మునకు స్వాగతము

పోలీసు ఉద్యోగులకు సాంఘిక బహిష్కారము

21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గాంధీ మహాత్ముడు మున్నగువారు X జేగావండి బయలుదేరి సాయంకాలమునకు అనభీ చేరి రాత్రి ఆటల వ్రేమించిరి. ఆచట మహాత్ముని ఉపనామమును వ్రాసుకొనుటకు వచ్చిన పోలీసు యిన్ స్పెక్టరుకు గ్రామస్తుల క్వార్టరును యేదొస్తవును గూడ దొరకకుండచేసిరి. దానిని గూర్చి మహాత్ముడు ఆరాత్రి జరిగిన సభలో ప్రస్తావించెను. “ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఆహారము లభింపకండజేసి వారి కదుపుమాడ్డుట నా మతముగాదు. దయచేసి నన్ను తుపాకితో కాల్చినచో వెంటనే ఆతని నోక త్రాయపాముకరణయెడల తక్షణమే నేనావిడమును నోటితో పీల్చివేసెదను. బ్రాహ్మణులలో నన్నొకడు బలమైనదెబ్బ కొట్టెను. నేను స్వల్పతెప్పి పడిపోతిని. నేను మృతికొందినని తలచి అతడు వెంటిపొయెను. అతనిని ఆరెట్టుచేసిరి. ఆతనినివదలి వేయవలెనని నేనపుడు దొరతనమువారిని కోరితిని. వారు విడుదలచేసిరి. ప్రభుత్వోద్యోగులకు నమస్కరింపవలెనని వెనక పంజాబులో ప్రజలకు నిర్బంధించినట్లు నేను విన్నవించునగుడ నిర్బంధించినను మీరెంతమాత్రము నమస్కరింపరాదును. గాని వారికి తిండిదొరకవలెనని గానిని బాధింపరాదు. వారునన్ను చెరసాలకు గొనిపోయి ను వారు గూడ నోడియనవురే. ప్రభుత్వోద్యోగుల లిఖిత ప్రజలకు నొండులుగా నుండుటకు బదులు ప్రజలకు యజమానులైయున్నాము. ఏ ప్రభుత్వమునందు వారు ప్రజలకు నొకరులుగా నుండుగో అట్టి ప్రభుత్వ ప్రభుత్వము శిష్టుముగా నేర్పరావలెనని నేను కోరెను. “మీరు ప్రభుత్వోద్యోగులము గాన మీరు మాకు సకలవిధసౌకర్యములను చేయవలెను” అని అధికారపూర్వకముగా నాడు ప్రజలకు నిర్బంధించుట ప్రజలు తిరస్కరింపవలసినదే. అట్లుగాక వారువదిన

యముగ వేడుకొనినచో వారికి తగిన సహాయమును ముఖ్యముగా చేయుటయే మన కర్తవ్యము. ఇదియే నామతము. మీరుగూడ దీనినే అవలంబింపగోరెదను. మీ హృదయములు కోమలముగను కఠినముగనుగూడ నుండవలెను. మీ మానసములు పరిశుద్ధములు గానుండవలెను. ఒక సారి మీరు స్థిరసంకల్ప మొనరించినచో దానిని మరలనెన్నటికిని పరిత్యజింపరాదు. మీరు నాకు విశ్రులుగానుండగోరెనచో అన్ని విషయములలోను నిష్కలమము గానుండవలెను. ఇప్పుడు 81 మంది పరిశుద్ధ హృదయములతో నా వెంట సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేరిరి. క్రమముగా 80 కోట్లమంది భారతీయులునుగూడ సత్యాగ్రహ మొనరింతురని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఈ సమరమున మనకు విజయము కలిగినచో భారత దేశమునందు నూతనశక్తి మేర్పడుట నిశ్చయము. ఇది పూర్ణ స్వరాజ్యసమరముగాని విశోధకలహముకాదు. గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చినంత మాత్రమున చాలదు. మీరు వేలకొలదిగా సత్యాగ్రహదళములందుచేరి సమరమును సాగింపవలెను. ఒక్క గుజరాతు రాష్ట్రము మాత్రమే పూనుకొనినచుగూడ పూర్ణస్వరాజ్యము లభించుట నిశ్చయము. ఈ రాష్ట్రమున 91 లక్షలమంది ప్రజలు కలరు. వీరిలో 40 లక్షలు మండియెన దృఢసంకల్పముతో పూనుకొనవలెను. ఇప్పుడు గూడ గుజరాతీలలో కొందరు దానికిమానకు మాత్రమే ఖద్దరు కట్టుచున్నారు. వారిలో కొందరు విదేశీ లేక మిల్లుబట్టలను కట్టుచు ఖద్దరుతోపీలముమాత్రము పెట్టుచున్నారు. అన్ని దుస్తులను ఖద్దరుగానేయుండవలెను. అది యిష్టములేనిచో ఖద్దరుతోపీలముగూడ తీసి పారవేయవలెను. నాకిచ్చుబడిన పదవులు ఖద్దరుబట్టతో కట్టుబడియుండవలెను. వైసున్న బురకాలుమాత్రమే ఖద్దరువి అని మహాత్ముడు తాను మార్పున్న బురకాను తొలగించి “మాచిరి రా! యీ పదవులంద ఖద్దరుబట్టకాదు. ఈ సంగతుల నన్నిటిని తెలుపుటకు నా కిప్పుడవకాళములేదు. నే దేశమునందంతలను సంచారముచేసియుండుటచే నా కీవిషయములన్నియును బాగుగా తెలియును. నేను దండిగ్రామమును చేరగానే మీదందరును ఉప్పుతయారుచేయవలెను. ఈ గ్రామాధికారి యివరకొక సారి రాజీనామా నిచ్చి మరల దానిని రద్దుచేసెను. ఇప్పుడు మరల రాజీనామా లేఖను నాకడకు పంపియున్నాడు. ఇట్టి రాజీనామాలయందు నాకు నమ్మకములేదు. ప్రజలు నిర్బంధములను రాజీనామాలనిచ్చుచు మరల ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధించినచో వానిని రద్దుపరుచుచు నుంకినట్టి అస్థిర చిత్తులగు మహాత్ములవలన దేశమునకును దొరతనమునకును గూడ నెట్టి లాభమును కలగదు. కాని ఇట్టి దుర్మల హృదయాలను ను నను. నిరసింపరాదు. పరిశ్రమపూర్వము కలవానికి న్యాయాధిపతి పదవిగూడ దుర్భరముగనే యుండును.” అని మహాత్ముడు నడివెను. తనవెంటనున్న వలంటీరులు వ్యాధిగ్రస్తులు కాకుండుటకు నీళ్లను మిగిలించి డ్రాగుచుండవలెననియును వలంటీరులకు సహాయము చేయుటకు వచ్చుచున్న విద్యార్థి విద్యార్థులతో డాక్టురుతో వలంటీరును నడచుచున్నవలెననియును మహాత్ముడు జ్ఞాపించెను. వారు 22 వ తేదీ శనివారము నాడు ఉదయమున అనభీనుండి జంబుసారుకు బయలుదేరిరి. (ఆ.వె. ప్రే. తె.)

జంబుసారులో మహాత్మునకు స్వాగతము

భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులచట మహాత్ముని సందర్శించుట

22 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు మున్నగువారు చటనుండి జంబుసారు చేరిరి. అనభీనుండి జంబుసారుకు 4 మైళ్ల దూరమున్నది. ఆ పట్టణము చక్కగా నలంకరింపబడినది. హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ నేకీభవించి మహాత్మునకు ఘనముగ స్వాగతమొసగిరి.

నాయకులరాక

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు, మహర్షి సాంబమూర్తి, పండిత మోతీలాలు, పండిత జవహర్లాలు సతీచంద్రదాసుగు ప్రమున్నగువారు 60 మంది భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును మరి పెక్కు మంది యితర ప్రముఖులును గూడ రయిలుమీద జంబుసారువచ్చి ఆచట మహాత్ముని సందర్శించిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

“ఆంధ్ర రాష్ట్రమున కంతటికిని ఒక కేంద్రస్థానము నెర్పరచిన అచటనే సత్యాగ్రహము జరుపదగునని కొందరు ఆంధ్ర నాయకులను ప్రతిపండులమునను వేరువేరుగా ఠేక కాలమునందే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెనని మరికొందరు ఆంధ్ర నాయకులను అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రమున నైడు మండలములు సముద్రతీరమునందున్నవి. ఈ ఆయుధముండలములను సత్యాగ్రహమున కిప్పుడు సంసిద్ధముగా నున్నవి.” అని ఆంధ్ర నాయకులు మహాత్మునకువినన్పించిరి. “వలంటీరులు వేలకొలదిగా లభించినచో నేను అజ్ఞాపించిన వెంటనే లేక నన్ను అరెట్టు చేసిన వెంటనే ప్రతితొలకాలోను గూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపదగును” అని మహాత్ముడు నడివెను.

“ప్రస్తుతము 5 జిల్లాలలో 1000 మంది వలంటీరులు సిద్ధముగా నున్నారని” దేశభక్తుడు విన్నవించెను. “అట్లులేనచో డోయొక్క ఫలమునందు మాత్రమే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలెను” అని మహాత్ముడు నడివెను. ఆ నాడేమ. తమను నిర్ధారణకాలేదు. మరునాడు 28 వ తేదీని వారు మరల నాలోచింపదలచిరి. కొంతమంది వలంటీరులతో సాంబమూర్తిగారు గోదావరిమండలమున సంచార మొనరించుచు ప్రచార మొనరించెదరు.

వలంటీరులకు ప్రమాణపత్రము

కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులతో మహాత్ముడు సంభాషించుచున్నపుడు విలేఖరులగుడ రాసీయలేదు. వలంటీరులుగా చేరగోరువారిక ప్రమాణ పత్రమునందు సంతకము చేయవలెననియును కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆ పత్రములను ముద్రించి యొసగుచుండవలెననియును నిశ్చయింపబడినది. ఆ పత్రములోని నియమములగుర్చి చర్చ జరిగినది. “అనియములు చాల సులభముగాను నిరాశ్చేషణగాను యుండవలెను. ప్రజలందరును గూడ సంతకములు చేయవలెనుగాని అది అందరికినిగూడ నిరాశ్చేషణీయముగా నుండవలెను. ఇదియే నాకడ పటి సమరముగాన నాకు సహాయము చేయగోరి యెవరు ముందుకువచ్చినచుగూడ నేను స్వీకరించెదను” అని మహాత్ముడు నడివెను. రెండుగంటలనేపు చర్చ జరిగినది. “పూర్ణస్వరాజ్యమును బడయుటకు సమచితములును కాంతి యంతములు సాధనములే శ్రేష్టములని నమ్ముచున్నాను” అను నిబంధన యుండిన చాలనని అందరు సంగీకరించిరి. అప్పుడతడు, ఖద్దరు మున్నగు వరకు లేవియు నందుండ నవసరము లేదనిగూడ నిర్ణయింపబడినది. భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు యీ ప్రమాణ పత్రములను అచ్చువేయించి రాష్ట్రీయ సంఘములకు పంపించెనరు. భారతదేశమునందంతటను సమిష్టి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట నిశ్చయింపబడగానే ఆ పత్రములు వలంటీరుల కొసగబడును.

సత్యాగ్రహము విషయమున గుజరాతు రాష్ట్రమునందు అమితోత్సాహము విధింపగుచున్నందులకు నాయకులందరును మిక్కిలి సంతసిం చిరి. కిరీర మునందంతట సత్యాగ్రహసంభావనలే విన్నవయ్యుచుండెను. ఆయా రాష్ట్రములవారు ప్రత్యేకముగా నాలోచనలు జరుపుచుండిరి. వివిధ రాష్ట్రముల నాయకులు కలిసి ఆలోచించిరి. వారిలో కొందరు మొదటి సత్యాగ్రహదళమునందలి యోధులతో సంభాషించి వారి అనుభవమును తెలుసుకొనుచుండిరి. యోధులు అధికోత్సాహముతో రంగరంగువన కేగుచున్నందులకు నాయకులందరును ఆనందభరితులైరి.

పండిత మోతీలాలు జవహర్లాలు గార్లతో మహాత్ముడు ప్రత్యేకముగా సంభాషించెను.

బహిరంగసభలో మహాత్మాని ఉపన్యాసము

“జంబుసారు తాలూకాలో 88 మంది పట్టణము, 11 మంది మట్టాదారులును రాజీనామాలు నిచ్చిరి. వీరు రాజీనామాలు నిచ్చినంతమాత్రముననే స్వరాజ్యము రాదు గాని వీరును రల రాజీనామాలను రద్దుచేసుకొనినచో మన యుద్ధమునకు నష్టమునూత్రము కలుగును. స్త్రీలును పురుషులును గూడ సత్యాగ్రహమునకు సిద్ధముగా నుండవలెను.

స్త్రీల ప్రోత్సాహము

భారత పితామహ దాదాభాయి నాథోజీగారి మనుమరాలు కుర్చు దుచేరెను. ఆహమదాబాదులో గొప్పమిల్లు యజమాని యగు అంబాలాను సారాభాయిగారి కుమార్తెమున్నగు సోదరి మణులు పలువురు సత్యాగ్రహమున చేరగోరుచు వెంటనే అనుమతి నియ్యవలెనని నాకు బడింబడిగ వ్రాయుచున్నారు.

“మహాత్ముడియుల ఆమోదము”

నేను ఆహమదాబాదునుండి బయలుదేరినప్పుటి నుండియు చాలమంది మహాత్ముడియులు ఆమోదమును తెల్పుచు నాకు లేఖలను వ్రాయుచున్నారు. వారందరను మనతో కలిసి సత్యాగ్రహమున పాల్గొనినచో స్వరాజ్యము లభించినను మానినను హిందూమహాత్ముడియై సోదరభావమునూత్రము రూఢిగా కలుగగలరు. కాననభలను ప్రభుత్వోద్యోగములను బహిష్కరింపవలెననియును అన్నియుతములవారను అంగీకరింపగలిగినపుడు తప్పలేనిచో యేదిగమను సాంఘికసమస్య పరిష్కారమునకును సమర్థింపగూడదనియును కాంగ్రెసు మహాసభవారు తీర్మానించిరి. స్వల్పసంఖ్యకులకు యీ తీర్మానము దాటవంటిది” అని మహాత్ముడు నడివెను.

పండిత మోతీలాలుగారు

“పూర్వకాలమున శ్రీరామచంద్రమూర్తి వానరసైన్యములతో లంకాపట్టణముపైని దాడివెడలినరీతిని నేడు గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వమువారి ఉప్పు చట్టముపైని దాడివెడలుచున్నాడు. ఈ సత్యాగ్రహము గూడ శ్రీరామవనవాసమునలే చరిత్రాత్మకము కాగలదు. ఇప్పుడు మహాత్ముడు బసచేయుచున్న స్థలముల్నియును పూర్వక్షేత్రము కాగలవు. భారత దేశమంతయును గజరాతునే యిప్పుడు తిలకించుచున్నది. గుజరాతు రాష్ట్రమువారు మహాత్మునకు ఘనముగ సహాయము చేయిచో వారు భారతదేశమునకు ఆదర్శ ప్రాయములగు మార్గదర్శకులు కావాలరు అని మోతీలాలుగారు నడివెరి.

“నన్ను కాంగ్రెసుమహాసభాధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనినను భారతజాతికి నేను నాయకుడను కాజాలను. ఆ మహానాయకుడు గాంధీమహాత్ముడొక్కడే” అని జంబుసారులారు నడివెరి.

800 లభించుట

ఒక చిన్నపిల్ల తనచేతినున్న అద్దాలగాజులను (గ్లాసు బాంగిల్సు) మహాత్ముని కొసంగెను. వానిని తేలమువేయగా 125 రూపాయలకు కొనిరి. ఆ సభలో మొత్తము 800 రూపాయలు లభించెను.

ఆంధ్రనాయకులు గాంధీమహాత్మునితో ప్రత్యేకముగా సంభాషించిన పిమ్మట నేటు గోవిందరావు రవిశంకరు, ద్వారక ప్రసాద మిత్రగారు మున్నగువారు ఏనిమిదిమంది మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసు నాయకులు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. “మధ్యరాష్ట్రములలో ఉప్పు తయారచేయుటకు తగిన ప్రదేశము లభింపకలేవు. ఒక్క చిన్నతామ్రపాత్రమే కలదు. కావున అడవుల చట్టమును గూర్చి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపగోరెదము. అడవుల సమీపముననున్న భూములలో ప్రజల పశువులను మేపగూడదని ఉద్యోగుల జాబించిరి. అందులన చాల యిబ్బంది కలుగచున్నది. ఈ ఉత్తరపు నల్లంఘంప వచ్చును. అడవిలోని పెద్దల్లను గూడ నరకవచ్చును అని వారు తెలిపిరి. “పశువులను మేపుటకు మహాత్ము డంగీకరించెను గాని పెద్దల్లను నరుగటకు సమ్మతించలేదు. నేను దీనిని గూర్చి యిదివరకే ఆలోచించితిని గాని అడవుల సత్యాగ్రహమును అన్ని రాష్ట్రములలోను ప్రారంభించుటకు వీలుగా నుండదు. కాని మధ్యరాష్ట్రముల పరిస్థితులను బట్టి అచట దీనినే అవలంబింపదగును. ఈ విషయము నేను రాష్ట్రము స్వాతంత్ర్యము నొసగ గోరుచున్నాను. ఆహారాష్ట్రముల వారే నిర్ణయించుకొనదగును. కాని సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘముయొక్క లేగ అధ్యక్షునియొక్క అనుమతిని బడయవలెను అని మహాత్ముడు నడివెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున సత్యాగ్రహ ప్రచారము

ఆంధ్ర నాయకులు 22 వ తేదీని ఉదయమున నొకసారి యును మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు మరియొక సారియును మహాత్మునితో సంభాషించిరి.

“ఆంధ్ర రాష్ట్రమున సత్యాగ్రహ ప్రచారమునసాగించు కనుమతి నొసగదరా?” అని ఆంధ్ర రాష్ట్ర సత్యాగ్రహ సంఘం దేశభక్త వేగిటప్పయ్యగారు మహాత్ముడిని.

“అది చాల అవసరమే గాని నన్ను అరెస్టు చేసిన లేకనేను ఉత్తరవీరినంత తక్షణమే దేశమునుండంలెను యేకకాలమున సత్యాగ్రహము ప్రారంభము కావలెను. కావున వెంటనే సత్యాగ్రహ ప్రచారమునకు మొదటిదశమును పంపుటయే సమచితము, అని మహాత్ముడు నడివెను.

అనుమతు బయలుదేరుట

22-వ తేదీ సాయంత్రమున గాంధీమహాత్ముడు మున్నగు వాగు జంబుసారునుండి అమరుకు బయలుదేరిరి. అప్పుడు మోతీలాలు గారు మున్నగు గాయకులందరును వేలకొలది హిందువులు హవామృదీయులు స్త్రీలు పురుషులు మున్నగువలెను వారి ప్రసాదమును తిలకించిరి.

(శ్రీ ప్రెస్-ఆ ప్రెస్)

అమరులో మహాత్మునకు స్వాగతము

22 వ తేదీ రాత్రి 10 గంటలకు చేరట
జంబుసారుకు 6 మైళ్ల దూరమునందున్న అమరుకు రాత్రి 10 గంటలకు మహాత్ముడు చేరెను. అమరు ఒక గ్రామమును కాదు ఒక నూతన పట్టణమును కాదు. రోడ్లు గుమ్మరతో నిండియున్నవి. సందులు చాల యిరుకుగా నున్నవి. ఇండ్లు శిథిలావస్థలో నున్నవి. కాని ప్రజలలోనూత్రము నూతన వికాసము పొంది పొరులుచున్నది. వారందరును మహాత్ముని సందర్శించుటకు రోడ్లప్రక్కను నిలవియుండిరి. రోడ్డుపైని పీల్చు బాగుగా చల్లిరి. మామిడాకుల తోరణములు మున్నగునవి కట్టబడెను. ఈరీతిగా మైలుదూరమునందున్న సభాస్థలమునకు మహాత్ముడు తనదళముతోగూడ నడచివెళ్లెను. మహాత్ముడు ముందునడుచు చుండెను. అతని వెనుక యోధులు బాచులు దీరి నడుచుచుండిరి. పట్టణములో నొకచోట నొకలేళ్ళకుడు మర్దమునరికట్టి మహాత్ముని పన్నీటితో నభిషేకించి పువ్వులూలను ధనమును సమర్పించెను. అరికేకను పన్నీటితో మహాత్ముని నభిషేకించుచుండగా చాలు చాలు (బసు బసు) అని మహాత్ముడు వారించెను. దళముతోపాటు యువకసంఘమువారును కార్యసంఘమువారును మొహమ్మదీ రాజా కమలాదేవిగార్లును నడుచుచుండిరి. వీరు దళమువారికి కొంతదూరము ఎదురేగి వారిని కలుసుకొనిరి. అచటి ప్రత్యేక ప్యాన్లలో బసయేర్పరపబడెను. బహిరంగసభగూడ నచటనే జరిగెను. 8000 మంది వచ్చి యుండిరి. సమావ గ్రామములనుండిగూడ చాలమందివచ్చిరి. అమరుకున్నాపక్షమున 251 రూపాయలు మహాత్ముని సమర్పించబడెను. మొదట జాతీయగీతములు పాడబడెను. ఇవ్వుల గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాలునిచ్చిరి సభలో తెలుపబడెను. అన్ని మతములవారును స్త్రీలును పురుషులును గూడ సత్యాగ్రహమునందు చేరవలెను దొరతనమువారు చేరరావలెను పండితులు లేదా కొద్దిదరు వారేమిచేసిననుగూడ సత్యాగ్రహములు శాంతమును ఆహింసను పడలగూడదు. దొరతనమువారు మనకు నష్టమును కలుగజేయుచున్నారు. కాన వారు మనకు విరోధులయిరి. మీరు వారికి పాదాక్రాంతులు కాగూడదు. మీరందరు వారిని విడవదీసిచో ప్రభుత్వము కొనసాగజాలను. మీరందరు ను దీక్షతో సత్యాగ్రహమును జరుపవలెనేగాని బ్రిటిషు దేశీయులలో నే వ్యతిక్కిని యెట్టి బాధయును కలిగింపగూడదు” అని మహాత్ముడు నడివెను.

స్వతంత్ర భారత చిహ్నములు

జంబుసారునుండి మహాత్ముడు అమరుకు బయలుదేర నున్నపుడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు దళమువారి కందరికిని స్వతంత్ర భారత చిహ్నములొసంగెను.

స్త్రీలు సత్యాగ్రహమును చేరుట

కమలాదేవిగారు మహాత్మునిసందర్శించిమాటలాడుట
నిన్న 23 వ తేదీ ఉదయమున కమలాదేవిగారు మహాత్ముని సందర్శించి చాలసేపు సంభాషించిరి.

“సత్యాగ్రహదళమున చేరుటకు త్వరపడుచున్న సోదరి మణులు స్వల్పకాలము పైరణ జరింపగలిగినచో వారి కన్యకకును నవకాలము తప్పక లభింపగలదు” అని మహాత్ముడు స్త్రీలకు సందేశము నొసంగెను. “విడ్డల కట్టులేమి చేయవలెను? అని కమలాదేవిగారు రడిగిరి. “స్త్రీలు విడ్డలను పరిశ్రమింపగూడదు. వారు సత్యాగ్రహమునందు చేరుట మానివేసి యితర విధములుగా దేశసేవ చేయదగును. తమ విడ్డల సంరక్షణనుగూర్చి తగిన యేర్పాటులు చేయగల స్త్రీలు సత్యాగ్రహమున చేరుటకు నా కెట్టి అభ్యంతరమును లేదు” అని మహాత్ముడు నడివెను.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు సత్యాగ్రహమునకు బయలుదేర నుండుట

గాంధీ మహాత్ముని ధర్మపత్నియగు కస్తూరి బాయిగారు సమర్థతీ ఆశ్రమమునుండి 37 మంది స్త్రీల సలహాతోడను మొదటి దళముగా వెంటనిడుకొని త్రెయినమీద జబ్బారు వెళ్లెదరు. ఆట నుండి టిలెలు వెళ్లి ఆచట సత్యాగ్రహమును జరిగెదరు.

మహాత్ముని గాయకులు మహాత్ముని సందర్శించుట

కేకర రావుగారు కేసరిపత్రికలోని దేవు కెల్లా-రుగారు మున్నగు మహారాష్ట్రయువకులు పలువురుగూడ అమరులో మహాత్ముని సందర్శించిరి. మహారాష్ట్రమున రెండుపక్షముల వాడుక చేసిభింపి సత్యాగ్రహ సన్నాహ మొనరించుచున్నందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను. ఈ ధర్మమార్గమునందు మహారాష్ట్రయున ఆగ్రహమున నిలబడిరి దీనినే నాశించుచున్నాను” అని మహాత్ముడు హిందీభాషలో మహారాష్ట్రమునకు సందేశము నొసంగెను.

(అ. ప్రె. శ్రీ ప్రెస్)

బువారో ఘనముగు స్వాగతము

రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు వచ్చుట
అమరుకు చువారి వైల్ల దూరమున నున్నది. నిన్నఉదయమున మహాత్ముడు మున్నగువారు అమరునుండి బువారు బయలుదేరిరి. సి. రాజగోపాలాచారి, గంగాధరరావు, దేశపాండా, జయరాంబాను దొలభరాం, మహాదేవదేవాయిగార్లు మున్నగువారు దారిలో మహాత్మునికి కలుసుకొనిరి. జవాలోగూడ ఘనముగు స్వాగతి యిచ్చబడెను. బువారో ఒక విశాల నట పృథు చాయ నువారు విశ్రమించిరి.

కమలాదేవిగారి ప్రచారము

బువారో మొరాలీ (బొంబాయి) కమలాదేవిగార్లు మున్నగువారు మహాత్ముని కిడ్నాబి వెళ్లిరి. కమలాదేవి నారీమయగార్లు మున్నగు యువకసంఘ నాయకులు నవసారిలో ఒరగనున్న యువకసంఘసభకు వెళ్లెదరు. అక్కడనుండి జిల్లావారు వెళ్లి పిన్కాబు బొంబాయి కేగవరు. బొంబాయి రాష్ట్రీయ యువకసంఘసభ 22 వ తేదీని ఆహమదాబాదులో జరిగినది. ఈస్థగలో బొంబాయిలో జరుపదలచినసభను నిలిపివేయవలెననియును సత్యాగ్రహమునుగూర్చి తీవ్రముగా పనిచేయవలెననియును ఆసభలో తీర్మానింపబడెను.

కమలాదేవిగారు బొంబాయి రాష్ట్రమునందంతటను సంచారముచేసి వలంటీరులను చేర్చుటకు ప్రచారముకావించెదను. స్త్రీలు హెచ్చుమంది వలంటీరులుగా చేరెదరని కమలాదేవిగారు నమ్ముచున్నారు. సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటకు సమ్మతించెదవారిని ఒకవర్గముగాను, ప్రచారము చేయుటకు సమ్మతించెదవారిని మరి మొకవర్గముగాను చేర్చెదరు. శిక్షనొసంగుటకు స్త్రీలకు పురుషులకును ఒక్కేదేర మే యేర్పరపబడును. అందులకు సమ్మతించని స్త్రీలకు ప్రత్యేక శిక్ష మేర్పరపబడును.

సబర్బరీ ఆశ్రమమునందు స్త్రీలకు శిక్షనొసంగుట

వలంటీరులుగా చేరగోరెడు స్త్రీలకు సబర్బరీ ఆశ్రమమునందు శిక్షనొసంగుటకు యేర్పాటుచేయబడెను. 10 మంది వలంటీరులుగా చేరగానే శిక్షాప్రారంభింపబడును. 18 వీండ్లకు తక్కువైన కానట్టి యు 55 యేండ్లకు మించినట్టి యు వయసుగల స్త్రీలు మాత్రమే చేర్చుకొనబడుదురు. ఈకాఖకు దాదాభాయిగారి మనుమరాలు కుర్చు దుచుగారు నియామకురాలుగా నుండును. వలంటీరులుగా చేరగోరెడు స్త్రీలు తండ్రి భర్త లేక సంరక్షకుడు వీరిలో నెవరియొద్ద నుండియైన అనుమతి పత్రమును గొనిరావలెను. విడ్డలను పోషించవలసిన బాధ్యతగల స్త్రీలు దరఖాస్తులను పంపగూడదు. అందులకు తగిన యేర్పాటు చేసినపిమ్మట దరఖాస్తు పంపవచ్చును. వారు ఆరోగ్యవంతులుగా నుండవలెను. పురుషులకు విద్యాపీఠమునండిట్టి శిక్షా యోగవడుచున్నచో ఆట్టి శిక్షణయే స్త్రీలకుగూడ నొసగవచ్చును.

ద్రవిడ రాష్ట్రమున సత్యాగ్రహము

సి. రాజగోపాలాచారిగారు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. ఏప్రిలు నెల 6 వ తేదీని ఆచట సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకు మహాత్ము డనుమతి నొసంగెను. ఏప్రిలు నెల మొదటి వారమున జరుగ నున్న రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ సభకు సంఘ సభ్యులును సత్యాగ్రహమునందు చేరగోరెడువారందరుగూడ ముఖ్యముగా రావలెనని రాజగోపాలాచారిగారు ప్రకటించిరి.

సింధులో సత్యాగ్రహము

జమరాంబాను దొలభరాంగారు సింధుదేశమున సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకునుగూర్చి మహాత్మునితో సంభాషించిరి. ఈనెల 29 వ తేదీని సింధురాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగను.

మధ్యరాష్ట్రములలో సత్యాగ్రహము

పండిత జంబుసారులారు ఆధ్యక్షతక్రింద త్వరలోనే మధ్యరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుసంఘసభ జరుగను.

మహాదేవ దేవాయిగారు

మహాదేవ దేవాయిగారు నిన్నుచువారో మహాత్ముని సందర్శించి ఆటనుండి నూరతుకు బయలుదేరిరి.

మహాత్ముని విజయయాత్ర

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యయాత్ర నిరాటంకముగ కొనసాగుచున్నది. దార్జిలింగ్ నుండి తిరిగి వచ్చిన గాంధీ, ప్రథమ సత్యాగ్రహ దళము సత్య అహింసా ధర్మములను విద్యుత్తుముగ నిర్వహించి, కీర్తిగాంచుచున్నది. జాతీయవిద్యయొక్క శ్రేష్ఠత ఈ సందర్భమున వెల్లడియయ్యెను. గుజరాతు విద్యాపీఠము నందలి విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయులును సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొనుచు, దేశస్వాతంత్ర్య సిద్ధికి జాతీయవిద్య ఎటుల యుపయోగపడునో వ్యక్తపరుచుకొనిరి. పురుషులును స్త్రీలను గాక, స్త్రీలు గూడ సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొనుటకు అహమహామికులు జూపుట, ఎచదగిన విషయము. దాదాభాయి నౌరోజీగారి మనుమరాలగు కుర్నాద్ బాయిగారును, అంబాలాలో కరభాయిగారి కుమార్తె యు తమను సత్యాగ్రహదళమున జేర్చుకొనవలయునని, వేడియొడిరి. వీరుగాక ఆశ్రమస్త్రీలు కస్తూరి బాయిగారి నాయకత్వముక్రింద బయలుదేరి ఉప్పు సత్యాగ్రహమును త్వరలో ప్రారంభించెదరు. ప్రథమ దళమునందు, మహాత్ముడు స్త్రీలను జేర్చకపోయినను, వారు పిమ్మట జేరుట కెట్టి యభ్యంతరము సూచి యుండలేదు. సబర్కత్తి ఆశ్రమమునందు స్త్రీలకు శిక్షణ గలపడును. ఆశ్రమస్త్రీలును, నౌరోజీగారి మనుమరాలును శిక్షణ గలపెదరు. స్త్రీలు జేరుటకు వలసిన నియమములు నిరూపింపబడెను. కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయగారు, స్త్రీ సేవకురాండ్రును జేర్చుటకు మహాత్మునియనుమతి పొంది, ఉత్సాహముతో పనిజేయ నెంచిరి.

మహాత్ముడు జంబునరమునుండి అమద్ అను గ్రామమునకు బోయి అక్కడనుండి బువా అను గ్రామమునకు వెడలెను. పిమ్మట సామనిగ్రామమునకు బోయెను. నేడు మానవతదిన మగుటచే, మహాత్ముడును, సత్యాగ్రహ దళమును సామనిలో విశ్రాంతి వైకొనెదరు. మహారాష్ట్ర దేశ మీ సమయమున గాంధీ మహాత్మునికి మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడుట, శుభచిహ్నము. మహారాష్ట్ర ప్రముఖులు గాంధీ మహాత్ముని అమద్ కు బోవుదారిలో దర్శింపగ, మహారాష్ట్ర దేశమునందలి ఇరు షక్షముల వారును ఏకమై తమ విభేదములను మానుకొని, స్వరాజ్య సంరంభములో పాల్గొన నిశ్చయించి నందుకు, మహాత్ముడు వారి సభినందించి, మహారాష్ట్ర మీసమయమున ప్రాముఖ్యస్థానము బడయునను సమ్మతమును వెలిబుచ్చెను. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘ సభ్యులు

అహమ్మదాబాద్ లో గూడి తీర్మానముల గావించుటతో తృప్తిచెందక మహాత్ముని స్వయముగ సందర్శించి, సత్యాగ్రహ మార్గములను గ్రహించిరి. అడవుల పన్నులను నిరాకరించుటకు కొందరును, ఇతరపన్నులను నిరాకరించుటకు మరికొందరును, మహాత్ముని అనుమతిని కోరిరి గాని, ప్రస్తుతము ఉప్పుపన్నుపైనే ఎల్లరు తమదృష్టిని నిగుడింప వలయునని, మహాత్ముడు కోరెను. ఇతరపన్నులను స్వరాజ్య సిద్ధికి పిమ్మట నయినను పూర్తిగ దొలగించుటకు వీలుండదు. ఉప్పుపన్ను నటులగాక, పూర్తిగ దొలగింప వీలుగను. అందుచే ఉప్పుపన్ను నీ సమయమున తొలగింప గలుగుచో, బీదలబరువు తొలగి, వారి జన్మ స్వాతంత్ర్యములు రక్షింపబడునని మహాత్ముడు నుడివెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యులు గాంధీమహాత్ముని జంబునరమునందు సందర్శించి తమ సందియములను దెలుపగ, స్వచ్ఛందభటు లధికముగ లభించుచో, అన్ని ప్రదేశములలోను ఒక్క పర్యాయమే సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవచ్చుననియు, వీరిసంఖ్య తక్కువ గ నుండుచో అందరును ఒక్క ప్రదేశమునకే వెడలి సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుట మేలనియు, మహాత్ముడు హిత వాసగెను. గాంధీమహాత్ముడు ఆజ్ఞా నొసగినపిమ్మటనే, సత్యాగ్రహము ప్రారంభమగును. మహాత్ముడు అరెస్టగుచో, సత్యాగ్రహము వెంటనే ప్రారంభమగును. ఒకవారము రోజులలో, మహాత్ముడు గమ్యస్థానముజేరి, ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించును. మహాత్ముడు నిర్బంధింపబడుచో, దేశమంతయు సత్యాగ్రహ రంగముక్రింద మారుట నిశ్చయము. మహాత్ము నింతవరకు నిరసింపుచున్న వారును, నిందించుచున్న వారును, తమ విమర్శనములను మానుకొనిరి. మహాత్మునియును తమ యుద్యమము నాశీర్వదించుట శుభచిహ్నమని, మహాత్ముడెంచుచున్నాడు. వివిధ షక్షములవారును, మహాత్ముని యుద్యమముపట్ల ప్రత్యక్షముగ నోరొత్తుముగనో తమసమ్మతి గనుపఱచుచున్నారు. ఉప్పుపన్నును తొలగింపవలయునను కేక భారత శాసనసభలోగూడ ప్రతిస్పందించినది. స్త్రీలు, బాలురు, వృద్ధులీ సత్యాగ్రహమున పాల్గొన ముందుకు వచ్చుచున్నారు. తమ సమ్మతి కనుబటుచుటకు వందలకొలది గ్రామోద్యోగులు తమవదపులకు రాజీనామానిచ్చి, సత్యాగ్రహ సంరంభమున పాల్గొన సంసిద్ధత జూపుచున్నారు.

మహాత్మునియాత్ర ఉప్పుసత్యాగ్రహము నిమిత్తము ప్రారంభమయినను, భారతదేశము నావరించిన వివిధ ప్రశ్నలను పరిష్కరింప గలుగుచున్నది. మహాత్ముని హితవు ననుసరించి, అస్పృశ్యులను తమతోగలసి గూర్చుండనిచ్చి గజేంద్రజలు సోదర భావమును గనుపఱచిరి. నిరాడంబర జీవనపువైఖరి, మహాత్మునియాత్రవలన తెలిసివచ్చుచున్నది. గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు, దేశస్వాతంత్ర్యము నిమిత్తము స్వల్పలాభములను త్యజించు టెటులో తేటపరచుచున్నవి. ఇప్పటి మితవాదు లంగీకరింప కున్నను, వీరి నాయకుడగు, కీ॥ శే॥ గోళ్లే మహాశయుడు, విన్నపము లొకవంకను, పన్నుల నిరాకరణముతోగూడిన సత్యాగ్రహ సాధనవేరొకవంకను సక్రమాందోళనలో భాగములే యని, అంగీకరించి యుండెను. ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరుపనియెడల,

సప్తయిలను తా మంగీకరింపజాలమనిచెప్పి, ఆర్థిక చట్టము నిదివరకు భారతశాసనసభ్యులు నిరాకరించి యుండలేదా? మహాత్ముడు తలపెట్టిన కార్యము, అక్రమముని దెలుపుట కెట్టి కారణము గనుపింపదు. మితవాదపత్రిక యగు సర్వెంట్యు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక, హార్డింజి ప్రభుత్వమువారు, గాంధీమహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమును ఆమోదించి, మహాత్మునికి తోడ్పడియుండి రనియు, అట్టిసత్యాగ్రహమునే మహాత్ముడు హిందూదేశమున ప్రారంభించినపుడు, వారిపై ప్రభుత్వము ఆగ్రహము జూపుట పాడిగాదనియు, నిర్బంధ ప్రయోగములవలన మహాత్ముని యుద్యమము త్వరితగతి వ్యాపించుననియు, తేటపరచి యుండెను. వల్లభాయి పటేలు గారి నిర్బంధము వలన ప్రజలలో గలిగిన మహాత్మాహమును ప్రభుత్వము వారు గమనించి, మహాత్ము నింతవరకు నిర్బంధింపలేదని యూహింపవచ్చును. పటేలుగారిపై ప్రయోగింపబడి ఇంకను అమలులోనున్న యుత్తరువును మహాత్ముడు ధిక్కరించినను, మహాత్ముని నిర్బంధింపలేదు. ఇట్టి సహనభావ మెంత కాలమునిలచునో చూడవలయును. సత్యాగ్రహమును తాము విరమించుటకు, వలసిన నియమములను మహాత్ముడు సూచించియే యుండెను. ప్రభుత్వమువారు వానిని సఫలపరచి, మహాత్మునితో సమాధాన పడుట వివేకమగును. అంతియగాని, మహాత్ముని నిర్బంధించుచో, దేశమునంతను నిర్బంధింపవలసి వచ్చును. దేశనాయకుల సందరను నిర్బంధింపవలసి వచ్చును. హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికార మొసగవలయునను నుడవులు మరల ఇంగ్లండులో బయలుదేరుచున్నవి. నూతనముగ నేర్పడిన పార్లమెంటరీ సంఘమువారి విషయమై ముచ్చటించిరి. పార్లమెంటు సభ్యులగు జేమ్సు మాల్లేగారు హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్య మిచ్చుట యవసరమని ముచ్చటించిరి. కాని ఈ విషయమై ఆలస్యము జరిగిన కొలదియు, పరిస్థితులు విషమమగును. సమాధానావకాశము తొలగుట సహజము. బ్రిటీషు దృక్పథ మెటులున్నను, మహాత్ముని యుపదేశానుసారముగ భారతీయులు తమ కర్తవ్యమును ఆచరించుట యవసరము. ఆంధ్రదేశ మీ సమయమున ఇతర రాష్ట్రములకు వెనుకబడదని విశ్వసింప వచ్చును. గుజరాత్ రాష్ట్రమునకు పిమ్మట, ఆంధ్రరాష్ట్రమే ముందడుగు వైచునని మహర్షి సాంబమూర్తిగారు దెలిపిన యభిప్రాయము సార్థకముగాక మానదు. ఆంధ్రదేశ సర్వాధికారియగు దేశభక్త మెకటప్పయ్యగారు జంబునరమునుండి తంఱివార్త సంపుచు, ఆంధ్ర మండలము లన్నియు సత్యాగ్రహసంసిద్ధత జూపవలయుననియు, మహాత్ముని ఆజ్ఞ యయినపిమ్మటగాని, వారి నిర్బంధమునకు పిమ్మటగాని, సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలయుననియు, ఎచ్చరించిరి. వీరి ఎచ్చరిక సఫలమగు ననుట కెట్టి సందియముండదు. నేడు మహాత్ముడు తిరుగుచున్న తావులన్నియు, పవిత్రతగాంచుచున్నవనియు, అలనాడు శ్రీరాముడు నడచిన తావులన్నియు పవిత్రస్థలములుగ నెంచబడినటులనే భావితరములవారు మహాత్ముడు కాల్చిన ప్రదేశములను యాత్రాస్థానములుగ పరిగణించెదరనియు, పం

మీ మోక్షముల నెఱవగారు దెలిసిన విషయములు
అతిశయోక్తులు గావు. ఘోరమైన దేవులను పవిత్రముల
మై తన రాజ్యమును మహాత్మునియొక్క నిర్బంధించి
పోయినను, వారియొక్క నందరిని సినీమా
పటములను ప్రతిరాష్ట్రమునందును నిషేధించు
చున్నారు. ఇంతకుపూర్వము, బొంబాయి ప్రభు
త్వమువారును, సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు
ను తమతమ రాష్ట్రములలో నిషేధములను నిషే
ధించిరి. పంజాబు ప్రభుత్వమువారుగూడ వీరిమాగ్గ
ము ద్రొక్కి తమరాష్ట్రములో నిషేధపు ట్ట
రపు గావించినటుల నేటివారలు దెలుపుచున్నవి.
మిగిలిన రాష్ట్రముల ప్రభుత్వములు గూడ
యీదారి త్రొక్కిన వింతగాదు. మహాత్మునిపట
ములను చూడకున్నను, ప్రజలు మహాత్ముని ఉప
దేశములను తిలకించుచునే యున్నారు. ఇట్టి నిర్బం
ధములు వారి కార్యదీక్షను పెంచుటకే తోడ్పడ
గలవు. మహాత్ముడెంతటి శ్రమకు లోనగుచున్నను,
పూర్ణారోగ్యము ననుభవించుచున్నాడను వార్త
భారతీయుల నానందింప జేయకమానదు. వారిదృఢ
సంకల్పమే శారీరకశ్రమను చాటజేయ గలుగు
చున్నది.

మహాత్మునకు విషయము గలుగు గాక!

నేకగుప్తగారి కేసు తీర్పు

నేకగుప్తగారికి రంగూను మేజిస్ట్రేటుగారు
పరిశోధించిడిఖియియిన విధించుట జూడ, తగిన
కేసు లేదని యే గ్రహింపవచ్చును. వారీర్పు
జూదిన, యిట్టియభిప్రాయమే గలుగక
మానదు. ఇట్టి నిర్ణయపు కేసుకొరకు, కలకత్తా
కార్యరేషను అధ్యక్షుని కలకత్తానుండి రంగూనుకు
స్తీమరులో గొంపోయి వారిని ఆయాసపెట్టుటజూడ,
లా ఆర్డరుల పేరుతో భారతదేశ నాయకులెట్టి
యిబ్బందులకు లోనగుచున్నారో యూహింప
వచ్చును. నేకగుప్తగారు కేసులో వాదించుటకు
గాని, జామీనిచ్చుటకుగాని, నిరాకరించి, ఆత్మగౌర
వమును నిలుపుకొనిరి. ప్రాసిక్యూషను పక్షము
వారి అల్పత్వమును వెల్లడిజేయగలి
గిరి. నేకగుప్తగారు రంగూనుకు ఉపన్యాసముల
నిచ్చుటకు వెడలియుండలేదు. వారు ఆరోగ్యము
నిమిత్తమై సముద్రయానము గావించి, తిరిగివచ్చు
సమయమున రంగూనులో నిచ్చిన స్వాగతములకు
జవాబుగ నుపన్యాసపరిపాదించెను. వీరు యీరిని
మూడు ప్రసంగముల గావించిరి. మొదటిప్రసంగము
నందు రాజద్రోహమేమియులేదని, మేజిస్ట్రేటుగా
రెంచిరి. మిగిలిన రెండు ప్రసంగములం దయినను,
నేరముక్రిందికి రాదగిన వాక్యము లెవ్వియు గనుపిం
పవు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు న్యాయముగ విలిపించిన
సాక్షు లందరును, తమ కెట్టి రాజద్రోహము వీని
యందు గనుపింపలేదనియు, ఉప
న్యాసము వలన, తమ కెట్టి భీతియు గలుగ
లేదనియు, సాక్షుమిచ్చిరి. నేకగుప్తగారు చెప్పిన
సంగతులెవ్వి? బర్మానులు కాంగ్రెసులో జేరవలయు
ననియు, దేశస్వాతంత్ర్యము లభింపకముందు బర్మా
ఇండియానుండి విడిపోగూడదనియు, బోధించిరి. బర్మా
క్షేమము గోరువారెల్లరును ఈసంగతులనే బోధించి
యుండిరి. బర్మా గవర్నరుగారు, బర్మాను పరాధీన
తిలోనుంచి హిందూదేశమునుండి పేరుజేయవల

యునని తలపెట్టియుండుటచే, నేకగుప్తగారు వారి
తలంపుకు భంగము కలిగించినందుకు, అధికారులు
ఆగ్రహచిత్తు లగుట వింతగాదు. మేజిస్ట్రేటుగారి
తీర్పునందు నేకగుప్తగారి ప్రసంగములలో కొన్ని
వాక్యములు రాజద్రోహ పూరితములనియు, మరి
కొన్ని వానికి చేరువ నున్నవనియు, సూచింప
బడెను. మేజిస్ట్రేటుగారునను, దీనిని తీవ్రమగు
కేసని ఎంచజాలమనిరి. నేకగుప్తగారు దౌర్జన్య
మును పురికొల్పి యుండలేదని, వీ రంగీకరించిరి.
రంగూను డెయిలీ న్యూస్పత్రికలో ప్రచురింపబడిన
వృత్తాంతమునందు, ఉపన్యాసమందలి తీవ్రపదము
లు తొలగింప బడెననియు, మిగిలిన ప్రసంగము
పలుచన గావించబడె ననియు, మేజిస్ట్రేటుగారు
సూచించిరి. దీనినిబట్టి పత్రికా వృత్తాంతము ప్రకా
రము, ఎట్టి నేరము జరుగలేదని విదితమగుచున్నది.
మేజిస్ట్రేటుగారు పోలీసు రిపోర్టుల వైననే ఆధార
పడిరిగాని యివి సరియైనవా గావాయని విచా
రింపరయిరి. మీనుమిక్కిలి పత్రికలవృత్తాంతమును
వీరు అధిక్షేపించిరి. నేకగుప్తగారికి జబ్బుగ నుం
డుటచే, వారు తీవ్రప్రసంగము గావించి యుండుట
సహజమే యని, మేజిస్ట్రేటుగారు భావించుట, ఎంత
వింతయో దెలుప నక్కరలేదు. జబ్బుగనుండి ఒక
లెరుంగక, నేకగుప్తగారు ప్రసంగించిరి, వీరి
యభిప్రాయము కాబోలు! ఏది ఎటులున్నను,
పదిరోజుల శిక్ష విధించుటబట్టి, నేకగుప్తగారు నేర
మొనర్చిరి, మేజిస్ట్రేటుగారు రయినను లోలోపల
నమ్మియుండరని తలంపవచ్చును. నాయకుల ప్రసంగ
ములకన్నను, యిట్టి పరిహాసాస్పదమగు కేసులవలన
ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠకు తీరనిభంగము వాటిల్లుచున్నది.
గాంధీ మహాత్ముడును, వీరితో కలిసి యాత్ర సలుపు
చున్నవారును, నేకగుప్తగారి కేసు తీర్పుని, నవ్వు
కొనుట వింతగాదు. హిందూదేశపు పరపతి మహా
త్మునివలనను కాంగ్రెసువలనను తగ్గె నని, అధి
కారులు తెలుపుట మామూలయినది. భారతశాసన
సభ్యులగు ఆర్థరు మూయగారటుగాక, వీరికన్నను
ప్రభుత్వ వాణిజ్యశాఖయే ఎక్కుడు బాధ్యురాలని,
మొన్నటిదినము సూచించిరి. నేటివార్తలలో శ్రద్ధా
నందుని కుమారులగు ప్రాఫెసరు ఇంగ్రాగారిని రాజ
ద్రోహనేరముక్రింద నిర్బంధించినటుల గన్పట్టును.
వీరు పూర్ణస్వరాజ్య దినోత్సవ సమయముననిచ్చిన
యుపన్యాసమునకుగాను నిర్బంధింపబడిరని తెలియు
చున్నది. వంగదేశ శాసనసభలో బడ్జెట్టు విచా
రణసందర్భమున, నిర్బంధవిధానముగూర్చి చర్చిం
చుటకు కోతతీర్మానము చేబడెను. కాంచుటేబిలు
సమావేశపు ఏర్పాటు నంగీకరించుచో, ప్రాసిక్యూ
టు జేయవలసిన యవసరము దప్పనని, హాంమెం
బరుగారు ప్రసంగించిరి. దీనినిబట్టి, కాంచుటేబిలు
సమావేశపు ఏర్పాటు నంగీకరింపక, తక్షణ స్వాతంత్ర్య
సిద్ధి గోరువారు శిక్షింపబడుదురని అర్థమగు
చున్నది. కారాగృహ పరిపాలన సందర్భమున
జేయబడిన కోత తీర్మానమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు
చు, కారాగృహములు త్వరలో ఖియిదీలతో నిండు
నని ప్రభుత్వమువారు హామీంచుచున్నటుల, సర్
పి. సి. మిత్తరుగారు చాటిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వము
వారు నిర్బంధప్రయోగమునే శరణ్యముగ గైకొన
నెంచుచో, వారి సంకల్పము విఫలముగాకమానదు.
నేకగుప్తగారు త్వరలో కారాగృహ నిర్బంధవిము
క్తులై సత్యాగ్రహోద్యమమునందు వంగదేశమును
ముందుకు నడిపెదరని నమ్మవచ్చును.

అన్నపూర్ణయ్యగారు: స్వేచ్ఛలు డివిజను సౌకర్యములు
ఎన్నివిధముల గోరినను, లా మెంబరుగారు
అన్నపూర్ణయ్యగారికి స్వేచ్ఛలు డివిజను సౌకర్య
ముల నొసగ వీలులేదని, చాటుచున్నారు. మొదట
అన్నపూర్ణయ్యగారు అడుగలేదు గాన, అట్టి సౌక
ర్యముల నొసగ వీలులేదని, లా మెంబరుగా రిది
వరకు జెప్పిరి. మొన్నటిదినము, అన్నపూర్ణయ్య
గారి కిట్టి సౌకర్యముల నొసగవలయునని, న్యాయ
వాది శ్రీరామమూర్తిగా రడిగినటుల మేజిస్ట్రేటు
గారు సూచించిరి, లా మెంబరుగారు జెప్పిరి. అయి
నను అన్నపూర్ణయ్యగారితో సంప్రతించి, న్యాయవా
దిగా రడుగలేదు గాన, అట్టి సౌకర్యములను మేజిస్ట్రేటు
గా రొసగలేదట. ఎవ్వరడిగినను, ఈసంగతి మేజి
స్ట్రేటుగారి నోటీసుకు చేబడినపుడు, వారేలవీనినొసగి
యుండలేదో తెలియదు. మేజిస్ట్రేటుగారిటులగావించక
పోయినను, ప్రభుత్వమువారిందుకు బూనుట కసినపు
ధర్మమై యుండెను. ఇన్ని పర్యాయములు శాసన
సభ్యు లీ విషయమును ప్రతిపాదించు చున్నపుడు,
లా మెంబరుగా రిందుకు బూనకుండుట చోద్యము.
అన్నపూర్ణయ్యగా రడుగలేదను కారణ మొక్క
టియే, లా మెంబరుగారికి ప్రధాన ప్రతిబంధకముగ
దోచుచున్నది. ఒకవేళ వారడిగినను, సౌకర్యముల
నిచ్చేడివారు గారని, లా మెంబరుగారి ప్రత్యుత్త
రము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. అన్నపూర్ణయ్యగారు
రాజద్రోహ నేరముక్రిందనేగాక, దౌర్జన్యమును
పురికొల్పు రాజద్రోహ నేరము క్రింద శిక్షింపబడిరి
గాన, వారి కెట్టి సౌకర్యముల నిచ్చుటకు వీలులేదని,
లా మెంబరుగారు దెలుపుచున్నారు. అన్నపూర్ణయ్య
గారిని దౌర్జన్యనేరము క్రింద ప్రాసిక్యూటు చేసి
యుండలేదు. వీరిపై నారోపింపబడిన నేరము,
సామాన్య రాజద్రోహ నేరముకన్న భిన్నమని
వాదించి, ప్రభుత్వమువారు జోక్యముకలుగజేసికొన
తని, లా మెంబరుగారు చాటుట జూడ, దేశభక్తుల
పట్ల ఎట్టి కాఠిన్యము జూపబడుచున్నదో యూహింప
వచ్చును. అన్నపూర్ణయ్యగారు దౌర్జన్య పద్ధతుల
నామోదించని వారనియు, మహాత్ముని మార్గమును
ద్రొక్కువారనియు, ఎల్లరకు దెలిసిన విషయమే.
వారు కొన్ని చారిత్ర కాంశములను పేర్కొనిన
మాత్రాన, దౌర్జన్యమును పురికొల్పిరి చెప్పట,
విచిత్రము. సూతన కారాగృహ నిబంధనలు రాజ
కీయ నిర్బంధితుల కేమాత్రము ఉపకాంతి నొసగవని
యూహింపవచ్చును. వీరిపై దౌర్జన్యరోపణ గూడ
గావించి, ప్రత్యేక సౌకర్యములను నిరాకరింప
వీలగును. దేశారాధకు లిట్టికష్టములను సంతన
ముతో భరింపకమానరు. పరిపాలనావిధాన స్వభావ
మును ప్రజలకు గోచరింపజేయుటకుమాత్ర మిట్టి
సందర్భములు తోడ్పడకమానవు.

గాంధీ : ధోరూ

గాంధీమహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహ
మునకు, వారు కారణభూతులుగారనియు, ధోరూ
గారను సాక్షాత్ప్రముఖుల మార్గమును మహా
త్ము డనుసరించుచున్నాడనియు, పానీ సాల్టు అని
వారు యీ వారముదిన నేషనుపత్రికలో వ్రాయు
చున్నారు. వీరి యూహకు ఆధారమేమి? ధోరూ
గారి గ్రంథములను గాంధీ మహాత్ముడు
చదివి యుండెనట. అందు చే ప్రస్తుతోద్యమము
వలన గలిగెడి మంచికి గాని, ముఖ్యముగాని

భోరూగారే కారకు లయ్యెదరని, వీరు వాదించు చున్నారు. మహాత్ముని శ్లాఘించుటకు వీరి కిష్టము లేక యిట్టి ప్రాతల వ్రాయుచున్నారని విటతమగు చున్నది. భారతీయులకు ఫలితము గావలయునుగాని కారకు తెవరో చెలిసికొనుటకు, వారు ఆతురము జూపుట లేదు.

నౌకాసమావేశము : మూడుజాతుల ఒడంబడిక
నౌకాసమావేశమునందు ప్రాన్యకును ఇటలీ కిని ఒడంబడిక గుదురుట దుర్లభమని ఎంచబడు చున్నది. ఈ రెంటిని వదలివైచుచో, అమెరికా, ఇంగ్లాండు, జపానులు మిగులును. మూడుజాతుల మధ్య ఒడంబడిక గుదుర్చుకొనుటెటులని, లండను ప్రైముస్ ప్రతిక చర్చించుచున్నది. కాని, చర్చలు తిరిగి జరుగునప్పటికి మూడుజాతులమధ్య నయినను ఒడంబడిక గుదురు నను సమ్యక్ము గనుపించదు. ప్రైముస్ ప్రతిక యాహా ప్రకారము, దీనికిని పెక్కు యిబ్బందులుగలవు. ఒకవేళ యిది సాధ్యమయినను, నౌకా సమావేశమును జరిపిన యుద్ధేశ్యము విఫలము గాక మానదు. లోకక్షేమమును గమనింపక, ఎవరిలాభమును వారు ముఖ్యముగ నెంచి పట్టుదల జూపునంతవరకు, ఆయుధ పీఠస్థనముగాని, ప్రపంచ శాంతిగాని గుదురుట దుర్లభమగును.

కాడ్డు ఖరీదు
ఉప్పుపన్నును, కాడ్డుఖరీదును తగ్గింపవలయు నని, ప్రతిసంవత్సరమునను, భారత శాసనసభలో గోరుచునేయున్నారు. కాని, యిట్టి తీర్మానములను ప్రభుత్వము వారంగీకరింపక, బీదల కష్టములను నివారించుకొన్నాడు. ఈమారు అసీగారు కాడ్డుఖరీదును తగ్గింపవలయునని గోరుచు భారత శాసనసభలో ప్రతిపాదించిన తీర్మానమునకు బదులుజెప్పచు, ఇటుల గావించుచో తొంబదిలక్షల రాబడి తగ్గునని, సర్ బి. య్. మి. త్రా గారు వాదించిరి. అసీగారి తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. ప్రభుత్వపు రాబడి ఎంత పెరిగినను, క్రొత్తపన్నులు విధించబడుచున్నను, బీదలకు మాత్రము ఉపశాంతి గలుగకున్నది.

కొండ్ల హనుమంతరావు పంతులుగారు
కొండ్ల హనుమంతరావు పంతులుగారి జనకులగు కృష్ణారావుపంతులుగారు కాలధర్మము నొందిరని వినుట కెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు చల్లపల్లి సంస్థానమున దివానుగ పనిచేసి, మిగుల సమర్థతతో పాలించి యుండిరి. ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులమునకు వీరు విశేషముగ తోడ్పడి యుండిరి. వీరి ఉదారస్వభావమును, విశాలాశయమును మిగుల ప్రశంసాపాత్రములు. వీరికి శ్రీమహా విష్ణువు ఆత్మశాంతి నొనగుగాక యని కోరుచు, వారి కుటుంబమువారికి మాసానుభూతి సందజేయుచున్నారము.

యువరాజు
8వో (క్యాంపు) మార్చి 22:—ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ గారు నేడు ఛెల్సీయ్ కాంగోకు వెళ్లిరి. వారు మంచి శహాశ్రయము కలిగి యున్నారు. (రూటరు)
మాన్సు (బయోండుగారు వచ్చేవారము ఇంగ్లాండునకు మరల వెళ్లెదరు.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభ

28 వ తేదీని గుంటూరులో జరుగును

ఏప్రిలు మొదటివారమున సత్యాగ్రహము ప్రారంభ మగును

కార్యదర్శి కాశేశ్వరరావు, దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగార్లు ప్రకటనలు

జంబుసారు, మార్చి 22:—దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు యిట్లు తంజివార్ల వంశుచున్నారు:— రాష్ట్రములలో కాసనోల్లంఘనము బహుళ: ఏప్రిలు మొదటివారమునందు, లేదా యిలాలోపుగానే ప్రారంభించబడును. ఆంధ్ర దేశములో వివిధజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములను తమ జిల్లాలందు యొక్కట కా సనోల్లంఘనము ప్రారంభించుటకు వీలగునో వెంటనే నిర్ణయింప గోరుచున్నాను. మరియు వాలంటీయర్లను సంఘీభవనములను మహాత్ముడు ఆజ్ఞ యొసంగినవెంటనేగాని లేదా వారు ఆదేశించిన వెంటనేగాని ఉప్పుకాసనోల్లంఘనము గడంకుటకు తయారుగానుంచవలెను రాష్ట్రముంతటసంబంధించిన కాసనోల్లంఘనవిజయయాత్రగూర్చి మున్ముందు సమాచారము ప్రకటింపబడును.

కాశేశ్వరరావుగారి ప్రకటన

బొంబాయి, మార్చి 24:—ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ఆంధ్రదేశ కాంగ్రెసు సంఘపు అత్యవసర సమావేశము గుంటూరులో 28 వ తేదీన జరుగును. అ. భా. కాంగ్రెసు సంఘ తీర్మానములను అమలు జరుపుటకు తన శ్రయత్నములగుర్చి యోచించుటకు యీసభ జరుగును. సభ్యులందరకు తప్పక రావలెనని ప్రార్థన. ప్రత్యేకముగ నోటి నుటపంపుటకు వ్యవధించారు.

సాంబమూర్తి గారు బొంబాయి పౌరులను హెచ్చరించుట

"స్వరలో సమిష్టి కాసనోల్లంఘనము ప్రారంభించబడును. భారతీయులు ప్రాజాపతర సమయమున దేశమత ఋణము దీర్చుకొనబాల కుందురను మాట పడకుండురగాక." అని శ్రీ బులును సాంబమూర్తి గారు చౌపాటితీరమున నేటు జమ్మలాల బజారుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగిన సభలో హెచ్చరించిరి. దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు మాటలా జల్పితరు అలీఖాను గార్లు ప్రజలందరి యిరుమున స్వాతంత్ర్యసమరమున దుముకవలెనని ప్రబోధించిరి. (కే. పే)

ఆంధ్ర రాష్ట్రములో సత్యాగ్రహ దీక్షావలంబన ప్రచారమునకై

కొండ వెంకటప్పయ్య,
ఆయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు గార్లు
ఈదిగువ నుదాహరించిన ప్రకారము
సంచారము చేయుదురు.

- 27-3-30:—గుంటూరునుండి మచిలీపందరకు. సాయం కాలము మచిలీపందరులో బహిరంగసభ.
 - 28-3-30:—మచిలీపందరునుండి బెజవాడకు. బెజవాడలో సాయంకాలము బహిరంగసభ.
 - 29-3-30:—బెజవాడనుండి రాజమహేంద్రవరము. రాజమహేంద్రవరములో సాయంకాలము బహిరంగసభ.
 - 30-3-30:—రాజమహేంద్రవరమునుండి ఏలూరునకు. ఏలూరులో సాయంకాలము బహిరంగసభ.
 - 31-3-30:—ఏలూరునుండి సత్యాగ్రహశ్రమము సీతానగరము.
 - 1-4-30:—సీతానగరము నుండి విశాఖపట్టణమునకు. విశాఖపట్టణములో సాయంకాలము బహిరంగసభ.
 - 2-4-30:—విశాఖపట్టణమునుండి బరంపురము
 - 3-4-30:—సాయంకాలము బరంపురములో బహిరంగసభ.
 - 4-4-30:—బరంపురమునుండి-నెల్లూరునకు.
 - 5-4-30:—సాయంకాలము బహిరంగసభ.
 - 6-4-30:—నెల్లూరునుండి-గుంటూరునకు.
- తరువరి చిత్తూరునుండలములోను రాయలసీమలోను సంచారముగూర్చిన కార్యక్రమము ప్రకటింపబడును.
బొంబాయి	} కొండ వెంకటప్పయ్య.
23-3-30	

ఆంధ్ర దేశము

శాసనోల్లంఘనము

మహాత్మాజీగారిని జంబునరు గ్రామములో ఈనెల 22 తేదీని సందర్శించి ఆంధ్రరాష్ట్రములో సత్యాగ్రహమును సాగించుటకు చేయుచున్న ప్రయత్నములను గూర్చి మనవిచేయగలిగితిమి. మరియు ఆంధ్రదేశమునందు సత్యాగ్రహము ఎప్పుడు ప్రారంభింపవలెనో దానినిగూర్చి వారిసలహాను గైకొంటిమి. తాము ఏప్రిలు 5 వ తేదీకి దండిగ్రామమునకు చేరి ఉప్పును తయారుచేసెదమనియును అందుకు ప్రభుత్వమువారు తమను నిర్బంధింపవచ్చుననియును అట్లు తమరిని నిర్బంధించిన విషయము వినినతోడనే అన్ని రాష్ట్రములలోను అన్ని జిల్లాలలోను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపవలసినదనియును వారు సెలవిచ్చిరి. ఒకవేళ ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధించకపోయినయెడల సందర్భములను బట్టి సత్యాగ్రహమును సర్వత్ర ప్రారంభించుటనుగూర్చి సం దేశము పంపెదమనియును అట్లు సం దేశము వినినతోడనే సర్వరాష్ట్రములలోను సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపవలసి న ద ని యు ను వక్కాణించిరి. కాబట్టి అతిత్వరితముగనే బహుళ: ఏప్రిలు నెల మొదటివారములోపలనే సర్వత్ర సత్యాగ్రహము సాగింపవలసి వచ్చుట స్పష్టము. కావున ఆంధ్రరాష్ట్రములో అన్ని జిల్లాలలోను శాంతిసైనికులను శీఘ్రముగ సమకూర్చుకొని వారికి వలయు శిక్షణ యొసంగి తమతమ జిల్లాలలో ఉప్పు తయారుచేయుటకు తగినస్థానములను నిర్ణయించుకొని శాంతిసైనికులకు భోజనవసతుల నేర్పరచి వైద్యచికిత్సకు సహితము తగిన ఏర్పాటులు చేసి ఈ శాంతిసమరమును నిర్వహించుటకు వలయు ద్రవ్యముగూడ సమకూర్చుకొని సర్వసిద్ధము కావలయును. ఈ ప్రయత్నములు అన్ని జిల్లాలలోను అత్యంతత్వరితముగ పూర్తి గావించవలయునని వేడుచున్నాను.

మరియును నేనును శ్రీయుత కాశేశ్వరరావు గారును ఇందు ప్రకటించిన ప్రకారము వివిధ జిల్లాలలో సంచారము చేసెదము గాన అప్పటికి ఆజిల్లాలలో శాంతిసమరమున పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులైన సత్యాగ్రహులను సాధ్యమయినంతమందిని సమావేశపరచి మేము వారితో ముచ్చటించుటకు అవకాశము కలుగజేయగోరుచున్నాను. మరియు సత్యాగ్రహము సాగించుటకు నిర్ణయించుకొన్న స్థానమును గూర్చియును తక్కిన ఏర్పాటులను గూర్చియును కావలసిన సంజాయిషీ అంతయును సిద్ధముగావింప గోరుచున్నాను. మేమువచ్చిననాడు ఆయాపట్టణములలో భహిరంగసభలను సమావేశము చేయింప గోరుచున్నాను.

బొంబాయి	} చిత్రింపవలెను.
23-3-30.	

కొండ వెంకటప్పయ్య.

ఆర్థిక చట్టముపై చర్చ

వెండిపై పన్ను చేయరాదను సవరణ
నిరాకరింపబడినది

వెండిసామానులు వెండితెగమీద 380/0 పన్ను
విధింపబడినది

భారత కానసభలో చర్చ
(అసెసియేటెడ్ ప్రెస్)

జహంగీర్ మున్సిగారి అడ్వర్కన్ మెంటు ప్రతిపాదన

అధ్యక్షునిచే నిరాకరింపబడుట

ధిల్లీ, మార్చి 24:—నైనికల సాయముకోరబడలేదని యు, ప్రజలను మర్రిచుట్టకువారిని నియోగింపలేదనియు, హాం మెంబరు భారత కానసభలో ప్రకటనగావింపగా జహంగీర్ మున్సిగారి అడ్వర్కన్ మెంటు ప్రతిపాదనను గావించ వీలలేదని సభాధ్యక్షుడు రూపింగ నిచ్చెను. (ఆ. ప్రెస్.)

ధిల్లీ, మార్చి 22:—ఆర్థిక చట్టముపై సవరణల నన్నిటిని స్పృశించి భారత కానసభ సేదురాత్రి 7-80 కు ముగిసెను. వెండిసామానులమీదను వెండి తీగమీదను 380/0 ఆడ్ వాలర్ రం పన్ను విధింపబడవలెనను పండిత తామూర్ దాస్ భార్గవ గారి సవరణమాత్రము ఆమోదింపబడెను. తక్కిన నన్నియు నిరాకరింపబడెను.

బిల్లుపై మూడవ రీడింగును గూడ ముగించవలెనని సభాధ్యక్షుడు కోరిన గాని సభికులు చాల బడలియుండుటచే నధ్యక్షుడు సభను సోమవారమువరకు ఆపుచేయవలసినట్లెచ్చెను.

వెండిపై పన్ను

● వెండిపై పన్ను లేకుండ చేయవలెనని ఫజల్ రహమానుల్లా గారు ప్రతిపాదించిన సవరణకానసభవారిచే నిరాకరింపబడెను. 380 మంది ప్రతిపక్షముగాను 49 అనుకూలముగాను వోటుచేసిరి. 'తాను చేసిన నూచలలో' వేనిగూడ తారుమారు చేయవద్దని సర్ జార్జి వస్త్రుగారు సభికులను కోరిరి. వోటింగులో కలిగిన జయమునకు ప్రభుత్వసభ్యులు హర్షించిరి. ఆర్థికచట్టము ఆమోదింపబడునను ధైర్యవిప్లుడు కలుగుచున్నది.

చర్చ వివరములు

బర్మా ప్రభుత్వమువారు నైనికల తే నిరాయధులగు ప్రజలను మర్రిచింపించుటకు సభకారి. అసమర్థి తెలుపుటకు గాను జహంగీర్ మున్సిగారు ఆడ్ జరక్ మెంటు ప్రతిపాదన గావించిరి. ప్రతిపాదన క్రమము కాదాయని సోమవారమువారు చెప్పెదనని అధ్యక్షుడు నడిచెను. ఈసభ్యకాలములో, బర్మా ప్రభుత్వమువారు నైనికల నువయోగించిరాయను విషయమును హాంమెంబరు కనుగొనవలెనని వారు కోరిరి. హాంమెంబరు అందులకు సమ్మతించెను. కావున అధ్యక్షుడు ఈ తీర్మానము పై చర్చను సోమవారము వరకు ఆపుచేసిరి.

వెండిపై పన్ను తీసివేయుట

వెండిపైపన్నును తీసివేయవలసినదని ఫజల్ రహమానుల్లా గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై చర్చ ప్రారంభయ్యెను.

కుంజ్రాగారు సవరణను సమర్థించుట

సవరణను సమర్థించుచు ఖర్చులను తగ్గించుటగూర్చి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిక సంఘమును నియమించిరని యు, ఏయే కాఖులలో ఖర్చు తగ్గించ వలె నో ఆ లోచించుచుండీరనియు కుంజ్రాగారు చెప్పిరి. ఈస్థితిగతుల లో అదాయముకంటె కొంత తక్కిన ధనమునే ప్రభుత్వము వారికి ఖర్చులకిచ్చుట సమంజసము. వీలనగా ప్రభుత్వము తక్కిన వగానున్న చో ఖర్చు తగ్గించుటకు ఉపాయములను వెదుక్క తప్ప న్దు. వెండి ధరలు అంతర్జాతీయ స్థితిగతులపై వాధారపడి యుండును గనుక వెండిపై పన్ను విధించినను నది సమానము కావు. ఎంత పన్ను విధించుచున్నామో అంత ధర పెచ్చుట తప్ప ఈపన్ను నలన వేరు లాభముండదు.

సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు

సవరణను సమర్థించుచు ఈనూచన వాంఛనీయమైనదా, పన్ను విధించుట వలన వెండిధర యింకా తగ్గుట మానునాయను విషయములను చర్చించిరి. ఇది వాంఛనీయము కాదని చెప్పుచు ములోని ఉత్పత్తిదారుల సభగావించి, వెండి అమ్మకమును నియమించుటకు కట్టుదిట్టముల చేర్చుచుట మంచిదని వారుచెప్పిరి. కాని ప్రభుత్వమువారుట్లు చేయలేదు. రెండవదాని విషయ మై, సరిహద్దులనుండి బయటికి వెళ్లు వెండి, వచ్చువెండి నియోల్లు ప్రభుత్వమువారు నియమించెదలొ తనకు తెలియదని యు, దీనివలన చాలపన్ను తగ్గిపోవుననియు వారుచెప్పిరి. బీద ఖనులు దబ్బు నిలవచేసికొనుటకు బ్యాంకులను స్థాపించుటకై

ఆర్థికసభ్యుడు చేయు ప్రయత్నములను వారు క్లాఫించుచు, ఆ ప్రయత్నములు ఫలవంతమునగుటకు బీదలేమిచేయవలెనని వా రడిరి. బంగారు నాణెములను చలముణి చేయుట మంచిదని యు, వెండిపై హెచ్చుపన్ను విధించుట లాభదాయకము కాద నియు వారు నడిచిరి.

వజ్జుఖంచెట్టిగారు సవరణను సమర్థించిరి.

వస్త్రుగారి ప్రత్యుత్తరము

ప్రతిపక్షుల వాదములకు దీర్ఘముగా ప్రత్యుత్తర మొసం గుచు దేశక్షేమమునకై వెండిపై పన్ను విధించుట యత్యవసర మని వస్త్రుగారు నడిచిరి.

సవరణ వీగిపోవుట

సవరణ వోటుకు పెట్టబడగా ప్రతిపక్షముగా 56 వో టును అనుకూలముగా 49 వోటును వచ్చుటచేత సవరణ వీగి పోయెను.

వస్త్రుములపై పన్ను

ఆర్థికచట్టములో వస్త్రములపై 150/0 పన్నులను విధిం పవలెనను నూచనకు బదులు యిదివరకున్న 110/0 పన్నునే ఉంచవలెనని యన్. సి. దత్తుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఈప్రతిపా దనను గావించుచు వస్త్రములు ప్ర తి వాసికిని ఆవసరమైనవనియు, వానిపై పన్నులను విధింపరా దనియు చెప్పిరి. ఈ నూత్రము కాటన్ నుడున్న ప్రాటెక్టును బిల్లు లో నామోదింపబడినదని వారు చెప్పిరి.

అమరనాథు దత్తుగారి సమర్థన

స్వేచ్ఛావర్తక ప్రియుడగు అమరనాథ దత్తుగారు సవర ణను సమర్థించుచు రక్షాకై విధింపబడిన పన్నుల నన్నిటిని రద్దుచేయవలెనని కోరిరి. భారతదేశములో నసంఖ్యాకులగు ప్రజలు గోచీపాతలతో ప్రాద్దులువువారనియు, అట్టి ఈదేశ ములో సాధ్యమైనంత వత్తుకగా వస్త్రములు లభింపవలెననియు వారు కోరిరి.

సభవారు సవరణను నిరాకరించిరి.

బియ్యముమీద యెగుమతిపన్ను

ఆహార పదార్థములపై పన్ను నేమియు విధింపరాదను మాత్ర ము నా భార ము చేసి కొని నీ ల కం త దాసుగారు బియ్యము పై ఎ గు మ తి ప న్ను ల ను రద్దుచేయవలెనని సవరణ నుపహదించిరి.

నియోగీగారు

ప్రతిపాదన యెడల మనకు సానుభూతియున్నను తీవ్రమ గు నీ సవరణను సమర్థింప చెనుకాదుచున్నామని నియోగీగారు చెప్పిరి. ఇట్లు చేయుటవలన ఎగుమతియగు బియ్యపు వర్తకము లాభము పొందునా నష్టముపొందునా యను విషయము తాను చెప్పబాలడు. బర్మా విషయమై మాత్రము చెప్పుచు ధరలు తగ్గు టవలన భారతీయ కృషీవలలకు నష్టము వచ్చినదని ఆర్థికసభ్యు డు చెప్పినవారు నిజమేనని వారు చెప్పిరి. కాని ప్రస్తుతము వ్యాపారము మందముగా నుండుటకు కారణము బర్మాలో పం టలు బాగా పండుటవలనగాదని వారనిరి. సయామ్ ఇండో చీనాలలో ఆధికముగా బియ్యము పండి ఆ బియ్యము యిచ్చ టికి దిగుమతియగుటవలనను ఇటరీ, అమెరికా, సంయుక్తరా ష్ట్రములలో బియ్యము పండుటవలన పాశ్చాత్యదేశములకు మన బియ్యము ఎ గు మ తి కా కుండు ట వల న ను ఈ మాండ్య మేర్పడినదని వారనిరి. భారతదేశములో ధరలు చాల తగ్గియున్న సమయమున విదేశములందుత్పత్తియైన బియ్య ము యిచ్చటికి వచ్చినవి. జపానులో విరిపంబు హెచ్చుగానుండు టచే రంగూన్ బియ్యము రాకుండ వారు పన్నును నిధించిరి. మన దేశములో మేలు రకము బియ్యము తయారగుటకును, పండిన బియ్యమును యితరదేశములలో అమ్మించుటకు యేర్పా టు చేయవలెననియు నియోగీగారు ప్రభుత్వము వారిని కోరిరి. ప్రజల కవసరమైన వస్త్రపులు దొరుకుటకుగాను ఆహారపదార్థము ల ఎగుమతి దిగుమతులను ప్రభుత్వమువారు నియమించవలెనని వారు కోరిరి.

అమరనాథ దత్తు

పండిన బియ్యము ఖరీదు నేవ్యవసకగు ఖర్చులను సరిపో వుట లేదని చెప్పుచు ప్రభుత్వమువారు కర్షకులకు సాయము చేసినగాని పంకదేశమునందలివారు చాలా నష్టపడుదురని అమరనాథ దత్తుగారు చెప్పిరి.

సవరణ వీగిపోవుట

సర్ జార్జి రెయిసీగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిన మీదట వోటుకు పెట్టగా సవరణ వీగిపోయెను.

కవర్లు కానీ చేయవలెనని అమర నాథదత్తు, యన్. సి. దత్తుగారు సవరణలు ప్రతిపాదించిరి. కాని రెండుసవరణలును నిరాకరింపబడెను. తగ్గించుటకు వీలుకాదని చెప్పుచు తపాలాకా ఖను బాగుగావడుపవలెననిన డబ్బుకావలెననియు, చిన్న డబ్బోగీయల వేతనములను వృద్ధిచేయుటకు ధనమవసరమని యు, ఈ రి సంవత్సరములో చాలగ్రామములలో పోస్టాఫీసు లను వృద్ధిచేయుచుంటిమనియు, కవర్లు కానిచేసినచో ప్రభు త్వమువారికి 70 లక్షలు నష్టము వచ్చుననియు, వారుచెప్పిరి. సవరణ నిరాకరింపబడెను.

కానికార్డు

కార్డుఖరీదు కానిచేయవలెనని యమ్. యన్. ఆనీగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. పండిత తామూర్ దాసు భార్గవ, అమర నాథదత్తుగారు స మ ర్థిం చి రి. ఈ స వ ర ణ వ లన ప్రభుత్వమువారికి 90 లక్షలు నష్టము వచ్చుననియు ముందు కార్డును కాని చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారని యు సర్ బి. యన్. మైత్రాగారు చెప్పిరి.

సవరణ నిరాకరింపబడెను.

ఇతర సవరణలు

ఇన్ కంటాక్టు నూపర్ టాక్సులకు సవరణలన్నిటిని సభ వారు గంటన్నరలో ముగించిరి.

వెండిసరుకులు తీగ

వెండి సరకులమీదను తీగమీదను 100-కి 88 వంతులు ఆడ్ వాలరం పన్ను విధింపవలెనని సర్ పురుషోత్తమదాసు తకూ రుదాసుగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ ఆమోదింపబడెను.

రెండవరీడింగుపై చర్చముగియుట

సవరణలన్నియు ముగిసినందువలన మూడవ రీడింగుపై చర్చ ప్రారంభింపవలెనని అధ్యక్షుడు కోరెను. కాని సభికులు చాల డబ్బిపోయి యి కా కూర్చుండలేకపోయినందున అధ్యక్షుడు సభను సోమవారమువరకు ఆపుచేసెను.

* * *
శుక్రవారమునాటి కార్యక్రమము

కిరననాయిల్, చక్కెరపై పన్నులు

ఆర్థికచట్టము పై చర్చను సాగించుటకు సేదు భారతకా నసభ మరల సమావేశయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరములు ఆరగంట పట్టెను. తరువాత మెక్లూయూత్రా సంఘములో రి గురు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకు సభవారు ప్రారంభించిరి.

కిరననాయిల్ పై ఎక్సైస్ పన్ను

కిరననాయిలు పై ఎక్సైసు పన్నును ఆ 1-3 పైసలు చేయవలెనని సర్దార్ గలాబ్ నేంగుగారు ప్రతిపాదించిన సవర ణపై తీవ్రచర్చ జరిగెను.

సర్ పురుషోత్తమదాసు

సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు సవరణను ప్రతిఘటించిరి. తనకంటెనీ యిప్పుడు కిరననాయిలు దిగుమతి చేయుచున్నది గనుక సవరణను సమర్థించెదనని లాంబుగారు తెలులలో ని న్ను చెప్పి న వా క య ము ను వా రు తీవ్రముగా ఖండించుచు కానసభలో నట్టి నీచవాక్యములను నుడువుట యెంతమాత్రమును తగియుండదని వారు చెప్పిరి. విదేశీయ నూనెవర్తకుల పన్నుగమలను బయట పెట్టి వానిని వారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. బిల్లాగారు కొద్దిగా నూనెను, దిగు మతి చేసినప్పుడు గాంధీదేరు పెట్టి బిల్లా నూనె నమ్మచున్నా డని విదేశీయ కంపెనీలు పాశ్చాత్య దేశములోను, అమెరికా లోను ముఖ్యవ గరములకు తరివార్తల నంపిరి. ఆపనినే వారి ప్పను చేయదగునా? ఇట్టి స్వల్పవిషయములో మహాభావు డగు మహాత్ముని నామమును చేర్చుట గొప్పదేరని బిల్లా కం పెనీ వారు చెప్పియుండిరి.

ఆర్థర్ మూర్

లాంబు గారిని ఆక్షేపించుచు సర్ పురుషోత్తమ గారు చెప్పిన వా క్య ము లు ఆ న వ స ర మ ని ఆర్థ ర్ మూర్ గారు చెప్పిరి. లాంబు గారు సభ్యుల లో నెవ్వనినిగూడ నూటిపోటిమాట లనలేదు.

ఇంతటితో సభ ఫలహారములకు లేచెను.

ఫలహారానంతరము

ఫలహారానంతరము సర్ జార్జి రెయిసీగారు ముచ్చటించుచు ఆ 1-3 పైసలు దేశమునకును, నూనె వాడుకొను ఆసం ఖ్యాక భారతప్రజలకును లాభదాయకమని చెప్పిరి. సవరణ వీగిపోయెను.

ఇండియన్ షైనాన్సుఆక్టు సవరణ

ఇండియన్ షైనాన్సు ఆక్టులో 7 సెక్షనును తీసివేయ వలయునను క్లాసునువదలివేయవలెనని పండిత నీలకంఠదాసుగారు ప్రతిపాదించిరి. కాని వస్త్రుగారు తగినసమాధానము చెప్పుటచేత వారు సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి.

చక్కెరపై పన్ను

ఈ 6-0-0, ఈ 5-8-0, వంటి ఈ 4-8-0, ఈ 4 0-0 కు పన్నును తగ్గించవలెనని హాజీ ఆ బ్లూ ల్స్ మా ర్కా గారు ప్రతిపాదించిరి. సరత్ చంద్రదత్తుగారు 5-0-0, 4-8-0 కు తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించుచు సవరణ ఆమోదించబడిననా చక్కెర పరిశ్రమకు సహాయము కలుగుననియు, ముందు 5 సంవత్సరములలో చక్కెరదీగుమతి యగుటకు బదులు ఎగుమతి యగుచుండుననియు హాజీగారు చెప్పిరి. విడిక్ ముక్తార్ సింగుగారు సవరణను ప్రతిఘటించిరి.

ప్రభుత్వమువారి జబ్బాబు

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున ముచ్చటించుచు ట్రాన్స్ బోర్డు విచారణ సంఘము ఈ విషయమును సమగ్రముగా విచారించుననియు ప్రస్తుత మే వి యుచేయలేరనియు ఫో బార్ని వ్యవహారము చెప్పిరి.

వెండిపన్ను తీసివేయుట

వెండిపై పన్నునువేయరాదని ఫజల్ రహిమతుల్లాగారు సవరణను ప్రతిపాదించినవిషయం సభ సమాప్తి యయ్యెను. శేఖర వారిసవరణను గూర్చి చర్చ జరుగును.

ఆత్మగౌరవసంఘమువారు-సత్యాగ్రహ

ఉద్యమము

జే. యస్. కణ్ణప్ప గారి ప్రకటన

మద్రాసు, మార్చి 21:-దావిడ్ ప్రతిక రిసంపాదకులు ను ఆత్మగౌరవసంఘమునకు చేరిన ప్రముఖ నాయకుడను అగు జే యస్ కణ్ణప్పగారు యిక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు. ఆత్మగౌరవసంఘము నకు చేరినవారు 1000 మంది లక్షణాసనోల్లంఘనము చేయుటకు సంసిద్ధులై యున్నారని యస్. వి. లింగంగారు చేసిన ప్రకటనకు ఏలాటి ఆధారములేదు. ప్రకటనలో ప్రచురింపబడిన రీతిని ఆత్మగౌరవ సంఘమువారు సత్యాగ్రహపన్నాహమునకు సంసిద్ధులై యున్నారనుట నిజముకాదు. సంఘపు ప్రముఖ నాయకులు మహాత్మాగాంధీగారి సత్యాగ్రహ ఉద్యమము పట్ల విమఘ్నలై యున్నారు. ఎస్. వి. లింగంగారు గావించిన ప్రకటన అతని స్వంత బాధ్యతపై గావించబడినదే కాని సంఘమువారివైన గావించబడినదికాదు.

హిస్ ఎక్సలెన్సీ హైసెన్
ది నైజామ్ గారంటిడ్
స్టేట్ రైల్వేస్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది.)

ప్రకటన

భద్రాచలమున శ్రీరామనవమి పుత్సవమునకుగాను 8 వ తరగతి యాత్రికులు పోయి తిరిగి వచ్చుటకుగాను చవుకదైన రిటరక్ టిక్టు.

ఈ రైలు మార్గముందు మెయిలులోగాని, పోస్టుబస్ బండ్లలోగాని పోవు 8 వ తరగతి ప్రయాణీకులకు రానుపోను 2 ప్రయాణములకు గా 1 1/2 చార్జీకి టిక్టులు 1980 వ సంవత్సరము మార్చి 25 వ తేది మొదలు ఏప్రిల్ నెల 7 వ తేది యాదిగువ ఉదాహరించినట్లు యివ్వబడును.

మొదటినుండి కడవరకు పోవుబండ్లలో

ఏయూరినుండిగాని లేక ఒక జిన్ కోవన్ ఊరిమూలముగాగాని బద్రాచలముకొద్దవరకు.

లోకల్ బండ్లలో

ఈ రైలుమార్గములో నూరుమైళ్లకుపైగానుండునట్టి ఊరి భద్రాచలమునకును.

మొత్తముగనుండు:- నూరుమైళ్లుగాని అందుకు తక్కువ నుండినప్పటికిని కూడ టిక్టులు పైమేరకు యివ్వబడును. ఈ రైలు సింగల్ జర్నీలు, 101 మైళ్లకు తక్కువ నున్నప్పుడు 101 1/2 టిక్టు యివ్వబడును.

101 మైలుకు సమ్యుతించి యాదిగవ కనపరచిన చార్జీకి సంపాదించినది.

Table with 2 columns: Route/Station and Amount. Rows include: 1. యివరబండ్లలో, 2. ఈ రిటరక్ టిక్టు ఏప్రిల్ నెల 20 వ తేది రాత్రి 12 వ అరగకు తిరుగుప్రయాణమునకు ఉపయోగించుకొనవచ్చును, 3. చిల్ల కనూర్ యల్, 4. హాసేజుర్ను అఫీసు, 5. కిక్ నడరాబాదు (చక్కెరను).

చెన్నపురి శాసనసభ

న్యాయశాఖను గురించి చర్చ

దావాల పరిష్కారమున కాలస్యము

సభవారు నిరసించుట

మద్రాసు, మార్చి 24:- చెన్నపురి శాసనసభవారి యుదయము తిరిగి సమావేశమైనపుడు న్యాయశాఖ దిమాండులపై నింకను చర్చజరిగెను.

ఉప్పినాపాబుగారు స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖయందు ప్రభుత్వమువారి రవలంబించుచున్న విధానమును విమర్శించుటకు గాను నివిలు పెక్కిటరీల దిమాండునందు ఈ 100 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

ఎ. రంగనాథ మొలలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, బినామీ మంత్రివర్గము, రాజకీయములలో చాల అవి నీతికరమైనవని నుడిపిరి. మంత్రివర్గము బినామీయైనపుడు, ప్రతిపాలకులను గూడ బినామీయని గ్రహింపవలెను. ఇట్టి అవినితికరమును ప్రవర్తననుగించి ఆలోచించువనిని, జస్టిసుపక్ష నాయకుడగు బి. మునుస్వామినాయుడుగారికి వదిలివేసెదను. మంత్రివర్గమును, స్వలాభముకొరకు దుర్వినియోగ మొనర్చుచుండే ప్రాతినిధ్యము లేని మహమ్మదీయు, క్రైస్తవ, నిమ్న జాతులవారికి ప్రాతినిధ్య మొనగటకుగా నీ నామినేషనులు ఏర్పరుపబడెను. కాని, మహమ్మదీయ క్రైస్తవులకు ప్రాతినిధ్యము లేని జిల్లాబోర్డు లింకను పెక్కులుగలవు. నామినేషనుల జేయుటలో, మంత్రి, తన పక్షమువారి ని, మి త్రు ల ను సంతుష్టి పరచుటకు గాను, ప్రజాశ్రేయస్సును, ప్రజాన్యాయమును త్యాగమొనర్చుచుండెను. ఇట్టి చర్యలచే స్థానిక స్వపరిపాలనను, ఇదివరకెన్నడును ఊహించ జాలంంత, అవినితికరమును స్థితికి వచ్చెను. ఎన్నియో తాలూకాబోర్డులు ఉపాధ్యాయులకు జీతము లాసగకపోవుటచే వారు కోర్టులలో వ్యాజ్యములు నేయవలసి వచ్చుచున్నది. పాఠశాల గృహాలకు అద్దె చెల్లింపకపోవుటచే గృహములయజమానులు వ్యాజ్యము చేయుచున్నారు.

స్థానిక సంస్థల ఎన్నికల తగాదాల సందర్భమునను, నామినేషనుల సందర్భమునను, ప్రభుత్వమువారి రవలంబించుచున్న అవినితికరమును విధానము, అసహ్యముగనున్నది. తమ యభిమానులు ఎన్నికలయందు విజయముందు పక్షితులను కల్పించుటకు గాను, స్థానిక సంఘముల సహకారములలో ఎన్నికలను, ఇష్టమువచ్చినటుల రద్దుచేయుచున్నారు.

డా॥ సుబ్బారాయనుగారు:- ఆసమయమున మీరు నాతోగూడ మంత్రిలుగ నుండిరి.

ఎ. రంగనాథ మొలలియారుగారు:- కాని మహమ్మదీయములందెపుడును సంప్రదించలేదు. అట్టిచర్యను మేము నిరసించితిమి. ఈవిధముగ మంత్రిగారు, ప్రవర్తించినపుడు వారియుత్తరవులకు న్యతిరేకముగ సభలజరిపి, ఎన్నికలు జరుపబడిన కొన్ని సంస్థలకు యందు మంత్రిగారు నోరుమూసుకొని యూరకొనవలసినవచ్చెను. ఆత్మగౌరవముగలవారెవరు నట్టినితిని సహించియుండరు.

డా॥ సుబ్బారాయనుగారు విమర్శకు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, రంగనాథ మొలలియారుగారు దుడవారించిన తాలూకాబోర్డులు ధనాభావముచే ఉపాధ్యాయులకు జీతము లాసగలేదనియు, అంతియగాని దురుద్దేశముతో గాదనియు నుడిపిరి. రంగనాథ మొలలియారుగారు విమర్శించినవిషయములు, వారు నాతోపాటు మంత్రిగనున్నపుడుగూడ జరిగెను. నేనపుడు వారితో సంప్రదింపకపోయినపుడు వారు తమపదవికి రాజీనామా నొసగవలసియుండెను. కాని వారులుచేయలేదు. కనుక నాచర్యంలో వారికి గూడ బాధ్యతగలదు.

పిదప సవరణను వోటునకుబెట్టగా పిగిపోయెను. 17 గురు ఆచూకలముగను 41 మంది ప్రతిపాలముగను సమ్యుతులనొసగిరి. జస్టిసు పక్షమువారిలో కొందరు తటస్థముగనుండిరి. మరికొందరు ప్రతిపాలముగ వోటుచేసిరి.

పిమ్మట దిమాండు అంగీకరింపబడెను.

సమాకారబోధనా తరగతులు

వసంతవాడలోకలుగోఆపరేటివు యూనియన్ వారిచే జరుపబడుచున్న మూడవసమాకారబోధనాతరగతి 26-8-1930 తేది బుధవారము 11 గంటలనుండి నల్లూరు గ్రామములో సమాకారపరపతిసంఘము ఆఫీసునందు జరిపబడునగా న యూనియనులోని సంఘాధికారులు మొంబర్లుకు గుమాస్తాలును గుమాస్తాట్రయినింగు పొందువారును తప్పక దయచేయ బ్రార్థితులు.

సామవేదం సత్యనారాయణ మూర్తి

నెక్రటరీ.

11-వ పేజీ తరువాయి

బువాలో బహిరంగసభ

బువాలో యువకులు ఉత్సాహపూరితులుగా నూరుగాని పెద్దవాండు సత్యాగ్రహమునకు ప్రతిపాలకుగాను నూరుగాన అచటిసభకు హెచ్చుమంది రాలేదు. ఇతరసమయములందు ఒక పక్షమువారు పిలచిననుకూడ నేను వచ్చెదనుగాని యిది యుద్ధసమయము గుటచే ప్రతిపాలకు మొకటి యుండినపుడు అట్టిసలమునకు నేనువెళ్లగోరను. నాకిచట సకలసౌకర్యములను జరుపబడెనుగాన అంతమాత్రమున నాకు సంతుష్టి కలుగదు. గ్రామాధికారి రాజీనామా నియ్యవలెను. నాకుభనము నొసగుటలో ప్రజలందరును గూడ భాగస్వాములు కావలెను. పెద్దలు వచ్చి నాతో నేల మాటలాడరాదను? వారు నన్ను చూచి భయపడుచున్నారా లేక దొరతనమువారిని చూచి భయపడుచున్నారా. నేను ప్రతిపాలకు తీవ్రముగా ప్రసంగించుచుండినను ఉప్పు సత్యాగ్రహమును సలుపుటకు వెడలుచుండిననుగూడ దొరతనమువారు నన్ను అరెస్టుచేయజాలకున్నారు. నేనుగుప్తగా రిని కలకత్తాలో అరెస్టుచేసి రంగూను తీసుకొని వెళ్లి చివరకు దొరతనమువారి కేమిజేరో తెలిసినదా? 10 రోజులు విడిబైదు చేసిరి. దొరతనము 1887 లో బలిష్ఠముగానుండెనా లేక 1980 లో బలిష్ఠము నున్నదా? 80 మంది వలంటీరులుండినపుడే వారు నన్ను అరెస్టు చేయజాలనివో 80000 మందియున్నపుడు ఎటుల అరెస్టుచేయగలగుదురు? కావున నిర్భయముగా యెల్లవారును సత్యాగ్రహమున చేరవలెను. నేను విజయమును బడయగలిగినవో వారికి భూమిసినుత్పన్ను. మామృతాదారుడు వారిని చాల గౌరవముగా చూచును. దొరతనమువారు చెరసాలకు పంపకుండు నిరోధించుటకు మాత్రమే పూనుకొనునెడల సత్యాగ్రహదళము వారు జయప్రదముగా నిలువగలుగుదురు. అపుడు చేశమునందంతటను సత్యాగ్రహము జరుప వీలగును. అట్టి సిల్లిలో సత్యాగ్రహమునుగూర్చి దొరతనమునకు ముందుగా తెలుపునట్టి మర్యాదనుగూడ మనము పాటించవలసరముండదు. అని మహాత్ముడు నుడివెను. సభలో మహాత్మునకు 100 రూపాయలు నొసగిరి. ఎందరు చందాని య్యు లేదని మహాత్ముడుగూరి మంది యి య్యు లేదని తెలిపిరి. వారు గూడ చందానియ్యుగోరెదను. నాకు భనము సమృద్ధిగానే దొరుకునుగాని మీరందరును రాజీపడినవో నేను సంతసించునని మహాత్ముడు నుడివెను. 28 వ తేదీని సాయంత్రము 4 గంటకు బువాలో జరిగిన బహిరంగ సభలో మహాత్ము డీరీతిగా ఉపవ్యసించి సామ్మికి బయలుదేరెను. (ఆ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

* * * * *
సామ్మిలో ఘనముగు స్వాగతము

బహిరంగసభలో నుపన్యసించుట

మహాత్ముడు మున్నగువారు 28 వ తేదీ రాత్రికి సామ్మి చేరిరి. వెంటనే బహిరంగసభలో మహాత్ముడు ఉపన్యసించెను. అచట పెండ్లిండ్లు హెచ్చుగా జరుగుచుండుటచే హెచ్చుమంది సభకు రాలేదు. ఆగ్రామాధికారి రాజీనామానిచ్చి నందులకు మహాత్ముడతని ప్రశంసించెను. "నీవు మనఃపూర్వకముగా రాజీనామా నీయక యితరుల బలవంతము చేతనే యిచ్చియుండినయెడల దానిని 12 గంటలలోపున నే రద్దుపరుచుకొనుము. నేను అహమదాబాదునుండి బయలుదేరినప్పటినుండి 80 మంది రాజీనామాలనిచ్చిరి. వారిలో చాలమంది నిర్బంధమునలనే రాజీనామాల నిచ్చిరనియు అట్టివారు మరల రద్దుపరుచుకొనిరనియు పత్రికలలో ప్రకటించబడెను. అట్లు చేసినవారందరును దేశద్రోహులు. వారు మొదట రాజీనామాల నీయబునలేదు. భారతదేశమునందున్న 7 లక్షల గ్రామములలోని యుద్వ్యంలందరును రాజీనామాలనియ్యు. నజరాతులో కొందరు రాజీనామాల నిచ్చిరి. ఇతర రాష్ట్రములవారుగూడ కొందరు రాజీనామాలనిచ్చియుండవచ్చును. పీఠ రాజీనామాల నిచ్చినను మానినను మనయుద్దయమున కెట్టి నష్టమును కలుగదు. అని మహాత్ముడు నుడివెను. ఖరగు బహదరకును మరియొకరు వలంటీరులకును అస్వస్థత కలిగినది. నేడు మహాత్మునకు మానవ్రత ముటచే నేడుగూడ వారు సామ్మిలోనే విశ్రాంతిని గైకొనిరి. శేఖర 25 వ తేది ఉదయమున అటనుండి బయలుదేరి త్రాల్వా వెళ్లెదరు. (ఆ. ప్రె. శ్రీ ప్రె.)

విదేశవార్తలు

ప్రపంచమునందలి గొప్ప దేశములలో నెల్ల

ఇండియా
యొక్క పరుల పరిపాలనకు
లోబడియున్నది

రాధాకృష్ణన్ గారి యువన్యాసము

(ప్రొ. పై. వీమ్ సర్వీస్)

లండన్, మార్చి 19:—లివర్ పూలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు ప్రొఫెసర్ రాధాకృష్ణన్ గారి గౌరవార్థము విదేశీకదాని నొసంగిరి. ఈసందర్భమున నుపన్యసింపుచు, రాధాకృష్ణన్ గారు హైందవపరిస్థితుల యధార్థ తత్వమును వివరించిరి. ప్రపంచమునందలి యుత్పత్తి జాతులలో నెల్ల భారతీయులే పరల పరిపాలన క్రిందనున్నారనివారు నొక్కిచెప్పిరి.

పూర్ణస్వరాజ్యోదయము

ఇండియాలో నిపుడు ప్రాముఖ్యమును గాంచుచున్న పూర్ణస్వరాజ్యోదయమును రాధాకృష్ణన్ గారు సభ్యులకు ను బోధకమొనరించిరి. ఆసహాయవారులలోను బ్రిటీషు సంబంధమును బలవంతముగా తెంపుకొనవలయుననెడి విచక్షణజ్ఞానము గల హైందవుడు లేడనివారునుడిరి. ప్రభుత్వవర్గములో "నేరో యొక్కరు" ఈలో గా మనము ఆధికారము చెల్లించెదముగాక" యనగా చెంటనే దేశీయంలో కొందరు "మనము సామ్రాజ్యము నుండి విడిపడెదముగాక" యనుచుండిరి. ఇదియే హైందవపరిస్థితుల యందలి రహస్యము. హైందవులపై జనాభునకు కొందరు తర్కముగా నీవిధముగా మరల బుట్టుచుండిరి:—అటులయినచో ఇండియా భూలోకవరకమై పోవును? హైందవు లూరకుం డెదరా? స్వర్గమును గాంచు ప్రయత్నములలో నరకమునకైన బ్రష్టముగాని, ప్రస్తుతనిరంకుశ విధానమును నైపజాలము" అని వారు నుడువుచుండిరి.

నాకాదళ నిర్ణయసభ

పరిస్థితులు మారలేదు

(వైరెన్)

లండన్, మార్చి 22:— నాకాదళనిర్ణయ సభాసభ్యులలో నేడెట్టిచూపులును గన్పట్టియుండలేదు. పారిసునుండి బ్రహ్మాండు, టూర్జోగార్డెవుడు వచ్చునని చెబుచు లేచు, ప్రధానామాత్యుడు నేటియుదయము రాజాగారితో సంప్రదించెను.

ప్రస్తుతవిషయ సమస్యను పరిష్కరించుటకై నెట్టినూచ నకైనను అంగీకరింపవలయునని ప్రాస్తు దేశీయులుగాని, ఇటలీదేశీయులుగాని బలవంతపెట్టు ప్రయత్నము జరిగియుండలేదని ప్రధానామాత్యుడు సీనర్ గ్రాండిగారికి చెప్పెను.

కామన్సునభిలో

మెడిటరేనియన్ మహాసముద్రములో మల్లము నరికట్టుటకు హక్కు కొనుగొనునట్టి నూతన యెర్పాట్లకు అంగీకరింప వన మాట యివ్వవలయునని ప్రధానామాత్యుడు నిన్నకామన్సు సభలో కోరబడెను. అంతర్జాతీయ సభవారి నిర్ణయము నతిక్రమింపరాదని కోరబడిరి. అట్టితలంపే లేదని వారు మారుబల్గిరి.

అరబ్బుల రాయబారము

ఇంగ్లాండు నకు పయనము

(హుటగు)

హిట్రాన్, మార్చి 21:—ఖాసీమోహగారి నాయకత్వము క్రింద, పాలస్తీను అల్లగుల విమయములో దర్భాపురు గావించియుండిన విచారణ సంఘమువారి నివేదికనుగూర్చి ఆంగ్లప్రభుత్వమువారిలో అరబ్బుల తరపున ముచ్చటించుటకై అరబ్బుల రాయబార వర్గముండు లండనుకు వచ్చినమొదలున్నది.

తమ ప్రతినిధులకు అరబ్బుల తానామతో వీడ్కోలు నొసంగిరి.

బొగ్గుగనుల చట్టము

(:ం:)

కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి సవరణలు వీగిపోవుట

'వచ్చే సంవత్సరము వసంతరతుకుపులోగా
బ్రిటీషు ఎన్నికలు మరల జరుగవు'

(బి. అ. వై. లై సు)

దర్బీ, మార్చి 21:—సామాన్య భగలకు సంబంధించిన భాగములకు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారు ప్రతిపాదించిన సవరణలు చెందును వీగిపోయినవి. ఒకటి 45 వోట్ల వలనన, రెండవది 50 వోట్ల వలనన వీగిపోయినవి. లిబరల్ పక్షమువారు తటస్థముగా నుండిరి.

వచ్చే మంగళవారమునాడు లిబరల్ పక్షమువారు తాము బొగ్గుగనుల చట్టమునెడల నవలంబింపవలసిన విధానమును మరల చర్చించెదను. లిబరల్-లేబర్ పక్షముల కలయిక యసంభవమనియు, అట్టి తలంపే యుండి యుండలేదనియు 'టైముస్' పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మరియు, వచ్చే సంవత్సరము వసంతరతుకు (ఆనగా మార్చి నెల) లోగా బ్రిటీషు ఎన్నికలు మరల జరుగుటకు మూడు పార్టీల వారికిని యిష్టము లేకుండుటయే కార్మిక ప్రభుత్వము వారికి మిక్కిలి యనుకూలమగు సంగతియని యాపత్రిక నుడువుచున్నది.

లేబర్ పక్షసభ్యుల నానాదేశ సంచారము

కల్నల్ వెజ్టివుడ్ గారి యనుభవములు

దక్షిణాఫ్రికాలోని హైందవులు

(బి. అ. వై. లై సు)

లండన్, మార్చి 19:—సామ్రాజ్యము నందలి నానాదేశములయొక్క సిరిగతులను, సమస్యలను స్వయముగా పరిక్షించుటకై లేబర్ పక్షసభ్యులలో ముఖ్యులగువా రిటీవల సామ్రాజ్యమునందంతటను సంచార మొనరింప మొదలిడియున్నారు. వీరిలో బ్రాక్స్, కమాండరు కెన్వెర్టీ, కల్నల్ వెజ్టివుడ్ గార్లను ముఖ్యులుగా చేర్చినవారు.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

కల్నల్ వెజ్టివుడ్ టెక్ గారిటీవలనే దక్షిణాఫ్రికానుండి ఇంగ్లాండునకు మరలి వచ్చియున్నారు. ఫ్రీవెస్టువారి లండను ప్రతినిధి వీరిని సందర్శింపగా, తమయనుభవముల వారనికి చెప్పిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికిగాని, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారికిగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దక్షిణాఫ్రికా హైందవ సమస్యను గరించి గట్టిగా వ్రాసిననే దక్షిణాఫ్రికా హైందవులకు విమోచనము గలుగగలదని కల్నల్ గారు నడిచిరి. వ్యాయబుద్ధి యింకనూర్తిగా యలవరచుకొని యుండని ప్రజల మధ్య నివసించు చుండుట వలన, దక్షిణాఫ్రికా హైందవులు నిస్సహాయునితిలోనుండిరి. సామ్రాజ్యమునుండి దక్షిణాఫ్రికా విడిపడవనే తమస్థితి బాగుండునని యచటి హైందవులు తలపవచ్చును.

పిమ్మటకన్యాలోని హైందవుల స్థితిని గూర్చి కల్నల్ గారు ముచ్చటించిరి. కన్యానుందలి పరిపాలనావిధానమువారి హైందవులను ఆఫ్రికనులను కూడ నాదేశీయులయొక్క స్వపరిపాలనలో పాల్గొనుటకు సంసిద్ధులగునరకు నాదేశీయులయొక్క రాజ్యాంగ మాత్రములలో మార్పుగల్గునని తమకు దోచుటలేదని వారు నడిచిరి.

సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము

అంతట కల్నలుగారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి తమయభిప్రాయమును చెప్పిరి. సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ప్రజానాయకత్వమునకు కేవలము విరుద్ధము. కేవలనందలి ఆఫ్రికనులకు సామాన్య యోజకపుహక్కును లేకుండవేయుటకై హెర్జోగ్ ప్రభుత్వము వారు యీసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును సాధకముగా నుపయోగింప జూచుట వలననే దీనబంధపులందరును ప్రజానాయకత్వమునకు హానికరమగు నీసాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నరికట్ట వలసియుండును.

సిలోను హైందవ సమస్యనుగూర్చి మాట్లాడుచు, హైందవులకు హానికరమగువార్తలు దోసమోరునిఫోర్ములలో లేబరు ప్రభుత్వమువారు గావించిన నవకాత మొసంగినందుకు కల్నల్ గారు తమవిచారమును చెల్లుచుచ్చిరి.

నైమన్ కమిషన్ నియామకము

సభ్యులందరును ఆంగ్లేయులుగానే యుండుటకు
మోక్షోన్మాదుగా రేల నమ్మితినిచియుండిరి

మాడ్డిజోన్సుగారు రహస్యమును బయటపెట్టుట

(బి. అ. వై. లై సు)

లండన్, మార్చి 21:—కేవలము ఆంగ్లేయసభ్యులనే గల నైమన్ కమిషన్ యొక్క నియామకమును గూర్చియు యీ నియామకముతో కార్మిక పక్షనాయకులను రామ్సే మేజ్జో నాల్లుగారికి గలసంబంధమును గూర్చియు ముఖ్యరహస్యవిషయములను కొన్నింటిని పార్లమెంటు లేబరు పక్షసభ్యులకు మాడ్డిజోన్సుగారు 'వెబ్బెక్స్ మెయిల్' పత్రికలో నొకవ్యాసమున వ్రాయుచు బహిరంగపరచి యున్నారు. నైమన్ కమిషన్ నియామకము మొట్టమొదటిసారి ప్రకటింప బడినపుడు మాడ్డిజోన్సుగారు ఇండియాలో సంచారము చేయుచుండిరి. పత్రికలలో తాము కమిషన్ ను గూర్చిచదువగానే తత్ప్రభుత్వముగా నియమింపబడిన లేబరుపక్షసభ్యులకు కమిషన్ నుండి తీసివేయవలయునని తమ పార్టీ నాయకులను బహిరంగముగా వేడియుంటిమని జోన్సుగారు నుడువుచున్నారు. కానివారి ప్రార్థన నిరాకరింపబడి యుండెను.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని బలవంతము

తాము ఇంగ్లాండునకు మరలగనే లేబరు పార్టీలో సత్యంశప్రాముఖ్యులగువారు నైమన్ కమిషన్ నియామకమునందలి యాంతర్యములను తమకు చెల్లిపియుండిరి. కమిషన్ సభ్యులందరును ఇంగ్లీషువారగునే యుండుట యుచితమని మేజ్జో నాల్లుగారికి దోషకపోయిననూ అపుడు ఇండియానుండిగానుండి యుండిన బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు బలవంత పెట్టుటచే వారి పృథ్విక తప్పిదాదాని తమకు చెల్లుపబడెనట. కమిషన్ సభ్యులలో సగమునంది హైందవులుగ నేయుండవలయునని లేబరు పక్షమువారు పట్టుబట్టి అట్లు జరుగనిచో తమపార్టీవారిని నైమన్ సంఘసభ్యులుగా నుండ నివ్వమని నుడువుచో బ్రిటీషు రాచరీయములలో క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడునని మేజ్జో నాల్లుగారికి చెల్లుపబడెనట. నిలనన, ముందు లేబరు ప్రభుత్వమువారు నైమన్ కమిషన్ ను జోలివ కమిషన్ నులను నియమించినపుడు కన్సర్వేటివ్ పక్షము (బర్మెన్ హెడ్డు పక్షము) వారును లేబరు పక్షమువారి వలెనే యాకమిషన్ లలో పాల్గొనుటకు నిరాకరింపవచ్చును.

ఫలితములను కార్మిక ప్రభుత్వమువారు

రనుభవించుచుండుట

తమ వ్యాసమును మగించుచు, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని విధానముయొక్క ఫలితములను నేను లేబరు ప్రభుత్వమువారను భవించుచున్నారని మాడ్డిజోన్సుగారు నుడువుచున్నారు. వారపుడు కన్సర్వేటివ్ పక్షమువారి చేష్టలకు సహించియుండిరి. "ఇండియా యందలి సిరిగతులను బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభుని కన్ను ను వెజ్టివుడ్ టెక్ గారు చక్కగా గ్రహించెననో, లేదో, ముందుగాని తెలియదు. ఆ యోగయముగాని హైందవరాజకీయములలో నొక్కవిషయము మాత్రమే స్పష్టము. హైందవులందరి యొక్కయు విశ్వాసమును యివ్వరలో నేరాజప్రతినిధియు గాంచియుండనిదిని ఇర్విన్ ప్రభువు సాందియున్నారు."

మీరట్ కుట్ర కేసు

నేరాకోపణ స్పష్టికరింపవలయునని డెయిలీ
హెరాల్డు పత్రిక కోరుట

(బి. అ. వై. లై సు)

లండన్, మార్చి 21:—మీరట్ కుట్రకేసునట్టికేసు యకుండుటను గాంచి, కార్మికపక్షసభ్యులు ఆతురతనొందిన నేయున్నారు. డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక తనప్రధానవ్యాసము: వారిభావములనే ప్రకటించుచున్నది. మీరట్ కుట్రకేసు హాజరునంతను పునఃపరిశీలనమొనర్పవలయునని యీపత్రిక డియామంత్రిని కోరుచున్నది. వ్యాయస్థాన విచారణలో లెజిస్లేషన్ కలగజేసికొనజాలవని టెక్ గారు నుడివియుండిన నాస్తవమేయవను సిరిగతులయందలి మార్పులచే తామిచ్చి జోక్యము కలగజేసికొనుట యవశ్యమగునా యను విషయమును టెక్ గారు రాలొచింపవలసి యున్నదని యీపత్రిక నుడువుచున్నది. నిందితులపై నేరాకోపణను స్పష్టికరింపవలసినవియ విచారణను త్వరగా నడిపింపవలయుననియు టెక్ గారు ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెబుతుట యుచితమని డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక నుడువుచున్నది.

దేశబంధు సి.ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారు మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

పూర్ణస్వరాజ్యతీర్థానము నామోధించినందుకు
ప్రశంసించుట

“మనము పూర్ణస్వరాజ్యమునే కోరవలెనని చిరకాలము కైంకటనే దేశబంధు ఆంధ్రానుగారు నా కరిగించిరిగాని నేను మాత్రము పూర్ణస్వరాజ్యముకంటె అధినివేశస్వాతంత్ర్యమే శ్రేష్ఠమని నమ్ముచుంటిని. ఆంధ్రానుగారికి తెలిసినంత బాగుగా నాకు అంగ దేశమును గూర్చి తెలియని మాట నిశ్చయము. ఇటీవల ఆంధ్రానుగారు నా కొక లేఖవ్రాసిరి “నేను నిరంతరమును మిమ్ములను గూర్చియే యోచించుచుండును. ఇట్టి విషయములందు భావనలే ప్రారంభమగుచుండును. నేడు ప్రబలతమ మగు పూర్ణస్వరాజ్య సత్యాగ్రహసమరము భారత దేశమునందు ప్రారంభమైనది. పూర్ణస్వరాజ్యమును కోరుటలో భారతకాంగ్రెసు మహాసభ చాల ప్రశంసనియ్యమైన పనిని చేసి నది. భారతదేశమునందు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందొక భాగముగా నుండుటకు యెట్టి అవకాశమును లేదని నే నిదివరకే నిశ్చయించియుంటిని. అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి.

“అధినివేశ స్వాతంత్ర్య వియ్యబడనిచో భారతదేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బడయజాలదు. తక్కిన అధినివేశ ములకు గల గౌరవముల నన్నిటిని బడయజాలదు. అను నభిప్రాయముతోనే ఆంధ్రానుగారు యీ లేఖను వ్రాసిరి. అట్టి సమాన గౌరవమునగడు పద్ధతినే నేనపుడు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును కోరితిని. అది సెరవేర లేదని 1929 లో నాకు విదితమగుటచే నేను పూర్ణ స్వరాజ్యవాదిని అని.” మె. క. గాంధీ-ఎంగయిండియా 20-8-1980.)

ప్రకటన

ఈ మునిసిపాలిటీకి యీక్రింద వివరింపబడిన సామానులు సరఫరాచేయుటకు టెండర్లు కోరుచున్నాము టెండర్లు, ఈ దినవ సంతకముచేసి యుండు వారికి 29-3-30 తేదియ సాయంత్రం 4 గంటలలోపుగా, ఆ యా పద్ధతికట కనిన ప్రారంభ దిపాసిట్లతో చేరవలయును.

డిపాజిట్ రూ

- (1) నేలబొగ్గు మునిసిపల్ వాటరుసర్కికు (బంగారము. సింగ రేణి) సరఫరాచేయుటకు 100
 - (2) కిరిసివాయిట్ బౌన్స్ లెటింగుకు సరఫరాచేయుటకు 100
 - (3) లాంతర్లు రిపేరుచేయుటకును, క్రొత్తవాట్లను సరఫరా చేయుటకు 20
 - (4) మునిసిపాలిటీలోనుండు యూనాని, అయిర్లెడ్ బౌవధ కాలకు, యూనాని అయిర్లెడ్ మందులు సరఫరా చేయుటకును 100
- మునిసిపల్ ఆఫీసు, ఏలూరు } మోతే నరసింహారావు
19 మార్చి 30 } చేర్చేను.

యంత్రముల ఏలము

జనరల్ నూపరిం టెండెంటు పి. డబ్ల్యూ. వర్క్-హౌస్ ఆంధ్ర స్టోర్సు మదరాసు వారి యు త్తరువుపై దిగువ వివరింపబడిన వస్తువులును, యింక మరికొన్ని వస్తువులును, యీ దిగువ సంతకము చేసియుండువారు 1980 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 27 వ తేదీ గురువారం మధ్యాహ్నము 12 గంటలు మొదలు ప్రతిరోజును పి. డబ్ల్యూ. వర్క్-హౌస్ ఆంధ్ర స్టోర్సు, పాత జెయిల్ రోడ్డు వద్ద ఏలములో విక్రయించెదరు:—

3 రెండుఅడుగుల నేజిగలదియు, పెట్రోల్ తో నడుప లెగినదియు క్రొత్త పెంచరి లోకొమోటోపుయింజనులు, 2 నెంబరు డ్రైమండ్ రాక్ డ్రెస్సు, ఒక అప్టరుఆయిల్ యెంజిన్, పార్ట్ లిఫ్. డబుల్ బారెడ్ మెగ్రివెదరు చేతి పంపు, 2 న్యూ మాటిక్ రాక్ డ్రెస్సులు, ఒక పంపుతోకూడిన ఆయిల్ యెంజిన్, నాలుగు చక్రములగల చిన్న బండిపై యెక్కింపబడిన ఒక గ్రాటింగ్ మిషనున్న, నుమారు 25 టన్లు తూకముగల యినుప ముక్కలు.

ది ముద్రాస్ నేల్సు అండ్ ఏజన్సీ కో,

గవర్నమెంటు తరపున ఏలము వేయువారు.

18, సింగన్న నాయక వీధి జి. టి. మదరాసు, టెలిన్ 2278. టెలిఫోన్ గాము ‘నేల్ ఏజన్సీ’

ఆల్ఫస్వభావము

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 20:—మహాత్మాగాంధీగారు తై శీర్షికతో నొక వ్యాసమును యీ వారము యంగయిండియా పత్రికలో గొట్టు వ్రాసిరి:—

ఇటీవల నేనుగుప్తాగారు రంగూనులో దారిమార్గముగా దిగిన బాటసారిగా బర్మా గవర్నమెంటువారిచే పరిగణింపబడిరి కాని, కలకత్తా కార్పొరేషను అధ్యక్షుడైన యీ ప్రముఖుడు నేడు ప్రాసిక్యూటరును చేయబడి రంగూనులో అరెస్టులో నున్నాడు. ఇంతకార్పొరేషనుతో ప్రారంభింపబడిన యీ ప్రాసిక్యూటరు వ్యవహారము విధిగా శిక్షతో తుడముట్టును. ప్రభుత్వమువారి ప్రాసిక్యూటరు వ్యవహారముల విషయములో మనకుగల చిరకాలానభవమును బట్టి శిక్షనిధింపబడునని తప్పక యూహింపగలము. కాబట్టి ప్రభుత్వాధికారులందరును యీ విషయములో కూడ బలుకుకొని యున్నారనుట స్పష్టము కొంచెము పెద్ద తలకాయలనన్నిటిని పడగొట్టవలెననియే వారి ఆంతరంగిక ఆలోచనలుగా నున్నవి. నిన్న వల్లభాయీ పటేలువంతు అయినది నేడు నేను గుప్తాగారి వంతు వచ్చినది. రేపు మిగిలిన నాయకుల వంతు రాగలదు. గవర్నమెంటు వారికి రెండే గత్యంతరములు. ప్రజాభీష్ట మీ చేర్చవలెను. లేదా ప్రజలను వీడించవలెను. ప్రజాభీష్ట సంసిద్ధికి గవర్నమెంటువారు విముఖులై యున్నారు. కాబట్టి ప్రజాపీడనమే వారికి కర్తవ్యము. మరింతవేగముగా మరొక దిట్టముగా యీపీడనము జరుగును. ఇది మనకు మంచిదే. జాతి యందు వీర్యమున్నయెడల, ప్రజాపీడనము హెచ్చిన కొలది యు, జనులలో సంచలనము కదలిక బాగుగా కలుగును. కాబట్టి నేను గుప్తాగారు అరెస్టు అయినందులకై వారిని నేను ఆభినందించుచున్నాను. (ప్రీ. వె.)

ఉప్పు పంట-ఉప్పు పన్ను

గాంధీ మహాత్ముని వ్యాసము

అహమ్మదాబాదు, మార్చి 26:—గాంధీ మహాత్ముడు యంగయిండియా పత్రికలో యీ క్రిందిరీతిగా వ్రాసెను:— ఉప్పుపన్నును ఉల్లంఘించుట ఎట్లుకే అనుశీర్షిక క్రింద ఈక్రింది విషయములను వ్రాసిరి. ఉప్పులేదని యొకని లేఖరి నాకు వ్రాయుచున్నాడు. ఈ దేశములోని పోర్చుగీసు పరగణాకు దమునుండి ఎంతపువ్వునను దిగుమతి కావచ్చును. కాని 6 సరుకు బ్రిటిష్ సరిహద్దులు దాటగానే పన్ను నిరాకరింపబడుచున్నది. ఈ రీతిగానే యొకసలహా కలియావారునుండిమాడా నొకరిచే గూచింపబడినది. అచటకూడా అధికారులే ఉప్పు తయారుచేయుటకు అధికారులై యుండినప్పటికిని పన్ను మాత్రములేదు. వీది ఎట్లున్నను జనసామాన్యముంతయు కాస నోల్లంఘనము చేయవలసి వచ్చినప్పుడు లహణకాసనము కంటె గుల్ఫమైన కాసన వింకొకటిలేదు.

కాసన ధిక్కారములను ఎదుర్కొనుటకు గవర్నమెంటు వారు మామూలు ధోరణిగా కట్టుదిట్టములు చేయుచున్నారు. ప్రతి పోలీసు ఉద్యోగిని (బొంబాయి రాజధానిలో) నాల్గు అఫీసరు అధికారము లొసంగబడినది. కాబట్టి యీ పోలీసు అధికారులు తమ శక్తికొలది పనిచేయగలరు. కనుక, నిరపరాధులైన భారతీయుల రక్తమును యీ అధికారులు చిందించి తన హస్తములను రక్తసిక్తములుగా నొసరికొనిన విషయ అప్పుడు లహణకాసనమును సవరించుటకై యొక విచారణ సంఘము నియమింపబడును. కాని, యీ మారు కాసనోల్లంఘనముయొక్క సంకల్పము ద్వివిధముగానున్నది. ఉప్పుపన్ను రద్దుచేయుటయేగాక బ్రిటిష్ శృంఖలములనుగూడ రద్దుచేయవలెను. బ్రిటిష్ నిరంకశత్వముయొక్క చిహ్నములలో యీ ఉప్పుపన్ను ఒకటిగానున్నది. ఉప్పు పన్ను తగ్గించుటకు గాని లహణకాసనమును సవరించుటకుగాని యీమార్గగవర్నమెంటు వారు పూనుకొన్న మాత్రమైన యీకాసనోల్లంఘనము అగ్రము. కాబట్టి ఉప్పుపన్నును సంస్కరించుటకుపూనుకొనెడు వారందరును తమచిట్టి యత్నమును మానివేసి యీకాసనోల్లంఘనోద్యమమునందే చేరికడవరకు ఉద్యమముల్లో పని చేయకన్నను ఉప్పుపన్ను రద్దుయ్యేవరకైన పనిచేయవలెను. (ప్రీ. వె.)

వైటు కొన్నిలునభ

రాండుటేబిలు సభాతీర్థానము

ధిల్లీ, మార్చి 21:—రాండుటేబిలుసభ 1930 ఆక్టోబరు 20 తేదీలోగా జరుపవలెనని కోరుచు వైటుకొన్నిలుసభలో రామస్వామి మొదలియారుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానమును గూర్చి మాటలాడుచు హెగ్ గారిట్లు చెప్పిరి:— ఈ తీర్మానమునుగూర్చి మాటలాడిన భారతీయ సభ్యుల యువవ్యాస ధోరణినిబట్టి చూడగా గవర్నమెంటువారు యీ రాండుటేబిలు సభను త్వరలో జరుపరు అనియెడి భయము వారికి ఉన్నట్లు కన్పించుచున్నది. అట్టిభయము అవసరములేదు. గవర్నమెంటు వారి సంకల్పముతో ఏకీభవించుచునే యున్నది.

నైమను కమిటీవీడేదిక యీ ఏప్రిలునెలలో ప్రచురింపబడును. అది ప్రచురింపబడిన కొలదికాలము వరకును నివేదిక విమర్శింపబడును. కాని, అనవసర కాలసరణము జరుగదు. ఈ సంవత్సరము హేమంతముకుపురో బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సభ జరుగును కాని, భారతీయ ప్రతినిధి సభయొకటి ముందుగా ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారిచే జరుపబడును. ఇప్పుడు జరిగిన యీసభా చర్చయొక్క నివేదిక యావత్తును ఇండియా కార్యదర్శిగారికి పంపబడును.

ప్రభుత్వమువారు యీరాండుటేబిలు సభను త్వరలో జరుపుటకే నిశ్చయించియున్నందులకు గాను యీతీర్మాన ప్రతిపాదకులకు శామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రభుత్వసభ్యుడగు హెగ్ గారిని అభినందించిరి.

అసెంబ్లీసభవారు సుంకప్రయోగ నిర్ణయచట్టమును, ఆర్థిక చట్టమును చర్చించుట ముగించి వైటుకొన్నిలుసభకు పంపినగాని, యీవైటుకొన్నిలు సభవారు చర్చించవలసిన వ్యవహారములు ఏమియు ప్రస్తుతము లేదని ప్రభుత్వసభ్యులగు హబిబుల్లాగారు సభవారి కరిగించిరి. (అ. వె.)

The
Allenburys' Foods.

బిడ్డలను పెంచుటకు
క్రమమైన పద్ధతి

భూలోకమందంతయు, కృత్తజ్ఞత
గల తల్లి తండ్రులనుండి వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రికలు వచ్చినవి.

ప్రతివారమును ఇండియా
కు క్రొత్త సరకు వచ్చును.

అన్ని ఉగ్రాణములలోను, 2
మందు లమ్మకారికడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd., London

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS.

Block E,
2nd Floor,
Clive
Buildings,
Calcutta.

‘బిడ్డలను పెంచుట, విచారణ’
అను మా ఇంగ్లీషు పుస్తకమునకు
వ్రాయును. ఉచితము.

శ్రీ నరసారావుపేట రేంజి ప్రాథమిక
పాఠశాలసంఘ ప్రథమసమావేశము
విద్యాప్రదర్శనము - నరసారావుపేట

పై సమావేశము ప్రదర్శనము ఈ సంవత్సరము మార్చి
15, 16 తేదీలలో నరసారావుపేట పురపాలకాన్నిత పాఠశాల
భవనమునందు జరుపబడెను.

తే 15-8-30 ఉదయము 8 గంటలకు ప్రార్థనలతో
సభ ప్రారంభమయ్యెను. గుంటూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా
పుర. మ-రా-రా-శ్రీ జె. కృష్ణస్వామిచౌదరి యమ్. ఎల్. సి.
గారు కర్పూర మాతీకాలంకృతులై యధ్యక్షస్థాన ములంకరిం
చిరి. గుంటూరుజిల్లా విద్యాకాఖాదికారిగారగు మ-రా-రా-
శ్రీ డి. సదాశివరెడ్డి బి. ఎ. హానన్స్ (Oxen) గారును,
కర్పూర మాతీకాలంకృతులై సభను ప్రదర్శనమును తెలుపుచు
వారు, ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాయులపట్ల మిక్కిలి సాను
భూతిని జూపుచు, ఇట్టి సమావేశములనండి ఉపాధ్యాయులు
శ్రేష్ఠులైనవని విషయములు వెళ్ళులు గలవనియు, వానివల్ల
వారికి వెళ్ళులభములు చేకూరగలవనియు కృపారసమొల్క
పల్కులతో నువ్వనించిరి. అంతట సభ్యులందఱును ప్రదర్శన
భవనములం దుంచబడిన వస్తువు లన్నింటిని జూచి బీదలయ్యెను
ప్రాథమికపాఠ్యాయుల తంత కత్తివంతులాయని సంతసించిరి.
తదుపరి సభాభవనమునందు పిల్లలు క్రమముగా బడికి వచ్చు
నట్లుచేయుటకు మార్గములు, ప్రాథమికపాఠశాలలోని పుస్తక
ములు శిలబములు, ప్రస్తుత గ్రాంటువిధానము, పూర్వపు రిజిస్టరు
సిద్ధము మున్నగు విషయములను చర్చించి అవసర మగు తీర్మాన
ములను స్థిరపరచిరి. అంతట శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెం
టుగారగు చింతలచెట్ల కోటిశ్వరరావువంతులుగారు "గ్రామ
పునర్నిర్మాణము, ఉపాధ్యాయుని విధి" యను విషయమై ఉప
న్యసించిరి. దానితో ఉదయసభ ముగిసెను.

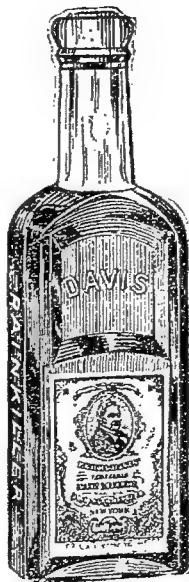
తిరిగి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యెను.
అప్పుడు మ్యూనిసిపల్ న్యూలు టీచర్లకు సంబంధించిన విష
యములు-బడి పూటలసంఖ్య, వేతనములు గ్రేడులు, బ్రాన్సు
ఫరు డిప్లీఫీట్లు, బాలుర ప్రమోషన్లు మున్నగునవి చర్చింప
బడి అవసర మగు తీర్మానములు స్థిరపరచబడెను. పిదప కె.
వెంకటరాయశర్మగారు ఉపాధ్యాయుల విద్యుక్తధర్మములను
ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట బాలబాలికలచే నృత్యగీతములు స్కా
టోచ్ ప్రదర్శనములను గావింపబడెను. అప్పుడు వచ్చినవారి
కల్లరకును ఫాటోషీయించబడిన పిమ్మట నాటకకాలయందు
కొండ టుపాధ్యాయులచే రామదాసునాటకము ప్రదర్శింప
బడెను.

మరునాడుఉదయము 8 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యె
ను. అప్పుడు బోర్డున్యూలు టీచర్లకు సంబంధించిన-గ్రేడులు
గృహకర్తులు, టీచర్ల సర్టిఫికేట్లకమాద్యుట, సెలవులు మున్న
గు విషయములు చర్చింపబడి, అవసరమగు తీర్మానములు స్థిర
పరచబడెను. అంతట చిలకలూరుపేట రేంజి డిప్యూటీ ఇన్
స్పెక్టరుగారగు మ-రా-రా-శ్రీ ఒంగోలు శ్రీనివాసరావువం
తులుగారు ప్రాథమిక విద్యయొక్క ప్రస్తుతిస్థితినిగూర్చి యుప
న్యసించిరి. దానితో ఉదయసభ ముగిసెను.

తిరిగి మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు అల్పాహారములై సమీప
ప ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ కు సంబంధించిన గ్రాంటులు, కాంపెన్సే
షన్లు, బడిగృహములు మున్నగువిషయములు చర్చింపబడి
అవసరమగు తీర్మానములు స్థిరపరచబడెను. అంతట జిల్లా ఎ
డ్యుకేషనలు కాన్సిలు మెంబరుగారగు రా. చంద్రమౌళిగారు
ప్రాథమికపాఠశాలలోపాఠ్యాయులు తమ పాఠశాల స్కూలు అభి
వృద్ధి పరచగలుగదులో నూచించుచు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట
ప్రదర్శనమునకు మంచివస్తువులు తెచ్చిన టీచర్లకు విద్యాధ్యులకు
సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వబడెను. అధ్యక్షులగు శ్రీ కృష్ణస్వామిచౌదరి
గారు ఒక వెండిపాత్ర తయారుచేయించి ప్రదర్శనవస్తువులు చే
సిన బతుల న్నిటిలో నుత్పన్నమైన దానికి ప్రతిసంవత్సరము
ఒసంగుమరని తెలియబడిరి. రామాంజ్ కో వారును ప్రతిసం
వత్సరము మంచివస్తువులు తెచ్చి మొదటి నాల్గూన్యూల్లకును
నాల్గు ఐండిపత్రికము లిచ్చెదమని చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరము దా
లయు. యల్. సి. ఎమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలుర
పాఠశాల కన్వీనరును; పతకములు, ఈ న్యూలుగారు, యు.
ఎల్. సి. యమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలికా పాఠశాలకు
ను, ఏ. బి. యమ్. హయ్యరు ఎలిమెంటరీ బాలుర పాఠశాల
కును రావిపాడు ఆర్. సి. ఎమ్. పాఠశాలకును ఇవ్వబడును. అ
ధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమునందు ప్రాథమిక పాఠశా
లోపాఠ్యాయులపట్ల సానుభూతిని జూపుచు, వారు బడివనిని
ఎక్కువశ్రద్ధతోను ఉత్సాహముతోను జేయవలె ననియు,
అధికారులకు ఎప్పుడు తృప్తికరముగా వారు పనిచేయుదురో

Painkiller

(PERRY DAVIS)

అత్యంత శక్తి సహాయములందు ప్రతి యింటను నుండ
తగినది.

వైన వ్రాయుటకు—గాయములు, క్రమములు, మొ
దలైనవాటివలన గలుగు పొట్టు, మంటలు నివారణకా
గలవు.

లోనికి పుచ్చుకొనుటకు—వేడి, రుచిగల నీటితో
లోనికి పుచ్చుకొనకగినది కడుపునొప్పి, తిమ్మిరివాయువు
శిగ్గుకోశముగోని వ్యాధులను బోగొట్టును.

ప్రతి ఒక సీసావెంటును ఈ పయోగింపవలసిన పద్ధతులు
తెలుపబడును.

ప్రపంచమందుండు అన్ని సావులలోను గత 90 సంవత్సర
ములనుండి యమ్ముబడుచున్నది.

DAVIS & LAWRENCE Co., Proprietors
NEW YORK.

Purushotamdas Hurjee and Son, Sole
agents 111 Nainapa Naick Street Madras.
137-139 Dadyseth Agiary Lane, Bombay.

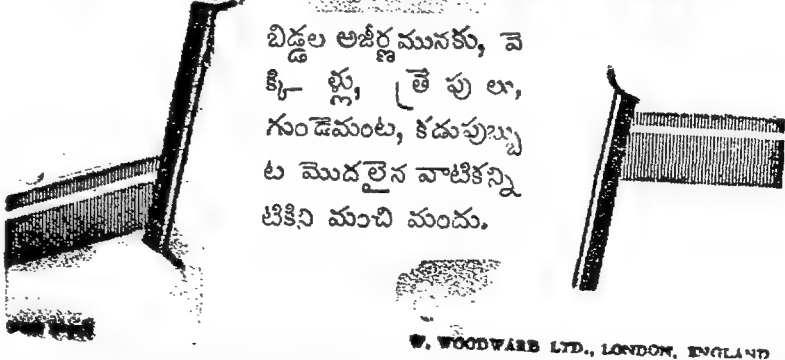
అర్ధరాత్రివేళ

బిడ్డపిడ్డు మొదలెట్టిన చేనేసని ఏమిటి?
ఉడ్ వాడ్స్ గ్రేప్ వాటరును యీయుము.
ఇది బిడ్డల అశీర్ణ నివారణియని బాగుగా
పేర్గాంచినది. ఉడ్ వాడ్స్ గ్రేప్ వాటరు
బాధను తొలగించి, బిడ్డను జోకొట్టి
నట్లు నిద్రపుచ్చును.

WOODWARD'S "GRIPE WATER"

బిడ్డల అశీర్ణమునకు, వె
క్కిళ్లు, త్రేపులు,
గుండెమంట, కడుపుబ్బ
ట మొదలైన వాటికన్ని
టికిని మంచి మందు.

W. WOODWARD LTD., LONDON, ENGLAND

అప్పుడు వారి మొఱులు తప్పక ఆలకింపబడునని చెప్పిరి. అంత
ట కొందఱు ఉపాధ్యాయులు వారు రచించిన కృత్యతానూ
చక పద్యములను జదివరి. పిమ్మట ఇతరకార్యములన్నియు విడి
చి బీద యుపాధ్యాయులనునవి నాలించి విచ్చేసిన ప్రెసిడెంటు
గారికిని, జిల్లా విద్యాకాఖాదికారిగారికిని, అమిత శ్రమకోర్చి
తగిన పలహోనిచ్చుచు ప్రోత్సహించిన సీనియర్ జూనియర్
డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారగు మ-రా-రా-శ్రీ మహాకాళి వెం
కట్రామయ్య పంతులుగారికిని మ-రా-రా-శ్రీ అయ్యగారి
జగన్నాధరావు పంతులుగారికిని ఉపాధ్యాయుల మొఱుల నా
లించి నీలయిన సహాయ మొనర్చెదమని, చెప్పిన తాలూకాబోర్డు
ప్రెసిడెంటుగారికిని, మ్యూనిసిపల్ చెయ్యరుకాగారికిని ప్రా
థమిక విద్యాభిమానులగు నితరులకును కృతజ్ఞతాభివందనము ల
ర్పింపబడి కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను.

ఒక బ్రాహ్మణ బాలుడు తప్పిపోయెను
కే. ఆర్. రాజగోపాలం వు అను 12 రోజులబాలుడు
5 రోజులనుండి కన్పించుట లేదు. ఈబాలుడు గృహమును
వదలి యెడలకో పారిపోయెను. ఇతడు కే.సి. రామచంద్రరావు
రాజమండ్రియందు వెటిల్ మెంటు అఫీసు ఉద్యోగి కుమారుడు.
బాలుడు 4 అడుగులు ఎత్తునను గోధును వన్నె కలిగి యుండు
ను. ఈబాలుడు యిల్లువదలినపుడు నల్లలూగు పై ఫోవతిని ధరించి
గీరల అంగిని ధరించుచుండెను. తెలలో కత్రింపబడిన రి అంగు
లముల పొడవుగల వెంట్రుక లన్నవి ఎవరైనను యీబాలుని
చూచుట తటస్థించిన ఆషయమును క్రింద విలాసదారునికి తెలి
పిన అట్టివారు క్రిందివిలాసదారుని కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు.
ఆర్. వెంకోబరావు,
14, హనుమంతరావు కోవిలపేథి, తిరునల్లికేళి, మద్రాసు

నాకాదళ నిర్ణయసభ

విడుదలమునకును యొడంబడికకునురనిచో
మూడు దేశములకైను కుదుర్చుచున్న

పత్రికాభిప్రాయములు

(వైరెస్)

మార్చి 22:— నాకాదళ నిర్ణయ సభ కేసు ప్రతి
స్పందనమును విమర్శించుచున్న పత్రిక యిటుల వ్రాయు
చున్నది. ప్రజలను ఆమెరికా జపాన్ ఇంగ్లాండు ఇటలీ
ప్రాంతుల దేశములకు యొడంబడిక యిప్పట్లో కుదురుట శక్యము
కాదాయన నది యింతవరకు వాస్తవములేక నిర్ణయం
ప బడవలయునని చాలమంది యభిప్రాయపడుచున్నారు. శక్య
మేకానిచో ఆమెరికా జపాన్ ఇంగ్లాండు దేశములకొక యొడం
బడిక కుదురుట కామాదు దేశములకును యభ్యంత
రము లేదని తెలియుచున్నది. ఈ యాశయము
ఫలించునది, ఫలింపనిది జపాన్ ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయముపై
నాధారపడియుండును. లండనునుండి వారికి కొన్ని మానవలంప
బడియుండెను. ఇట్టి యొడంబడికను గూర్చి చర్చజరుగుటయే
సంభవించునో కొన్ని సందర్భ మరతు లండనునెచ్చునను
టలో ప్రశ్నలు లేవు ఈమాత్రమునకాక మొసంగినచో, నీ
మూడు దేశములకును యొడంబడిక కుదురగలదనియే చెప్పన
గును. కాని, విడుదలకలను యొడంబడిక కుదురకపోయినచే
యీ ప్రశ్నయు జరగ గలదు.

ఇక పత్రికలు మూడు దేశముల యొడంబడిక సంభ
వనీయమని మేలచూచున్నవి. ప్రధానామాత్యకు ఆమెరికా
జపాన్ దేశముల ప్రతినిధులతో సామర్యమును యభ్యంత
రమునని యాపత్రికలు ముచ్చుచున్నవి.

ప్రధానామాత్యుని సంవేశము

‘పార్లమెంటు ఎన్నికలు రెండు సంవత్సరములకు
లోగాజరుగరాదు; కాని ‘జరుగవు’
అని చెప్పటకు వీలులేదు

(వైరెస్)

లండన్, మార్చి 22:— తమ నియోజక వర్గమునకు
రామ్సే మేజర్ నాల్గూ రోక సంవేశము నొసగియున్నారు. నేటి
పార్లమెంటుకు రెండు సంవత్సరముల వరకైనను జీవితమున
కలిగియుండుట విశ్కలీ యవసరమనియు, కాని కామన్స్ సభ
యందలి ప్రభుత్వ బలమునుబట్టి తాము స్పష్టముగా నేమియు
చెప్పటకు వీలులేదనియు ప్రధానామాత్యులు ముచ్చుచు
న్నారు.

వారిట్లుచున్నార “మేము” (జీవిత పక్షమువారలము)
గొప్ప లక్ష్యములను లిగియున్నాము. అనేక కార్యముల నొన
రింపబడితిమి. దేశక్షేమకరములని మానదోచు పనులను మా
ప్రతిపక్షముల ముచ్చుల చేయనివ్వకపోవునకు మా కార్యక్రమ
ము ప్రకారము మేము ముందుకు వెళ్లుచునేయుండుము. కాని,
ప్రపంచ వర్తకముయొక్క ప్రస్తుత స్థితిగతులలో నీదేశపు ప్రజ
లు తిరుగా ఎన్నికల చికాపన కిష్టపడ జాలరు.”

అఖిలభారత ఫుట్ బాల్ పంచములు-మైసూరు

అఖిలభారత ఫుట్ బాల్ పంచములు-మైసూరునందు
ప్రతివత్సరము జరుపబడును. రాబోవు జానువరమునందీ
పంచములు మైసూరునందు జరపబడును. ఈ పంచములకు
అన్ని విద్యాసంస్థలజట్టులు, మిలిటరీజట్టులు, ప్రైవేటుకట్టుల
జట్టులును పోటీ చేయవచ్చును. పోటీ చేయ
లచుకట్టులు స్థాపించబడి మూడు వత్స
రాలైనను ఆయముండవలెను. పంచములందు గెలిచిన జట్టుకు
మెదాల మహారాజాగారి నొసగిన అందమైన పెద్ద వెండిగన్నె
సాగుతిగా నొసగబడును. ఏ జట్టెవరు యీ వెండిగన్నెను
కెల్లరములవారుగ బొందినయెడల నా వెండిగన్నె యాజుట్టు
యొక్క సొత్తును. విజయము గాంచెడు జట్టుకు చేరవ 11
రూపాయలను ప్రత్యేకముగ వేరువేరు చిన్న చండిగన్నెలొస
గును. ఈ పంచములందు పోటీచేయువలయు జట్టులు తమ
కాన్సులును ఏప్రిల్ 20 వ తేదీ లోపుగ రూపు 10 రునుము
తో సహా అఖిల భారత ఫుట్ బాల్ పంచముల గౌ. కార్య
దర్శియను టి. సి. పరసిస్వామిగారికి (నూపరింపెండెంటు,
హనుగారి ఆఫీసు బెంగు రు) చేరుటలు పంపుకోవలెను.

చాలాగారి నెల్లరును గౌరవించుట

ఒక్కవైమానిక సంఘమువారే తమధర్మమును
నిర్వహింపలేదు
అసంఖ్యాకములగు విందులు
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 22:— హైందవ వైమానికులగు చాలా
గారి నభినందింపుచు బ్రిటిష్ వైమానికాధికారులు లేఖ నొం
డును వ్రాసియున్నారు. ఇండియా నుండియు ఇంగ్లాండునందలి
పలుకలనులనుండియు చాలాగారి విశ్రాంతి వారి నభినందిం
పుచు తంజివారల నంపిరి. వైమానిక మంత్రిగారు నేడు చాలా
గారిని తమయింటికి భోజనమునకు పిలిచియుండిరి. పిమ్మట
చాలాగారు, ఎంజినీరుకారు విశ్రాంతిని గైకొనిరి. 25 వ
తారీఖునా దుడయమున చాలాగారు ఇండియా మంత్రిని సంద
ర్శించెదరు. ఆ యనవరమున ఇండియా కాన్సిల్ సభ్యులకు
మంత్రిగారు చాలాగారు ఎరుకపరచెదరు. వీరిగౌరవాగ్రహము
జరగనున్న విందులు మొదలగు వాని యొక్క కార్యక్రమవింకను
నిర్దిష్టము కాలేదు. కాని, యీకరకు చెల్లినంతయుట్టు 26 వ
తారీఖునాడు జాతీయహైందవ విద్యార్థిసంఘము వారును
21 వతారీఖున హైందవవిద్యార్థి సంఘమువారును వీరికి స్వా
గత మొసంగెదరు. ఇండియా హైకమిషనరీగారిని వీరు 25తారీ
ఖునాడు సందర్శించెదరు. (రూటరు)

హైందవ వైమానికులగు చాలాగారికిని ఎంజినీరు గారిని
ఏరో క్లబ్బువారు ఆధికారిత్వ స్వాగత మొసంగనందులకు
వైమానికులు వారిని యాజ్ఞేపించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ స్థితి

1930 సం॥ మార్చి నెల 24 వ తేదీ సోమవారము

ఉష్ణోగ్రతలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	జనవరి 1-న రేడియేషన్	సాధారణముగ సంభవించునట్లు
గోపాల్ పూర్	87	77	...	8.8	+ 2.4
విజయవాడ	84	74	...	1.7	+ 0.2
కాకినాడ	88	72	...	0.1	- 0.8
మచిలీపట్నము	89	74	...	0.8	- 0.5
రెడ్డిబిల్లు	101	71	...	0.1	- 0.5
బళ్లారి	98	75	...	0	- 0.5
అనంతపురం	0.1	- 0.7
చిత్తూరు	89	74	...	0.4	- 0.8
నెల్లూరు	92	74	...	0.7	- 1.2
మద్రాసు	92	78	...	8.7	+ 1.8
కడపూరు	89	74	...	17.4	+ 14.8
బెల్లూరు	92	69	...	2.2	+ 0.8
నీలము	98	71	...	0.9	+ 0.1
కోయంబట్లూరు	96	71	...	0.4	- 0.9
తిరుచనాపల్లి	98	76	...	2.1	+ 0.5
నాగపట్టణము	87	78	...	17.9	+ 15.8
సుధూరు	98	76	...	8.0	+ 1.7
పొంబిక	89	79	...	4.9	+ 1.5
పాలంకోట	5.4	+ 2.4
తిరుకేండూరు	88	79	...	2.1	- 0.2
కొచ్చిక్	90	80	...	1.9	- 1.1
కాళికట్టు	92	76	...	0.2	- 0.7
యంగులూరు	89	77	...	0.1	- 0.1
తెంగులూరు	98	65	...	1.4	+ 0.6
మొక్కాళి	87	62	...	0.2	- 0.5
కొడైకాళి	69	49	...	8.9	- 1.8
హనుగూరు	74	60	...	6.5	...

సర్కారు :— ఆకాశము నిర్మలముగనున్నది. ఆర్ధ్రత
కన్పించును. గోపాలపూరులో తప్ప యితరచోట్ల వడివి
లేక డిగ్రీలు తక్కువగ నున్నది.

కొక్కనూరు :— కడపలో, ఆర్ధ్రత కన్పించును. నెల్లూరులో పగటి వేడివి 4 డిగ్రీలు తక్కువగనున్నది. బళ్లారిలో వేడివి 8 డిగ్రీలు కడపలో 5 డి. తక్కువగనున్నది.

ఎ. ఎ. నారాయణయ్య, పహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

రాజకీయ నిర్బంధములు

ప్రాధేసరు ఇంద్రగారి అరెస్టు

స్వాతంత్ర్య దినమున సభలో ఉపన్యసించినందుకు
డిల్లీ, మార్చి 22:— ప్రాధేసరు ఇంద్రగారు (కేదాసంద
స్వామిలవారి కుమారుడు) వారాయనాడు కార్లగూరు (గం
ధ్రప్రదేశ్) రాజద్రోహము చేరమన అరెస్టుచేయ
బడిరి ఇంద్రగారు జామీను కుదుటకొరకై, కాని విచారణ జరుగు
వరకు కాంగ్రెసుపరచారము మానుటకాని ఉపన్యాసము లిచ్చు
టకుగాని పూచీపడజాలననిరి. అందుచే న్యాయస్థానపు కొట్టు
లో నిర్బంధించియుండిరి. కేసు 26 వ తేదీన విచారణ ప్రారం
భమగును. రెండవవారు కొద్దలో వాడింప సెరా కరించినందున
వీరుగూడ నిర్బంధమందుంచబడిరి. వీరికేసు 27 వ తేదీన
ప్రారంభమగును. (ప్రాధేసరు ఇంద్రగారు జనవరి 26 వ తేదీ
స్వాతంత్ర్య దినోత్సవాని జరిగిన బహిరంగసభలో అధ్యక్షత
వహించి ఉపన్యసించినందుక యీకేసు లేబడెను.

(అ. ప్రె.)

ఉదయము 9 గం. నారాయణదాసు గారిపై వారంటు
గలదని పదంతిక నున్నందున వారు ప్రాధేసరు ఇంద్రగారితో
గూడ పోలీసుస్టేషనుకుబాటు కుచారింపగ, ఇంద్రగారిపైగూ
డగలదని పోలీసువారు తెలిపిరి. వారిరువురిని అడిమనలు మేజ
స్ట్రీటు పూలుగారివద్దకు గొంపోయిరి. మరతులపై జామీను
కుదుటలకు వీరంగీరింపనందున జయిలలో నుంచిరి.

(ప్రె. ప్రె.)

ప్రతికానంపాదకుని అరెస్టు
కలకత్తా, 22:— “బిరుకు” అను హిందీ వారపత్రిక
సంపాదకుడగు శేజనారాయణ బాజపాయిగారికి ఒకసం॥రము
కఠినశిక్ష విధించబడెను. “లాహోరులో” “మిగిలిన దేవులేము”
“యవకలకు” అని వీరు వ్రాసినవ్యాసముల కీశిక్షగల్గెను. వీరు
కేసులో ప్రతివాదన మొనర్చుక “పంచమతరం” అను స్మరణ
తో కిక్షను స్వీకరించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

పంజాబులో కఠినశాసనము
లాహోరు, మార్చి 22:— 1922 సం॥ పోలీసుచట్టము
(అనాయ పురిగొల్పుట నిషేధించునది) పంజాబు రాష్ట్ర
మంతకు వర్తించుటకు సభాయుక్తుడైన గవర్నరుగారు ప్రక
టించిరి.

గాంధీజీలును నిషేధించుట
మహాత్ముడు యీనెల 12 వ తేదీన ప్రారంభించిన విజ
యయాత్ర ఫిల్ములు మూడు, కారదా, శ్రీకృష్ణ, శ్రీరంజితు
ఫిల్ము కంపెనీలవారు తయారుచేసినవి పంజాబులో నెప్పటను
ప్రదర్శింపరాదని సభాయుక్తుడైన గవర్నరు నిషేధపుటలు త్తరు
వును ప్రకటించెను. (అ. ప్రె.)

కాళోజిపై పీల నిరశన ప్రయత్నము
భగతుశింగుగారి కోరికపై కుట్ర చేసిన
విచారణ కేసులు చున్నవి. నెల 22 వ తేదీన
మేజస్ట్రేటు యాదినవరంతివార్లను బెయిల్పై బెయిల్లోనున్న
కాళోజిపై పీలకు పంపెను. “మీరు అపాయకరముగ నిలిచిం
చున్నారని చాలవిచారమగుచున్నది. మేమిదివరకు పంపిన
తంతివార్ల మీకందియుండను. ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు
ఫైదీలను తరగతులు గ నేర్పాటు చేయుచు
నూతన నిబంధనలను ప్రకటించుట చే
మీరింతతో నిరశన ప్రయత్నము మానుకొనవలెనని మనస్ఫూర్తిగ కో
రుచున్నాము. అనిబంధనలను అమలు జరుపుటను గూర్చి మన
మందరము ఒకేరీతి వేచియుండుము.” (ప్రె. ప్రె.)

బారిసాలులో టిపాస్సు ప్రేలుట
బారిసాలు, మార్చి 22:— కొత్తపల్లి ఇంటివైనను,
కాంగ్రెసు కోశాధికారియగు మకేసుగూలిగారి యింటివైన
ను పెద్దపట్నానుకాయలు చేడు ప్రాంతికాలము 4 గ. వేయ
బడినది. పెద్దపట్నంలో కేటినది. ఎవ్వరికిని హానికలుగలేదు.
తుంటరు లెవరో పట్టువడలేదు. (ప్రె. ప్రె.)

ప్రభుత్వమువారు శిక్ష తగ్గించుట
లాహోరులో బాబరుషేకు ఆను పత్రికా సంపాదకు
డగు నేవనసింగుగారికి అమృతసరు నెవన్నుజడ్జిగారు మార్చి
17 వ తేదీన 121 ఎ సెన్సు ప్రకారము యావట్టి ద్వీపాంతర
వాస శిక్షను, 124 ఎ సెన్సు ప్రకారము ఒక వత్సరము కఠిన
శిక్షను విధించియుండిరి. రెండు సెన్సుల సేరములకును ఒకవత్స
రము కఠినశిక్ష విధించిన చాలునని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణ
యించిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం మాఘ నెల 24 వ తేది సోమవారము

1. ధాన్యములు

విజయవాడపల్లె

మనుమ తెనాలి ౧౧ వ 45 కలది రు	12 8 0	13 4 0
సెల్లారెడ్డి ౧౧, డిబ్బో 42	13 8 0	14 0 0
శ్రీని ౧౧, డిబ్బో 46	16 0 0	17 0 0
రానలు రా. 164 (అస్తా 1-8)	8 0 0	8 12 0
అత్తులు ౧౧	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము పవ్వలు

కందులు అస్తా 1-8 ర 205	12 12 0	14 0 0
సెనగలు ౧౧, డిబ్బో	16 0 0	17 0 0
తెనాలు ౧౧, డిబ్బో	14 0 0	16 0 0
మినుములు ౧౧, డిబ్బో	17 8 0	18 0 0
అలపలు ౧౧, ౪ 195	7 4 0	8 0 0

3. నూనెపన్నులు

నవ్వునూనె కా 1-8	110 0 0	118 0 0
నెయ్యి ను 1-8	14 0 0	19 0 0
వేరు నెనగనూనె కా 1-8	40 0 0	41-0-0
వేరు నెనగనూనె గానగ కా 1-8 రు.95 మినునూనె 90		
అనాదము కా 1-8	92 0 0	95 0 0

4. చిల్లరపన్నులు

కాయకనుపు కా 1-8	100 0 0	108 0 0
కూరకనుపు ౧౧	60 0 0	65 0 0
మిరకకాయలు (గుంటూరుది) కా 1-8	98 0 0	108 0 0
ధనియాలు ౧౧, కా 1-8	28 0 0	38 4 0
శీలంబూరుపాయకట్టు నీలిమల మునుగు 1-8 రు 40 45		
కల్లము కా 1-8	౪ 28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర అస్తా 1-8	25 8 0	25 6 0
చింతకండు కా 1-8	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

కట్టారకం కా 1-8	80 0 0	81 0 0
చురకం	24 0 0	30 0 0
కత్తాడు	24 0 0	30 0 0

6. నూలు

నం 20 తెన్ని సింహంబూరు	౪ 6 5 0	
నం 6 ౧౧, కటారి	8 10 0	
నం 24 ౧౧, కాకి	8 4 0	
నం 40 బాన్సురు 10 పా	9 6 0	
నం 20 1/2 రట్టలేడి	6 1 0	
నం 40 రాజీ	8 5 0	
నం 4 తెన్ని మసీదు	8 4 0	
44 కాండ్	4 12 0	

7. లోహములు

నండి 100 కులం 1-8	56 0 0	59 6 0
అనాద కులం 1-8	21 18 0	22 0 0
నవరక 1-8		18 12 9
ఇత్తడి కా 1-8	241 0 0	248-0-0
రాగి కా 1-8	827-0-0	830-0-0

8. రంగులు

అతిమేలు స్పిట్టరంగులు అతివరంగు సింహంబూరు		
నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0	
14 రతులు	1 10 6	
28 రతులు	1 0 9	
55 రతులు	1 8 0	
1 అందరు	1 8 6	
రంగులుపొట్టుపాకెట్ లో ఆనగా (టర్ని-రెడ్డు)	3 4 0	
కాంగో 8 డి	1 0 0	
దిగు 4	1 2 0	

బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్తాన్, లిమిటెడ్.

హెడ్ క్వార్టర్స్,

మద్రాసు.

ప్రాచీ ఆఫీసులు:—కుంభకోణం, మధుర, బెజవాడ.
ఫిక్స్డ్ డెపాజిట్లు

రు 10,000 ల వరకు వడ్డీ నూటికి రు 4 1/2 చొప్పున యున్నా, ఒకటి లేక రెండువరకు వత్సరములకు నూటికి రు 5 చొప్పున యున్నా వడ్డీ యివ్వబడును.

రు 10,000 లకు మించిన మొత్తమునకు నూటికి రు 5 చొప్పున యున్నా 1, 2 సంవత్సరములకు నూటికి రు 5 1/2 చొప్పున వడ్డీ యివ్వబడును.

సీజన్ డెపాజిట్లు

సీజన్ డెపాజిట్లు ఎక్కువ మొత్తములకు 3, 6 నా సములకు ప్రత్యేక వడ్డీలపై పుచ్చుకొనబడును. వివరములు బ్యాంకువారికి దరఖాస్తుచేసి కనుగొనవచ్చును.

వాటా 1 కి రు 100/- ల చొప్పున నిర్ణయించబడిన 20,000 వాటాలను ప్రజలు నిర్ణీత సంఖ్యకంటె ఎక్కువగా కొనియిండుటచే, వాటాలేమియువోరకదు.

సర్వవిధములైన బ్యాంకు వ్యవహారములు అంగీకరించబడును.

ఈ తీర్ ప్రత్యుత్తరములన్నియు కార్యదర్శిగారి కేర. వ్రాయవలయును.

విద్యాసాగర్ పాండ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

31-3-1930 తేదివరకు మాత్రమే

సంవత్సరాది బహుమానము
60 నవలలు రు 25 లు మాత్రమే రు 65-0-0 వెలగల

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి అవ్యయనిధానము, ఆంధ్రపాఠకులకు ఆనందసంధానము, ఆంధ్ర గ్రంథాలయములకు అమూల్యప్రదానము కోరినవారికి పుస్తకముల లిస్టు పంపుదుము.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయం, పితాపురము.

బంగారముతో చేసినది

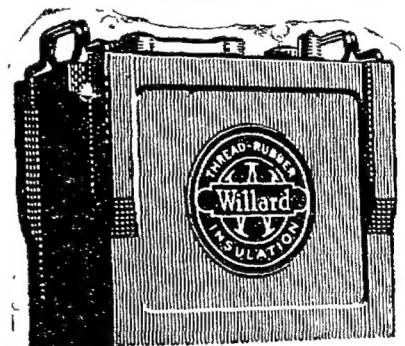
మ క ర ధ్వ జ ము (జర్తనీ)

“దాని నువ యోగించిన జరామరణము లుండవు”

తులము గొట్టము రు 2. ర న శాస్త్రము.

ఇండియాకు సోల్ ఏజంట్లు: అపూర్వ యావధముల స్టాక్ యుంచువారలు.

ఇండో-జర్మను డ్రగ్స్ స్టోర్సు, పోస్టుబాక్సు 10852 కలకత్తా.

Willard STORAGE BATTERIES

ముందు బేటరీ కావలసినవక్షమున తనంత తానే ఖ్యాతిని గడించిన “విల్లర్డు” కొనుడు దీనినిగూర్చి సందేహము కలిగినయెడల మమ్ము నడుగ నవసరము లేదు. వాడుచున్నవారి నడిగి వారియభిప్రాయము తెలిసికొనుడు.

వివరములు, ధరలు

ఈదిగువ అమ్మకదారుల మూలముగా కనుగొనుడు

ఆంధ్ర జిల్లాలలోని లేక యీక్రింద సబ్-డెవలప్మెంట్లకు కనుగొనుడు:—

ది మోటారు వేర్ హౌస్	ఆనంతపురం	మెసర్స్ రావు అండ్ బ్రదర్స్	గుంటూరు
ది గంజాం జనరల్ ఇంజనీరింగ్ కంపెనీ	బరంపురం	“ “	కృష్ణా
మెసర్స్ వి. జి. ఆస్క్విత్ అండ్ కో	బళ్లారి	మెసర్స్ కృష్ణ అండ్ సన్స్	కర్నూలు
మెసర్స్ బెస్టు అండ్ కో, లిమిటెడ్.,	కాకినాడ	ఆలాయ్ రెయిన్ సి యస్ ఎక్స్కాన్	విశాఖపట్నం

లేక

దక్షిణ ఇండియా సోల్ ఏజంట్లనుండి నేటుగ తెప్పించుకొనుట.

మెసర్స్ ది క్రామెస్టన్ యింజనీరింగు కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్,

పోస్టుబాక్సు నెం. 205 సెకండులైనునీచ్, మద్రాసు.

మేనేజర్లు:—బెస్టు అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

బెంగాలు శాసన సభ

రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసనము

అధిక సంఖ్యచే నామోదించబడుట

కలకత్తా, మార్చి 21-నేడు శాసన సభలో చర్చ ప్రారంభించుటకు పూర్వము అధ్యక్షుడు గవర్నరువద్దనుండి వచ్చిన సందేశమును చదివెరి. గవర్నరుగారు నేడు సభలో ఉపన్యసింపవలసి యుండెనుగాని ఇండియా ప్రభుత్వము వద్దనుండి యందుకు సంబంధించిన విషయమున యేదో వార్త వచ్చినందున- నిలిపివేసిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమువద్దనుండి వేరొక బాలు చూచుకొన్న పిమ్మట కే.పు. 10-30 గంటలకు గవర్నరుగారు శాసన సభలో నుపన్యసింతురని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసనము

బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న రాజకీయ నిర్బంధముల నిరసించుటకు రయితులపక్షమున నాయకుడు ఫజ్జులు హామగారు ప్రతిపాదించిన కోరిక తీర్మానము అధిక సంఖ్యకు లభించే నామోదించబడుటచే ప్రభుత్వమువారికి ఓటమి కలిగెను. అధికాకతర ఫజ్జు లెల్లరును హర్షధ్వనుల గావించిరి. స్వల్ప సేరములనుగూడ పెద్దచేసి ప్రభుత్వమువారు పెద్దకేసులు పెట్టి శిక్షలు విధించుచున్నారనియు, వకేళ్ల ఖర్చులక్రింద చాల ద్రవ్యము వెచ్చించుచున్నారనియు ఫజ్జులూలు హామగారు, చెప్పిరి. ఇట్లు జేయుట ప్రజల కిష్టములేదని చెప్పి, యందుకు నిదర్శనముగ ఆలిపూరు కేసును చూపించిరి. హామ మెంబరు గాల్ మాబర్లే గారు ప్రభుత్వము తరపున ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఆలిపూరు కేసు చాల ముఖ్యమయినదనియు, ఎన్నేండ్లనుండి యో యిట్టి కేసు రాలేదనియు, ప్రజల భయపెట్టుట తమ యుద్దేశము కాదనియు ప్రభుత్వమువారిపై ప్రజలకు అనూయి కలిగించు యత్నములను నిరోధించెదరనియు తెలిపిరి విప్లవముచే ప్రభుత్వము నంతరింపవలెనను ప్రచారమున తప్పక ప్రభుత్వము వారు ఎదుర్కొందురనియు చెప్పిరి. కోరిక తీర్మానము 59 గురు అనుమతము 28 గురు ప్రతిపాటు రుండుటచే గెలిచెను.

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడుపుపుట్టించును

యానెల 20 వ తేదీలోగా ఆకా స్టాంపు పంపువారికి

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కామము తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి. P. O.

విన్నపము

మీకు ప్రశస్తమైన ఆయుర్వేదోపదేశములు కావలసిన యెడల వెంటనే ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయండి. కరీర బాధ్యమునుకూర్చి, ఏసలహాకావలసినను మాకు వ్రాస్తే తన కోపదమును నిర్ణయించి పంపగలము. ఒకసారి మాతో పరిచయముచేసిన మీకే తృప్తి నిచ్చును. కేటలాగు ఉచితము.

58 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

చర్మరోగము :- తామర, కప్ప, బూదకాలు, మేహపుండు, రావపుండు (Carbuncle),

నారికురపు, సుఖసంబంధమైన పుండ్లు, కాళ్ల పగుళ్లు, తెగువులు, కాలిన గాయములు మొదలగువానికి వాడవచ్చును.

ఒక డబ్బీ 0-7-0; 3 డబ్బీలు 1-8-0; 6 డబ్బీలు 2-4-0.

కామవర్ధన :- మేహము సహమేహము, అతిమాత్రము, రక్తనిస్సారము, మేహవాతము,

కఫము, వీర్యవోమము, వలబద్ధము, బుద్ధిహంద్యము, మైకములకు అద్భుతముగా పనిచేయును. వయస్సు, లక్షణము వ్రాయుడు.

15 దినములకు సరిపోవు మందు రు. 2-8-0.

- వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు వేలు.

ప్రావైర్ :- చర్మరోగము నిలయు, ఏ లూరు పొట్టు, పచ్చిపి గోదాంజిల్లా.

పంజాబు శాసన సభ

మంత్రిపై అభిశంసన తీర్మానము - ఓడిపోవుట

లాహోరు 20 :- గుర్జు లా ము ని సి పా టి యం దు బా టి య ప తా క ము స్థాపించిన ఉపాధ్యక్షుడు లాల్-నుగారిని సభ్యత్వమునుండి తొలగించినందులకు మంత్రిగారిపై అఫ్ జలుహామగారు గావించిన అభిశంసన తీర్మానముపై నిన్నటిదినమున చర్చ జరిగినది ముట్ట నేడు మంత్రి ఫెరోజ్ ఖానుగారు శాసనసభలో జవాబుచెప్పిరి. చర్చముగించవలెనను తీర్మానము నిన్ననే ఆమోదింపబడినందున నేడు మరల మంత్రిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట కవకాశమియ్యరాదని హామగారు ఆక్షేపింపగ సభవారి అనుమతిపైనే అవకాశమిచ్చిరిన అధ్యక్షుడు నడుపుటచే అఫ్ జలు హామగారు సభనుండి వెడలిపోయిరి.

ఫెరోజ్ ఖానుగారి ప్రత్యుత్తరమునందు యిట్లు చెలిపిరి:- మునిసిపలు అధ్యక్షుడు భవనమును కాంగ్రెసు వారాకామింతురను భయముచే తాళమువేసి ఊరినుండి వెడలిపోవగా ఉపాధ్యక్షుడును లాల్ ఖానుగారు భవనముపై కాంగ్రెసువారు పతాకము స్థాపించుట కనుమతించి కొయ్యలనుగూడ సరఫరా చేసెను. ఆతని చర్య మునిసిపలు చట్టమునకు విరుద్ధము. లాల్ ఖాను రాజభక్తి ప్రమాణమును గైకొనలేదు. వారి స్థానమున వేరొకరిని నియమించుట నా పనిగాదు. ఎన్నికవ్వారా వేరొకరు నియమింపబడుదురు. లాల్ ఖానుగారిని తిరిగి మునిసిపలు సభ్యుగ చేసినచో అభిశంసన తీర్మానమునందుని కొందరు శాసనసభ్యులు నూచించిరి. కాని నేనందుకు భయపడలేదు. లాల్-నుగారివద్దనుండి సంజాయిషీ పుచ్చుకొనవలెనని నేను డిప్యూటీ కమిషనరుకు వ్రాసియుండుట నిజమే. ఉపాధ్యక్షునిపై సిర్యాదుల నాహ్వనించుచు వ్రాయలేదు. లాల్-నుగారికి సంజాయిషీ ఒసంగుటకు అవకాశమిచ్చిరిన మంత్రిగారు నుడివిరి. అభిశంసన తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగ ఓడిపోయెను. పంజాబు శాసనసభ బడ్జెటు సమావేశము ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

సం|| రాష్ట్రముల ప్రభుత్వ ఓటమి

లక్నో, 20:- సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో బ్రిటిషు మెడికలు కాన్సిల్లవారి నిర్ణయమును నిరసించు బడ్జెటు కోరిక తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. మంత్రిగారు ప్రతిపాటునకు డెలుపలేదు. సివిలు ఆస్పత్రుల ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు నియామకము గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఖండించు చింతామణిగారు ప్రతిపాదించిన బడ్జెటు కోరిక తీర్మానము ఆమోదించబడెను.

అస్సాము మంత్రుల జీతము

షిల్లాంగ్, మార్చి 21:- మంత్రుల జీతములను 3500 నుండి 2000 వరకు దగ్గించవలెనని రాయ, నాగేంద్రనాథు చౌదరిగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము శాసనసభలో ఓడిపోయెను. ప్రభుత్వము తరపున గాల్ బోతముగారు ప్రతిపాటునకు హట్టాడుచు మంత్రుల జీతము గూర్చి ప్రతిపాటు చర్చించుట గౌరవప్రదము కాదనిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో వ్యభిచార నిషేధ శాసనము

బొంబాయి, మార్చి 20:- బొంబాయి శాసనసభయందు హట్టాడుగారు వ్యభిచార నిషేధ చట్టమునకు సవరణలిల్లు ప్రతిపాదించిరి. ఈ సవరణలిల్లు ప్రకారము “బాతెల” అను పదమునకు విశాలముగ అర్థము నూచింపబడెను. వ్యభిచారమునకు స్త్రీలనుంచి వ్యాపారము చేయుచున్న స్త్రీలను, పురుషులను, అందునిమిత్తమని తెలిసియు యిండ్లదొడ్డిచ్చి ఇంటియజమానలనుగూడ శిక్షించుటకు అవకాశముగలదు. ప్రధమసారి సభలో చదివినపిమ్మట, ఉపసంఘ విచారణకు పంపబడెను. ఒక స్త్రీ సర్వే తహా చెడిపోవలెననిచో ఆమెయొక్క హక్కును ప్రతిఘటించుటకు యత్నించుటలేదనియు, కన్యలు, యువకుల స్వేచ్ఛనరక్షింపి వారి ఆరోగ్యముచెడగొట్టి పడుపువుత్తికిదిను వ్యాపారమును అణచివేయవలెననియు హట్టాడుగారు చెలిపిరి. మిను ఇలాడి కన్యగాను తమ ప్రథమోపన్యాసము, యీ బిల్లును బలపరచుచు నొసంగెను.

శుక్రబంధు

పంక దుర్బలమైన వీర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కగంటలోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లవర్ణమును కట్టుటలో చేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతికృతమును కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించుట కోవధము లేదు. 25 మా. 2-8-0

17-3 త్రిపురసుందరి వైద్యశాల, ఈశాంధ్రవాడ-రామనంద్రపురంపాడు, గోదాంజిల్లా.

నులభముగా

దగ్ధును ఆపుజేయవచ్చును.

నిజముగా ఊరటను, పొట్టమును గలిగించును. గడచిన 50 సం|| రములకు పైగా నుండియే శిశువులు, పెద్దవాళ్ల మొదలగువారు ప్రపంచమునం దంతయు

చాంబర్లెన్సు

దగ్ధునివారికినే పుచ్చుకొనుచున్నారు.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co,

Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమునందు చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినిపొందిన వైద్యవధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్చును.

10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

CHAMBERLAIN'S

కూలనోష్ణికి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కడుపునోష్ణికి ప్రథమనివారిణి

కృష్ణాపార్థసం-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశముందు అతి ప్రసిద్ధమలగు మామండ్రులకు మా పెద్ద కేట్లాగునకును నేడే వ్రాయుడు.

స్వరాజ్య సమరవిధానము

దెల్పుగ్రంథము

దక్షిణాఫ్రికా 432 పుటలు. 12 చిత్రపుటలు 5 దేశపటములు. కాలికోబైండు వెల రు. 2-0-0.

“గాంధీహాత్ముడు దక్షిణాఫ్రికాలో గావించిన సత్యాగ్రహముహోద్యమవిజయచరిత్ర 220 పుటలందు హృదయాకర్షముగ వర్ణింపబడినది.”

(మోడరన్ రివ్యూ జనవరి 1929.)

నీలాపనింద (జమీందారులకథ) 282 పుటల ఆంధ్రనవల. వెల రు. 1-0-0.

వలయువారు గ్రంథకర్తకు:- దిగవల్లి వేంకటేశ్వరావు, వి. పి. వి. ఆర్. బెజవాడ, అని వ్రాయుడు.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తల గుంభము! (పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము! కరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైత్యకాలక మాత్రలు దివ్యామృతము. అశ్రద్ధ, అరుచి, అపులింశలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగములందు బలక్షయము, పిక్కలు, పొర్రులు, కిరగ్గు, శ్రద్ధ, అనులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను తోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు సేహవాతనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా:-

(98)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

వేరిబీజమునకుమందు

ఆ పరేషన్ అవసరమేకుండవేరిబీజముబుడయెంతకాలమునుంచి ఉన్నను కుదురును పోటువాపు ఉన్నను నెలదినములకు గుణముజూపనియెడల మిసామ్ముముద్రాయిచ్చెదము. 1 సేసారు 4-0-0. వి. పి. ఖర్చు వేరు. డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్సు, మెడికల్ కళాశాల, మారుడేరు, కృష్ణాజిల్లా.

శీమజన్మని దినుసులు

**Bengal Chemical &
Pharmaceutical
Works, Ltd.
Calcutta.**

అలహాబాద్, వరమల రిలీఫ్ కమిటీ

రక్త హామి

మొలక వాడి.

Deschiens' syrup

కీరకము ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలమును, నిద్రాశీలమును, 30,000 చిక్కలు ఉత్పత్తిచేయును. చెప్పిచ్చు, రుచి ఇది మృదువు, గంభీరము. ఎక్కడను రిలీఫ్ కమిటీ.

To be had of Chemists C. T. HARI, 145, Broadway, Madras.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

ఆశ్చర్యములేదు!

ప్రాంతిలేదు!!

163 యధార్థమైన బహుమతులు!!!

గొప్ప ఖ్యాతి, యెక్కువ సువాసన గలిగి, కాంత్రోలియా తయారు చేయబడిన మా "మోహన్ విలాస్" తలనూనె 6 సీసాలు రు. 6/- లకు ఒకేపర్యాయము కొనుపాడికి, చిత్రింపబడిన 17 ఉప యోగముల వస్తువులు, 144 నీటి బొమ్మలు, మరియు పనిచేయునట్టి ఒక నిజమైన జేబు గడియారము 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగా పనిచేయవచ్చు, గొలుసుతో సహా ఉచితముగా నివ్వబడును.

ప్యాకింగ్, పోస్టేజి రు. 1-8-0.

క్రిందివారికి ఇంగ్లీషులో వ్రాయుము.

THE AMERICAN COMMERCIAL CHEAP STORE
(Dept. 82)

Post Box No. 561, Calcutta,

మోక్షగుండరామాయణము

యక్షగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పాటలు, కీర్తనలు, మెట్లు, తొహరాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరికథకులకు స్త్రీపురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. వెల రు. 2-8-0.

అష్టాదశపురాణసారము

కడు నెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ సులభశైలిని వచనములోకథలవలె పండిత సామర్థ, స్త్రీపురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-8 రు. 1-0-0 నాల్గుభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రు. 4-8-0 ఈదర వెంకయ్యవంతులు, ప్రొవైటరు: రామా అందుకో, ఏలూరు.

గట్టిచాయరంగునూలు

పూర్వమునుండి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగరుమరుచాయ నూలురకమున్న సూత్రన కలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి చాయలుగాను పంపబడును. ఇంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుము. 132-2

యల్. కే. వీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పీఠి, మధుర.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

మిక్కిలి ఘటాగలిగి సువాసనగా నుండును. శ్రేష్ఠమయిన కస్తూరి, గోశోజనం, వంతుమపువ్వు మొదలగు వస్తువులతో తయారుచేయబడినవి. 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక అజీర్ణము, వాయు, జలబా, శైత్యము, జ్వరము, పిచ్చిపాతము, బాలిం, శిశునాము, చిన్నబిడ్డ గుణముల అన్నిమాండ్లము, అజీర్ణభేదాలు, చిగ్గ, శబ్దము, మొదలగు అనేక వ్యాధులను ఖండించుటలో రామ భాగముపడెను. అంతేకాదు మునుపటి కంటిలోని అశుభమునును, పరిశీలించ దగినవి, 800 మాత్రలు 7ల సీసా 1 క రు. 0-4-0.

12 సీసాలు రు. 2-8-0

గోష్ఠి ఖర్చులు ప్రశ్నకము.

పి. సి. వీ. అందు కంపెనీ, అయ్యప్పేడ నమాజం, కేరళదేవి, నెల్లూరు జిల్లా.

ఒక ఔషధ విసోదము

మరియు!

కలరా నివారిణి

హాడ్యోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునం దున్న వాటిలో అపెక్షమైన ఔషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే గుణవిద్యు దున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనూలమైన ధరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికొలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు, పి. టి.

తేల్లబుతువు ప్రారంభమైనది.

బహుమానము రు. 100.

స్కార్పియో క్యూర్ తేల్లబాధను విద్యుచ్ఛక్తి దీప మును వెలిగించు మ్యాజిక్ మాదిరిగ తొలగించగలదు.

బాధ తొలగనియెడల పూర్తిసామ్య వాపసు యివ్వ బడును.

వెల అ. 9 ప్యాకింగ్ పోస్టేజి ప్రశ్నకము.

నేన్ అండ్ సన్స్,

పెరియప్పం, అంబూరు. నెం. యస్. యం. రైల్వే.

సంస్కృతబాలశిక్ష

ఇది తెనుగు లిపిలోనున్న చక్కని సంస్కృత పుస్తకము. సంస్కృతము మొగమెటువంటిదో మాడ తెలియనివారు ఈపుస్తకమును పదిదినములలోపుననే చదివి సంస్కృతముతో మాట్లాడ ప్రారంభింపగలరు. 0-6-0 పోస్టు బిల్లులు పంపుచో ఒకప్రతిని పంపెదము. ఒక రూపాయి పంపుచో నాలుగు ప్రతులు పంపెదము. మిశ్రద్రెస్సు వికేదముగా వ్రాయవలెను. వి. పి. గా ఒక్క పుస్తకము రు. 0-12-0 అగును. శ్రీకృష్ణసంస్కృతగ్రంథమాల, పెద్దాపురము.

సంతానం పుట్టుకుండా 108-1

'కాంటా నెప్టిన్'

ఒక్కటే సులభమైన సురక్షితోపాయం

16 మోతాదుల ట్యాబులు 1-12-0

ట్యాబులకు ఇతర విషయములకు:—

వి. రామచంద్రరావు, 158, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-పోస్ట్ ఏజంటు

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్

ఇతర కమిస్టులు అండ్, డ్రగిస్టులవద్ద కూడ దొరుకును